

Interreg

Program suradnje

INTERREG V-A Slovenija - Hrvatska

Finalna verzija, 31. kolovoza 2015.

CCI broj: 2014TC16RFCB029

Usvojen 30.09.2015

CCI	2014TC16RFCB029
Naziv	Program suradnje INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska
Izdanje	Finalna verzija, 31. kolovoza 2015.
Početna godina	2014
Posljednja godina	2020
Prihvatljiv od	1. siječnja 2014.
Prihvatljiv do	31. prosinca 2023.
Broj odluke EC-a	
Dan odluke EC-a	30. rujna 2015.
Broj izmijenjene odluke MS-a	
Datum izmjene odluke MS-a	
Dan stupanja na snagu izmijenjene odluke MS-a	
NUTS regije obuhvaćene Operativnim programom	<p>Države članice EU-a</p> <p>NUTS III regije u Hrvatskoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> HR031 Primorsko-goranska županija HR036 Istarska županija HR041 Grad Zagreb HR042 Zagrebačka županija HR043 Krapinsko-zagorska županija HR044 Varaždinska županija HR046 Međimurska županija HR04D Karlovačka županija <p>NUTS III regije u Sloveniji:</p> <ul style="list-style-type: none"> SI011 Pomurska regija SI012 Podravska regija SI014 Savinjska regija SI015 Zasavska regija SI016 Posavska regija SI017 Jugovzhodna Slovenija regija SI018 Primorsko-notranjska regija SI021 Osrednjeslovenska regija SI024 Obalno-kraška regija

TABLICA SADRŽAJA

POGLAVLJE 1 STRATEGIJA ZA DOPRINOS PROGRAMA SURADNJE STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETAN, ODRŽIV I UKLJUČIV RAST I OSTVARENJE GOSPODARSKE, DRUŠTVENE I TERITORIJALNE KOHEZIJE	8
1.1 Strategija za doprinos Programa suradnje strategiji Unije za pametan, održiv i uključiv rast i ostvarenje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije	8
1.2 Opravdanost alokacije finansijskih sredstava.....	30
POGLAVLJE 2 PRIORITETNE OSI.....	33
2.A. Opis prioritetnih osi koje se ne odnose na tehničku pomoć	33
2.A.1. Prioritetna os 1: Integrirano upravljanja rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima	33
2.A.2. Prioritetna os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa	39
2.A.3. Prioritetna os 3: Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja.....	51
2.A.4. Prioritetna os 4: Tehnička pomoć	57
POGLAVLJE 3 FINANSIJSKI PLAN	62
3.1. Financijska raspodjela iz EFRR-a (u eurima)	62
3.2.A Ukupna financijska raspodjela iz EFRR-a i nacionalnog sufinanciranja (u eurima).....	63
3.2.B Raspodjela prema prioritetnoj osi i tematskom cilju	64
POGLAVLJE 4 INTEGRIRANI PRISTUP TERITORIJALNOM RAZVOJU	65
4.1 Lokalni razvoj vođen od strane Zajednice (prema potrebi).....	66
4.2 Integrirane aktivnosti za održivi urbani razvoj (prema potrebi)	66
4.3 Integrirane teritorijalne investicije (prema potrebi)	66
4.4 Doprinos planiranih intervencija za makroregionalnu strategiju i strategiju akvakulture, ovisno o potrebama programskog područja koje su prepoznate od strane država članica, uključujući, prema potrebi i strateški važne projekte prepoznate u tim strategijama (prema potrebi i u slučaju kada države članice i regije sudjeluju u makroregionalnim strategijama i strategiji akvakulture).....	66
POGLAVLJE 5 PROVEDBENE ODREDBE ZA PROGRAM SURADNJE.....	69
5.1. Relevantna nadležna tijela	69
5.2. Postupak uspostave Zajedničkog tajništva.....	70
5.3. Opis upravljanja i kontrole	71
5.4. Raspodjela obaveza među državama članicama u slučaju novčanih korekcija nametnutih od strane Upravljačkog tijela ili Europske komisije	79
5.5. Upotreba Eura	80
5.6. Uključenost partnera.....	80
POGLAVLJE 6 KOORDINACIJA.....	83
POGLAVLJE 7 SMANJENJE ADMINISTRATIVNOG TERETA ZA KORISNIKE	87
POGLAVLJE 8 HORIZONTALNA NAČELA	89
8.1 Održivi razvoj.....	89
8.2 Jednake mogućnosti i nediskriminacija	90
8.3 Promicanje jednakosti između muškaraca i žena.....	91
POGLAVLJE 9 POSEBNI ELEMENTI – PRIKAZANI KAO PRILOZI U ISPISANOM OBLIKU	92
9.1 Popis velikih projekata koji će se provoditi tijekom programske razdoblja	92
9.2 Okvir uspješnosti Programa suradnje	92
9.3 Popis relevantnih partnera uključenih u izradu Programa suradnje	92

Popis tablica

Tablica 1 Opravdavanje za odabir tematskih ciljeva i investicijskih prioriteta	29
Tablica 2 Pregled investicijske strategije Programa suradnje	31
Tablica 3 Pokazatelji specifičnih rezultata Programa	35
Tablica 4 Pokazatelji specifičnog rezultata Programa	38
Tablica 5 Okvir uspješnosti prioritetnih osi	38
Tablica 6 Dimenzija 1 Područje intervencije	39
Tablica 7 Dimenzija 2 Oblik financiranja	39
Tablica 8 Dimenzija 3 Vrsta teritorija	39
Tablica 9 Dimenzija 4 Teritorijalni mehanizmi isporuke	39
Tablica 10 Pokazatelji specifičnih rezultata Programa	42
Tablica 11 Pokazatelji specifičnog rezultata Programa	47
Tablica 12 Okvir uspješnosti prioritetnih osi	49
Tablica 13 Dimenzija 1 Područje intervencije	50
Tablica 14 Dimenzija 2 Oblik financiranja	50
Tablica 15 Dimenzija 3 Vrsta teritorija	50
Tablica 16 Dimenzija 4 Teritorijalni mehanizmi isporuke	50
Tablica 17 Pokazatelji specifičnih rezultata Programa	52
Tablica 18 Pokazatelji specifičnog rezultata Programa	55
Tablica 19 Okvir uspješnosti prioritetnih osi	55
Tablica 20 Dimenzija 1 Područje intervencije	55
Tablica 21 Dimenzija 2 Oblik financiranja	56
Tablica 22 Dimenzija 3 Vrsta teritorija	56
Tablica 23 Dimenzija 4 Teritorijalni mehanizmi isporuke	56
Tablica 24 Pokazatelji specifičnih rezultata Programa	58
Tablica 25 Pokazatelji specifičnog rezultata Programa	60
Tablica 26 Okvir uspješnosti prioritetnih osi	61
Tablica 27 Dimenzija 1 Područje intervencije	61
Tablica 28 Dimenzija 2 Oblik financiranja	61
Tablica 29 Dimenzija 3 Vrsta teritorija	61
Tablica 30 Dimenzija 4 Teritorijalni mehanizmi isporuke	61
Tablica 31 Godišnja potpora iz EFRR-a u eurima	62
Tablica 32 Financijski plan u eurima	63
Tablica 33 Prikaz finansijskog plana u eurima	64
Tablica 34 Indikativni iznos potpore koji će se koristiti za ciljeve povezane s klimatskim promjenama	64
Tablica 35 Nadležna tijela Programa	69
Tablica 36 Tijela zadužena za kontrolu i provedbu revizije	69
Tablica 37 Zajedničko tajništvo i njegove kontakt točke	70
Tablica 38 Nacionalne vlasti	74

Skraćenice

AA	Audit Authority	Tijelo za reviziju
ARD	Agency for Regional Development (Croatia)	Agencija za regionalni razvoj (Hrvatska)
CA	Certifying Authority	Tijelo za ovjeravanje
CB	Cross-border	Prekogranični
CBC	Cross-border co-operation	Prekogranična suradnja
CI	Common Indicator	Zajednički pokazatelj
CP	Cooperation Programme Slovenia – Croatia	Program suradnje Slovenija – Hrvatska
CPR	Common Provisions Regulation, according to the Regulation (EU) No 1303/2013	Regulativa o zajedničkim odredbama, prema Uredbi (EU) br. 1303/2013
CS	Conservation status of species and habitats	Status zaštite vrsta i staništa
CW	Croatian Waters	Hrvatske vode
eMS	e-Monitoring System	e- Nadzorni sustav
EARDF	European Agriculture Fund for Rural Development	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EC	European Commission	Europska komisija
ECP	European Cohesion Policy	Europska kohezijska politika
EGTC	European Grouping of Territorial Cooperation	Europska grupacija za teritorijalnu suradnju
EIA	Environment Impact Assessment	Procjena utjecaja na okoliš
EIB	European Investment Bank	Europska investicijska banka
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
ERDF	European Regional Development Fund	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	European Social Fund	Europski socijalni fond
ESI	European Structural and Investment Funds	Europski strukturni i investicijski fondovi
ETC	European Territorial Cooperation	Europska teritorijalna suradnja
ETC	The Regulation (EU) No 1299/2013	Uredba (EU) br. 1299/2013
Regulatio n		
EUSAIR	EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region	Strategija EU-a za jadransku i jonsku regiju
EUSALPS	EU Strategy for the Alpine Region	Strategija EU-a za alpsku regiju
EUSDR	EU Strategy for the Danube Region	Strategija EU-a za dunavsku regiju
FASRB	Framework Agreement on the Sava River Basin	Okvirni sporazum o slivu rijeke Save
FI	Financial Indicator	Financijski pokazatelji
FLC	First Level Control	Prvostupanjska kontrola
GDP	Gross Domestic Product	Bruto domaći proizvod
GODC	Government Office of the Republic of Slovenia for Development and European Cohesion Policy	Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku
GVA	Gross Value Added	Bruto dodana vrijednost
HIT	INTERACT Harmonized Programme Implementation Tools	INTERACT alat za uskladenu provedbu Programa
HR	Croatia	Hrvatska
ICT	Information and communication technologies	Informacijske i komunikacijske tehnologije
IP	Investment priority	Prioritet ulaganja
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance	Instrument za prepristupnu pomoć

ISRBC	International Sava River Basin Commission	Međunarodna komisija za sliv rijeke Save
JS	Joint Secretariat	Zajedničko tajništvo
KiS	Key Implementation Step	Ključni provedbeni korak
LLL	Lifelong learning	Cjeloživotno obrazovanje
LP	Lead Partner	Vodeći partner
MA	Managing Authority	Upravljačko tijelo
MC	Monitoring Committee	Odbor za praćenje
MESP	Ministry of environment and spatial planning of the Republic of Slovenia	Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog planiranja Republike Slovenije
MRDEUF	Ministry of Regional Development and EU Funds of Republic of Croatia	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MS	Member State	Država članica
NA	National Authority	Državna vlast
Na	Not Applicable	Nije primjenjivo
NC	National Committee for Coordination of Croatian Participation in Transnational and Interregional Programmes as well as Macro regional Strategies of the EU (Croatia)	Nacionalni odbor za koordinaciju sudjelovanja Republike Hrvatske u programima transnacionalne i međuregionalne suradnje te makroregionalnim strategijama Europske unije za Republiku Hrvatsku
NCC	National Coordinating Committee (in Croatia)	Nacionalni odbor za koordinaciju (Hrvatska)
NGO	Non-government Organisation	Nevladina organizacija
NP	National park	Nacionalni park
NUTS	Nomenclature of Territorial Units for Statistics	Nomenklatura statističke podjele teritorijalnih jedinica
OI	Output Indicator	Pokazatelji učinka
OP	Operational Programme	Operativni program
PA	Programme Area	Programsko područje
PAx	Priority Axis	Prioritetna os
PES	Payment for Ecosystem Service	Plaćanje usluga ekosustava
PP	Project Partner	Projektni partner
R&D	Research & Development	Istraživanje & Razvoj
RDA	Regional Development Agency	Regionalna razvojna agencija
TRI	Research, Technology and Innovation	Istraživanje, tehnologija i inovacija
RES	Renewable energy sources	Obnovljivi izvori energije
RI	Result Indicator	Pokazatelji rezultata
RS	Republic of Slovenia	Republika Slovenija
SA	Situation Analysis	Analiza stanja
SEIA	Strategic Environmental Impact Assessment	Strateška procjena utjecaja na okoliš
SI	Slovenia	Slovenija
SME	Small and medium-sized enterprises	Malo i srednje poduzetništvo
SO	Specific Objective	Specifičan cilj
SPA	Special protection area	Područja posebne zaštite
SURS	Statistical Office of the Republic of Slovenia	Ured za statistiku Republike Slovenije
SWOT	Analysis of Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats	Analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji
TF	Task Force	Radna skupina

TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
TO	Thematic objective	Tematski cilj
TWG	Technical Working Group (in Croatia)	Tehnička radna skupina (Hrvatska)
UAA	Utilised agricultural area	Korištena poljoprivredna površina
UNEAP	United Nations Environment Programme	Program Ujedinjenih naroda za okoliš
UNWTO	World Tourism Organisation	Svjetska turistička organizacija

POGLAVLJE 1

STRATEGIJA ZA DOPRINOS PROGRAMA SURADNJE STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETAN, ODRŽIV I UKLJUČIV RAST I OSTVARENJE GOSPODARSKE, DRUŠTVENE I TERITORIJALNE KOHEZIJE

(Referenca: Članak 27(1) CPR-a i točka (a) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

1.1 Strategija za doprinos Programa suradnje strategiji Unije za pametan, održiv i uključiv rast i ostvarenje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije

Prekogranična suradnja (CBC) ima za cilj riješiti zajedničke izazove prepoznate u pograničnom području te iskoristiti neiskorišteni potencijal za rast u pograničnom području, u isto vrijeme poboljšavajući proces suradnje u svrhu usklađenog razvoja Unije.

Prekogranična suradnja između Slovenije i Hrvatske podržana je od 2003. godine uz pomoć nekoliko instrumenata EU-a, počevši od PHARE/CARDS (2003), zatim trilateralnim Programom za susjedstvo Slovenija-Mađarska-Hrvatska (2004-2006) i Instrumentom za prepristupnu pomoć (IPA) CBC (2007-2013). Administrativni i provedbeni sporazumi uvedeni u svakom programskom razdoblju, poput zajedničkog poziva na dostavu projektnih prijedloga, zajedničkih projekata, načela vodećeg partnera i doprinosa za uklanjanje važnih prepreka postepeno su poboljšali uvjete za suradnju. Pristupom Hrvatske u EU-u 1. srpnja 2013. godine, novo razdoblje suradnje 2014-2020 otvara nove mogućnosti i izazove.

1.1.1 Opis Strategije za doprinos Programa suradnje strategiji Unije za pametan, održiv i uključiv rast i ostvarenje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije

1.1.1.1 Socioekonomski profil područja Programa suradnje¹

Programsko područje

◆ 17 NUTS 3 regija

Program suradnje Slovenija-Hrvatska (CP) obuhvaća 17 NUTS 3 regija – statističke regije u Sloveniji i županije u Hrvatskoj:

- **Slovenija:** Pomurska regija, Podravska regija, Savinjska regija, Zasavska regija, Posavska regija, Jugovzhodna Slovenija regija, Osrednjeslovenska regija, Primorsko-notranjska regija, Obalno-kraška regija;
- **Croatia:** Primorsko-goranska županija, Istarska županija, Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Varaždinska županija, Međimurska županija i Karlovačka županija.

U skladu s člankom 3 Uredbe ETC-a za osiguranje usklađenosti prekograničnih područja, Grad Zagreb, Osrednjeslovenska i Zasavska regija uključene su u 14 NUTS 3 regija uzduž granice Slovenija-Hrvatska. Osrednjeslovenska regija i Grad Zagreb uključeni su kao granične regije i u razdoblju 2007-2013 zbog

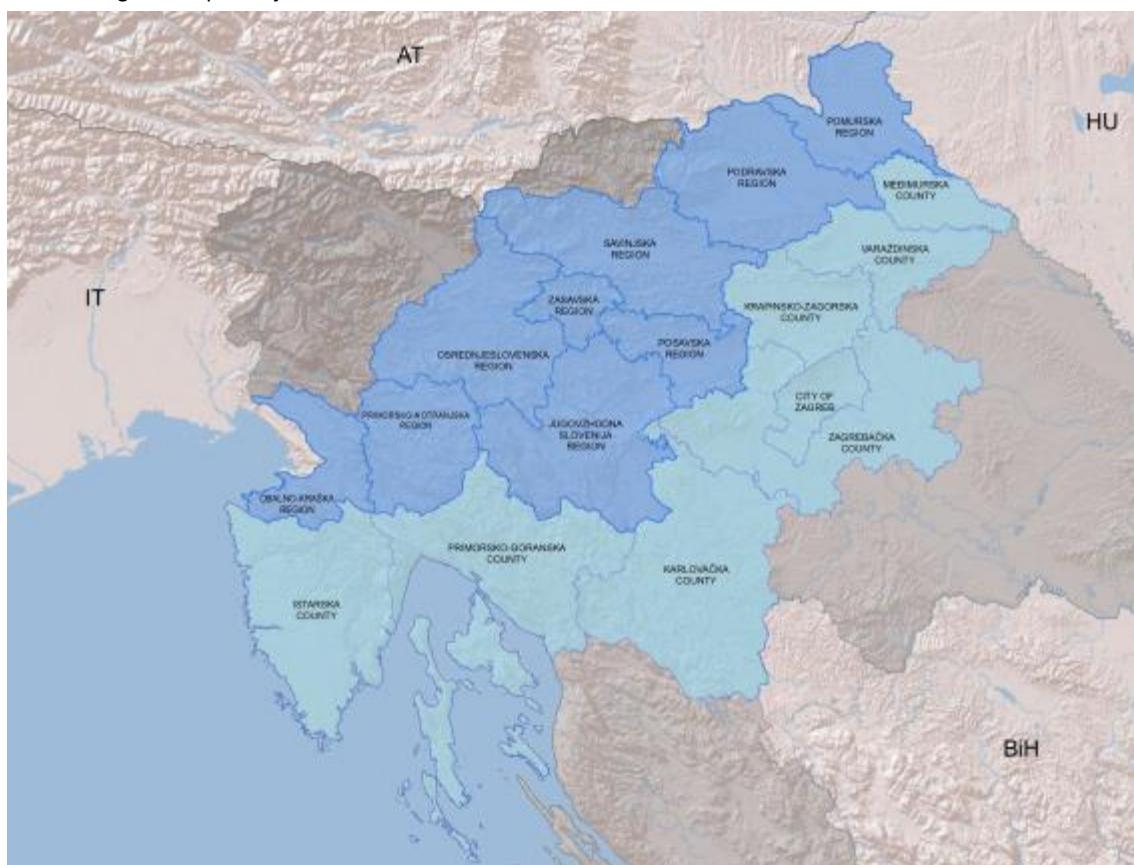
¹ Sažetak socioekonomskog profila programskog područja, uključujući sve referentne podatke pristigle iz posebnih dokumenata koji predstavljaju detaljnu Analizu stanja programskega područja Slovenija-Hrvatska

svoje blizine i koncentracije ekonomskih, istraživačkih, razvojnih i obrazovnih kapaciteta, koji mogu značajno doprinijeti razvoju cjelokupnog prekograničnog područja. Zasavska regija u Sloveniji uključena je s ciljem povećanja teritorijalne usklađenosti prekograničnih područja i kako bi se što bolje iskoristili potencijali prekogranične suradnje.

◆ **Rijetko naseljeno područje - 3.285 milijuna stanovnika na površini od 31,728 km², u 2013. godini**

Programsko područje (PA) obuhvaća površinu veličine **31,728 km²**, od čega 46.6 % otpada na područje Slovenije i 53.4% na područje Hrvatske. Područje obuhvaća značajan dio slovenskog teritorija (73%) i 30% teritorija Hrvatske. Osim područja Grada Zagreba i Osrednjeslovenske regije, programsko područje rijetko je naseljeno. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 120.7 stanovnika/km². Najrjeđe naseljeno je Dinarsko brdsko-planinsko područje u Jugovzhodnoj Sloveniji i Primorsko-notranjskoj regiji, te u Karlovačkoj i sjevernim dijelovima Primorsko-goranske županije.

Karta 1 Programsко подručје

◆ **2 glavna grada, 332 općine i 8457 naselja, 50% populacije živi u gradovima i općinama**

U sklopu PA nalaze se 332 općine i 8457 naselja. Oba glavna grada (Zagreb sa 790,017 i Ljubljana s 282,994 stanovnika)² smatraju se najkonkurentnijim i rastućim čvorištima. Kao rezultat zajedničkog policentričnog prostornog planiranja u prošlosti, cjelokupno područje ima visoko razvijenu mrežu urbanih centara koji služe kao regionalne i subregionalne službe, čvorišta za zapošljavanje i gospodarstvo, poput Rijeke (128,624), Maribora (111,374), Velike Gorice (63,517), Pule-Pole (57,460), Karlovca (55,705), Kopera-Capodistria (53,322), Celja (48,7675), Varaždina (46,946), Samobora (37,633), Novog Mesta (36,285), Velenja (32,912), Čakovca (27,104), Zaprešića (25,223) Ptuja (23,404), Murske Sobote (19,188) i Svete Nedelje (18,059)³.

² Za Hrvatsku, popis stanovnika iz 2011., za Sloveniju SURS 2013 H1

³ Odnosi se na gradove i općine.

Iako su gradovi mali, oni predstavljaju važnu i funkcionalnu podršku, te radnu i prometnu poveznicu s okolnim prigradskim područjima i ruralnim zaleđem. 50% populacije živi u gradovima i općinama – urbanim središtima koja su glavna pokretačka snaga programskog područja, dok druga polovica prebiva u manjim i srednjim velikim gradovima ili u raspršenim ruralnim naseljima. **Za potrebe ovog CP-a, sva područja izvan urbanih naselja gradova/gradskih općina⁴ smatraju se ruralnim i/ili rubnim područjima.**

Povezanost

◆ Programsко područje lako je dostupno međunarodnim prometnim pravcima

Programsko područje nalazi se na raskrižju međunarodnih prometnih pravaca. Dijelovi paneuropske autoceste i željezničkog Koridora X (Graz-Maribor-Zagreb, Salzburg-Ljubljana-Zagreb) i Koridora V (Rijeka-Zagreb-Budimpešta, Trst/Kopar-Ljubljana-Budimpešta) prolaze programskim područjem. Koridor V pogođen je gustim tranzitnim prometom, dok su oba koridora pod utjecajem pojačanog prometa u vrijeme ljetne turističke sezone.

Na programskom području nalazi se 57 graničnih prijelaza. Postoji 6 međunarodnih zračnih luka (Rijeka, Zagreb, Pula/Pola, Ljubljana, Maribor, Portorož) i 7 međunarodnih graničnih prijelaza za pomorski prijevoz. Dvije važne luke na Jadranu, Rijeka (HR) i Kopar (SI), služe kao polazna točka za dobra koja potječu iz EU-a, namijenjena za opskrbu većine zemalja središnje Europe te Slovenije i Hrvatske. Količina pretovara u lukama je u stalnom rastu.

◆ Varijabilna regionalna pristupačnost – loše stanje prometne infrastrukture

Značajne su razlike u pristupačnosti unutar programskega područja. Ukupno 54,553 km duga cestovna mreža predstavlja glavnu prometnu infrastrukturu za većinu teritorija. Urbana središta i regije koje se nalaze uz koridore X i V imaju prednost u odnosu na područja koja su udaljena od autocesta. Postojeća regionalna **cestovna infrastruktura** u lošem je stanju zbog ograničenih sredstava za modernizaciju i održavanje, što ozbiljno ugrožava sigurnost u prometu. Lokalna i regionalna povezanost **željeznicom** izrazito je nerazvijena. Nedostatak povezanosti sa susjednim zemljama, izostanak uzajamnog djelovanja i sigurnost zajednički su nedostatci. Budući da je jedino otok Krk mostom povezan s kopnom, **pomorski promet** ključan je za pristup otocima. Rijetke trajektne linije između otoka i kopna, sezonski promet i nedovoljni kapaciteti prometne infrastrukture na otocima, rezultiraju nejednakom pristupačnošću otoka, te su jedan od uzroka emigracije.

◆ Nerazvijen javni prijevoz i ograničena prekogranična povezanost

Javni prijevoz pograničnih regija je nerazvijen, neučinkovit, neravnomjerno raspoređen i koncentriran uglavnom u blizini velikih urbanih središta. Javni prijevoz u gradovima orijentiran je na autobusni prijevoz (osim Zagreba koji posjeduje tramvajsку mrežu). Pojedini gradovi uvode nove koncepte za promicanje korištenja javnog gradskog prijevoza, poput e-mobilnosti, subvencija, itd. Stanje prometne povezanosti i pristupa perifernim i/ili turističkim i zaštićenim područjima još je lošije, što se očituje slabom frekvencijom i neprikladnim rasporedom vožnje za potrebe dnevnih putnika i posjetitelja.

Prekogranični javni autobusni prijevoz okrenuo se otvorenom tržištu i posluje isključivo na profitabilnim komercijalnim linijama koje povezuju glavne gradove, dok lokalni prekogranični javni prijevoz praktički ne postoji. Usprkos 7 CB željezničkih linija, stvarna javna povezanost željeznicom je slaba. Neke od lokalnih prekograničnih linija u prošlosti su otkazane, što je uzrokovalo stalnu prijetnju dodatnih ukidanja postojećih lokalnih linija, s obzirom na to da je broj putnika relativno malen.

⁴ Gradovi i općine u slovenskom dijelu programskega područja su: Ljubljana, Maribor, Ptuj, Celje, Novo mesto, Koper, Murska Sobota i Velenje. Gradovi u hrvatskom dijelu programskega područja su: Zagreb, Rijeka, Velika Gorica, Pula/Pola, Karlovac, Sisak, Varaždin, Samobor, Čakovec, Zaprešić i Sveta Nedelja.

◆ Poboljšan pristup internetu, razlike u kvaliteti

Slovenija i Hrvatska napravile su značajan napredak u pristupu interneta tijekom posljednjih godina, no obje države članice još uvijek zaostaju za prosjekom Europske unije (EU) u pristupu širokopojasnom internetu i razini korištenja interneta. Osnovne usluge na žičnoj mreži prostiru se cijelim CB područjem, dok samo veća urbana područja imaju mrežu od optičkih vlakana. Rezultat toga je očigledan jaz u kvaliteti pristupa internetu (brzini interneta) između urbanih i perifernih regija. Dok je u Sloveniji 75% kućanstava povezano širokopojasnim internetom, udio u Hrvatskoj je 68%. Nizak dohodak, nedostatak računalnih vještina ili jednostavno izostanak potrebe glavni su razlozi zašto kućanstva nisu povezana s internetom. Digitalni je jaz također očigledan u razini korištenja internet usluge između pojedinaca i poduzeća.

Okoliš

◆ Šume, vode, tlo i zrak najvrjednija su prirodna bogatstva programskog područja

Površinom od 1,570 milijuna hektara, što predstavlja 49,5% površine zemljišta, programsko područje među najšumovitijim je područjima EU-a. **Šume** su važan prirodni i ekonomski resurs te osiguravaju ekosustav na mnoge načine. Granične šume osjetljive su na različite opasnosti, poput neodgovarajućeg gospodarenja, nametnika, bolesti drveća i prirodnih katastrofa poput tuče, oluje i požara koji uzrokuju značajnu štetu. Gust sustav površinskih i **podzemnih voda** prolazi područjem. Količina dostupne vode po glavi stanovnika područja prelazi prosjek EU-a za četiri puta u Sloveniji i tri puta u Hrvatskoj. Krški sustav opskrbljuje pitkom vodom većinu stanovnika dinarskog područja, te je izrazito osjetljiv na zagađenje. U naseljenijim dijelovima, **tlo** je u opasnosti od posljedica urbanizacije. Ukupna količina emisije CO₂ smanjuje se u obje države članice (MS), iako je još daleko od ciljeva EU-a. Loša **kvaliteta zraka** izazov je za velika urbana središta, dok je mediteransko područje ugroženo povećanom koncentracijom ozona u ljeto. Nužna su učinkovita rješenja za poboljšanje kvalitete zraka, osobito u prometnom sektoru te povećana briga za educiranje, informiranje i podizanje razine svijesti ljudi o važnosti brige za okoliš.

◆ Obnovljivi izvori energije (RES)

Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora u Hrvatskoj i Sloveniji iznad je prosjeka EU-a. Ukupna raspodjela RES-a u konačnoj potrošnji energije je 16.8% u Hrvatskoj i 21.5% u Sloveniji, u usporedbi s prosjekom od 14.1% u EU-28 u 2012. Međutim, primarni razlog ovakvog omjera treba pripisati vodi, dok ostali izvori RES-a zaostaju za vodećim zemljama EU-a.

◆ Raznolik krajolik i visoka koncentracija zaštićenih područja, nedostatci o broju posjetitelja

Tri glavna krajolika protežu se panonskim nizinama i brežuljcima na istoku, preko Dinarskog gorja s krškim motivima do jadranske obale sa sjevernim kvarnerskim otocima na jugu. Visoka koncentracija zaštićenog područja obuhvaća 3703.5 km² (11.7% površine prekograničnog područja) te uključuje 8 regionalnih parkova u Sloveniji, 3 parka prirode i 2 nacionalna parka u Hrvatskoj, s uspostavljenom upravljačkom strukturom. Područje pod zaštitom uključuje okolišne, kulturne, društvene i ljudske vrijednosti. Zbog nedostatka stalnog praćenja i nepostojanja zajedničke metodologije za procjenu broja posjetitelja, ne postoje pouzdani podaci o neregistriranim posjetiteljima zaštićenih područja. Navedeno ugrožava sustavno planiranje i upravljanje zaštićenim područjima.

◆ Visoki postotak udjela u mreži Natura 2000 (31.1% Područja od značaja za zajednicu (SCI) i 22.5% Područja posebne zaštite (SPA) unutar PA) odražava visoku kvalitetu okoliša

Područje Natura 2000 pokriva 39.6% programskog područja s najvećim udjelom u Primorsko-goranskoj (96.5%), Obalno-kraškoj (62.1%) i Primorsko-notranjskoj (58.3%) regiji. Glavni izazov je unapređenje ili barem održavanje dobrog statusa zaštite staništa i vrsta. Nažalost, Natura 2000 se i dalje prije doživljava kao prepreka razvoju, umjesto kao prednost za lokalno stanovništvo. Negativna

percepcija zaštite prisutna je u većini slučajeva jer njezina ograničenja, propisi, sustavi zaštite i smjernice za očuvanje nisu poznati ni razumljivi.

◆ **Visoka razina biološke raznolikosti – brojne biljne i životinjske vrste predstavljaju vrijednost programskog područja, ali su ugrožene od nekoliko nevolja**

Partnerske zemlje imaju iznadprosječne stope biološke raznolikosti u odnosu na razinu EU-a. Od procijenjenih 45,000 – 120,000 životinjskih i biljnih vrsta u Sloveniji, 66 biljaka i 800 životinja endemske su vrste. U Hrvatskoj poznato je 38,000 vrsta, iako procjena varira od 50,000 do preko 100,000 vrsta. Ekosustav travnjaka (naročito na širokim livadama), krške spilje i močvarna područja dinarida, naplavne šume, livade, slatkovodni kao i morski ekosustavi najčešća su područja Natura 2000 s potrebotom za poboljšani status očuvanja i upravljanja.

Samo pola staništa Natura 2000 i 60% vrsta u regiji stekli su povlašteni zaštićeni status u Sloveniji. U Hrvatskoj, zaštićeni status staništa i vrsta još nije procijenjen, zbog nedavne objave (rujan, 2013.). Međutim, skoro 3,000 vrsta stavljeno je na crvenu listu, od kojih se više od 45% smatra ugroženim.

Mnoga područja Natura 2000 su na granici, uzduž rijeka, šuma i krškog područja, gdje su brojne vrste zajedničke (medvjed, ris, vuk, čovječja ribica, Natura 2000 vrste riba, Natura 2000 vrste šumske ptice) i migriraju iz jednog kraja u drugi. Neke vrste imaju zaštićeniji status, što onemogućuje opskrbu dijelova s manje zaštićenim vrstama. Zbog toga su zajednički nadzor i upravljanje od velike važnosti i predstavljaju priliku za poboljšanje statusa zaštićenih vrsta i staništa u mreži Natura 2000 u prekograničnom području.

Nekontrolirani pritisci na zemlju (npr. poljoprivreda, infrastruktura, proširenje naselja), prekomjerno korištenje prirodnih resursa, povećan broj posjeta području pod zaštitom, klimatske promjene i širenje invazivnih stranih vrsta predstavljaju ozbiljnu prijetnju zaštićenim vrstama i funkcioniranju staništa, vrsta i ekosustava. Neodrživa poljoprivreda, turizam, promet, zagađenje zraka, infrastruktura (dalekovodi, polja vjetrenjača) predstavljaju prijetnju biološkoj raznolikosti i prirodnoj zaštićenosti. Trend izumiranja ugroženih biljaka najveći je u Istri, istočnoj Sloveniji, u poplavnim područjima rijeke Mure i u istočnim dijelovima sliva rijeke Save.

◆ **Biološka raznolikost i geološka raznolikost kao potencijal za održivi razvoj u turizmu**

Osim bogate biološke raznolikosti, brojne prirodne vrijednosti, prepoznate kao geološke raznolikosti površinskog i podzemnog svijeta (npr. geološke, geomorfološke i hidrološke pojave – fosili i mineralna nalazišta, spilje, klanci, slapovi itd.) mogu se pronaći u području zahvaljujući svojim krškim karakteristikama. Njihova zaštita od presudne je važnosti zbog ranjivog okoliša. Pažljivo planiran i održiv razvoj turističkih posjeta određenim područjima predstavlja regionalnu priliku. Istraživanje i edukativna uloga zaštićenih područja također postaje sve važnija.

◆ **Bogata kulturna baština izazvana zaštitom i valorizacijom**

Materijalna i nematerijalna kulturna baština dobro je zastupljena i u gradovima i u okolici. Više od 25,000 registriranih jedinica kulturne baštine predstavlja važan potencijal za razvoj, od čega su 262 jedinice od nacionalne važnosti – 108 u hrvatskim županijama i 252 u slovenskim regijama (razlika postoji zbog različitih sustava registracije).

Na području se nalaze 3 nalazišta pod posebnom zaštitom UNESCO-a – Škocjanske spilje i dva nalazišta svjetske kulturne baštine (Ljubljansko barje, Bazilika u Poreču), dok je UNESCO nematerijalna kulturna baština trenutačno registrirana samo u Hrvatskoj.

Izgradnja kulturne baštine poseban je izazov; u mnogim dijelovima dotrajalost je rezultat nedostatka sredstava za održavanje i brigu, depopulacije, neriješenih vlasničkih odnosa, niske razine svijesti o vrijednosti baštine. Situacija je kritična u ruralnim područjima i malim povijesnim gradovima, naročito u dijelovima gdje zgrade nemaju definiranu namjenu. U Sloveniji su neke investicije obnove povijesnih gradskih središta, dvoraca i ruralnih područja podržane kroz strukturne fondove u razdoblju 2007.-2013. Međutim, mnoge objekte kulturne baštine tek treba zaštiti i mobilizirati. Mnogi od 374 muzeja

i izložbenih mjesta u prekograničnom području smješteni su u dvorcima ili sličnim mjestima kulturne baštine. Njihova zaštita često predstavlja izazove u izradi ponuda za moderne posjetitelje.

Iako su neke od najnaprednijih turističkih destinacija (npr. Istra, toplice, glavni gradovi, krške spilje) locirane na PA, mogućnosti koje pružaju baština, tradicionalna znanja, parkovi prirode, krajolik ruralnog zaleđa i manji povijesni gradovi nedovoljno su valorizirane. Vidljiv je nedostatak integracije između muzeja, dvoraca, prirodnih nalazišta, tradicionalnih događanja, itd., kojom bi lokalno gospodarstvo moglo razviti zajednički prekogranični proizvod ili razviti destinacije konkurentne na međunarodnom tržištu. Razina inovacija i uključenosti kulturne i kreativne industrije u razvoju turističkih proizvoda baziranih na kulturnoj baštini ostaje niska.

◆ Klimatske promjene i povećan rizik od prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa, poziv za prekograničnu suradnju

Zbog svojih geografskih karakteristika i topografije, programsko područje karakterizira visoka razina ranjivosti. Utjecajem klimatskih promjena i ljudskog djelovanja, PA se sve češće i intenzivnije suočava s prirodnim katastrofama, od kojih su najčešće: poplave, šumski požari, potresi, jake oborine, grmljavinska nevremena i suše. Klimatske promjene ne utječu samo na ljudska naselja, nego i na poslovni svijet, turizam, baštinu, poljoprivredu i šumarstvo. Obje su se države dosad uglavnom bavile ublažavanjem utjecaja klimatskih promjena, a manje prilagodbom na klimatske promjene.

U posljednje 3 godine PA suočilo se s teškim poplavama rijeke Drave (2012) i južnog slovenskog riječnog sliva (2014), s procijenjenom štetom od preko 700 milijuna €. U veljači 2014. godine susnježica je uzrokovala teško puknuće javne infrastrukture i oštetila otprilike 6 milijuna m³ drva za gradnju u pograničnom području Dinarida. Obje države također su prijavile nekoliko velikih požara i suša u 2012. i 2013. godini.

Rizik od poplava i šumskih požara smatra se najvećim rizikom s potencijalno najvećim utjecajem na prekogranično područje, te zahtjeva zajedničku prevenciju i upravljanje rizicima. Slovenija i Hrvatska pripremili su Plan upravljanja slivom rijeke Save i Dunava prema Okvirnoj direktivi o vodama EU-a. Nadalje, prema naputku Okvirne direktive o vodama, države su pripremili kartu s rizikom od poplava i opasnosti od poplava, te dogovorile da do kraja 2015. godine nadležna tijela moraju pripremiti akcijske planove za smanjenje rizika od poplava. Dok su se strategije i planovi za upravljanje pripremili na makro razini, evidentan je nedostatak karata s mogućim poplavama, strateškog planiranja i koordinacije provedbe mjera na nižoj razini. Trenutačna bilateralna komisija Hrvatske i Slovenije za upravljanje vodenim sustavom ima nedovoljna finansijska sredstva, dok *ad hoc* rješenja i nedostatak suradnje na lokalnoj razini dodatno ograničavaju njezine napore. Dok se rizikom od poplava na rijeci Savi⁵ djelomično već bavi Međunarodna komisija za sliv rijeke Save, ostali transgranični riječni slivovi zahtijevaju poboljšanje odnosa unutar CBC-a za prevenciju rizika od poplava. Općine često tvrde kako nedostatak detaljnih karata s rizicima od poplava, koordiniranih planova i konkretnih mjera za ublažavanje, sprječava gospodarski razvoj transgraničnih područja riječnog sliva.

S najnovijim događajima povezanima s ekstremnim vremenskim uvjetima, lokalno stanovništvo podiglo je interes za opću prevenciju rizika od poplava i klimatskih promjena. Međutim, svijest i znanje o pravilnom urbanom planiranju, građevinskim tehnologijama i akcijama koje će poduzeti pojedinci u svrhu izbjegavanja poplava ili smanjenja štete od poplava prilično je niska. Ključno je iskoristiti trenutačnu situaciju povećane motivacije javnosti za izravne edukacije i mjere podizanja razine svijesti lokalnih dionika (npr. planera, nevladinih organizacija za zaštitu okoliša (NGO), nadležnih tijela za poljoprivredu i šumarstvo) i stanovništva koje živi i radi na graničnim poplavljениm područjima.

⁵ Slovenija i Hrvatska potpisnice su Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save (FASRB), odgovornom za koordinaciju planova upravljanja riječnim slivom Save.

Stanovništvo i javna služba

◆ Nepovoljni demografski trend u Hrvatskoj

Pad broja stanovnika alarmantan je pokazatelj za programsко područje. U razdoblju 2009.-2013., koje je obilježeno ekonomskom krizom, stanovništvo programskog područja ukupno se smanjilo za 19,000 stanovnika, s povećanjem na slovenskoj strani (24,166) i padom na hrvatskoj strani (43,154). Izuvez Pomurske i Zasavske regije, broj stanovnika porastao je u svim regijama na slovenskoj strani, dok je na hrvatskoj strani broj stanovnika porastao samo u Gradu Zagrebu, dok su Primorsko-goranska, Zagrebačka i Istarska županija najjače pogodjene padom broja stanovnika. Nedostatak posla, rastuća nezaposlenost i sveukupno pogoršanje gospodarske situacije pojačalo je tok migracije iz ruralnih dijelova u urbane dijelove kao i u druge države. Otvaranje novih radnih mesta i borba protiv siromaštva glavni su izazov za zaustavljanje iseljavanja.

◆ Raznolikost nacionalnih i etničkih manjina

Talijanska i mađarska nacionalna manjina tradicionalne su na programskom području. Procjenjuje se da romska etnička zajednica premašuje registrirane podatke. Ustav Republike Hrvatske štiti 22 etničke manjine. Jaka slovenska zajednica živi u hrvatskom dijelu programskog područja, kao što i hrvatski građani žive u Sloveniji. Program granične suradnje predstavlja važnu priliku za prekograničnu suradnju (CBC) predstavnika manjina/autohtonih zajednica u susjednim državama.

◆ Starenje stanovništva

Starenje stanovništva karakteristika je cijelog programskog područja. Stanovništvo u dobi od 15 godina ili manje premašuje broj stanovnika u dobi od 65+ godina samo u Zagrebačkoj i Međimurskoj županiji. Najniža prosječna starost stanovništva zabilježena je u Međimurskoj županiji (40), dok je u Karlovačkoj županiji i Pomurskoj regiji najstarije stanovništvo, s prosjekom od 44 godine i najvišim starosnim indeksom - 157, odnosno 142. Starenje stanovništva rezultira većom potrebom za službama socijalne pomoći.

◆ Visoko razvijena obrazovna mreža u velikim urbanim središtima

Zagreb, Ljubljana, Kopar, Maribor i Rijeka glavna su obrazovna središta PA-a. 147,000 studenata i 33,500 apsolvenata predstavlja važan ljudski potencijal. Jedna od glavnih briga je što obrazovni sustav nedovoljno odražava zahtjeve tržišta rada. Izazovi visokog obrazovanje također se odnose na kvalitetu studija i kvalitetu obrazovanja, što se odražava na manje zadovoljstvo studenata i poslodavaca.

Centri za cjeloživotno obrazovanje relativno su rašireni na cijelom području, međutim udio stanovništva u dobi između 25 i 64 godine, koji sudjeluju u obrazovanju u 2013. godini iznosio je 3% u Hrvatskoj te između 11 i 14% u Sloveniji. Socijalno isključeni su manje zastupljeni u aktivnostima cjeloživotnog obrazovanja. Ograničeno sudjelovanje odrasle populacije u obrazovanju u Hrvatskoj, kao i nezadovoljavajuća razina kvalitete i relevantnosti programa, predstavlja prepreku za povećanje zaposlenosti i kvalificiranosti radne snage. Ključni problem je nedostatak motiviranosti zbog ograničene ponude mjera cjeloživotnog obrazovanja (LLL), fleksibilnosti i nedostatka uspješnog iskustva učenja.

◆ Razlike u pristupu zdravstvenim uslugama i nejednakosti u zdravstvu

Usluge primarne zdravstvene zaštite i opće bolnice su relativno dobro zastupljene diljem područja suradnje. Najveće razlike su u dostupnosti doktora. Izuvez Grada Zagreba, Primorsko-goranske, Obalno-kraške i Osrednjeslovenske regije, sve ostale regije/županije ispod su nacionalnih prosjeka, s najslabijom dostupnosti u Zagrebačkoj županiji i Primorsko-notranjskoj regiji, Zasavskoj i Spodnjeposavskoj regiji. Prikladnost lokalne zdravstvene infrastrukture i raspon usluga varira.

Nedostatak radnika u zdravstvu strukturni je problem koji ograničava dostupnost zdravstvene zaštite, osobito u ruralnim područjima i na otocima, ali i u malim gradovima. Zbog ekonomskih razloga,

djelokrug zdravstvenih usluga bi se u ovim područjima mogao još smanjiti. Postoji potreba za boljom efikasnosti i učinkovitosti sustava zdravstvene mreže unutar PA-a, za što bi se trebao istražiti zajednički pristup za unapređenje sustava upravljanja (npr. dijeljenje infrastrukture i opreme, korištenje rješenja informacijsko komunikacijskih tehnologija (ICT), mobilnih usluga i ostalo).

Nejednakosti u zdravstvu kao posljedica socioekonomskih razlika utječe na životni stil stanovništva programskog područja. Unatoč poboljšanjima, ne samo da nejednakosti u zdravstvu i dalje postoje, već se i povećavaju, osobito u odnosu na razlike u zdravstvenom stanju unutar regija i među grupama stanovništva. Zajednički problemi odnose se na rizično ponašanje stanovništva poput loših prehrambenih navika, fizičke neaktivnosti, pušenja, zlouporabe alkohola i narkotika. Starenje stanovništva i zdravstvena briga za starije kao i očuvanje zdravlja radne snage je još jedan zajednički problem. Prekogranična suradnja zdravstvenih institucija je i dalje slaba, iako su podržani neki projekti suradnje.

◆ **Socijalne službe za odrasle i isključene grupe predstavljaju izazov za područje prekogranične suradnje**

Ukupno je 30% stanovništva u Hrvatskoj i 20% u Sloveniji bilo pod rizikom od siromaštva ili socijalne isključenosti u 2013. godini, dok je prosjek EU-28 bio 24.5%. Ugrožene su različite ciljne skupine poput starijih, dugotrajno nezaposlenih i mladih nezaposlenih, osoba s invaliditetom, obitelji s niskim primanjima, samohranih roditelja i ostalih. Kvaliteta, djelokrug i mehanizmi isporuke socijalnih usluga za korisnike koji su pod najvećom opasnosti od siromaštva i socijalne isključenosti nisu dobro prilagođene njihovim različitim potrebama i promjenjivom okruženju, kao što je starenje stanovništva, povećan broj korisnika usluge i različiti profili korisnika. Prisutna je jaka potreba za razvoj integrativnog socijalnog aktivacijskog programa za veće uključivanje i jačanje ciljnih skupina koje su u rizičnoj skupini od siromaštva ili socijalne isključenosti, uključujući zdravstveni rizik i mogućnosti zapošljavanja.

U sklopu PA-a nalazi se blizu 46,000 organizacija aktivnih u različitim područjima (sport, kultura, socijala, humanitarne udruge i drugo), pružajući značajan potencijal za stvaranje partnerstva zajednice s javnom sferom razvoja novog modela upravljanja i promocije socijalnih inovacija. Trenutni potencijal ustanova za socijalnu skrb u području prekogranične suradnje nije iskorišten.

◆ **Sustav za sprečavanje katastrofe prekogranične suradnje zahtjeva modernizaciju**

S povećanim rizikom od prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa i s obzirom na velika područja zaštićene prirode, niske gustoće naseljenosti u udaljenim pograničnim područjima i povećanog prihoda od turizma, raste značaj prekogranične suradnje u prevenciji, pripravnosti i odgovoru na hitne događaje. Otprilike 60,000 operativnih spasioca u Sloveniji uključeno je u sustav zaštite od prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa, od čega su 45,000 volonteri (vatrogasci dragovoljci, zajedno s pripadnicima gorske službe spašavanja, službe za spašavanje u spiljama, ronioci, Crveni križ, služba za potražne pse, izviđači, itd.), 2,800 profesionalni vatrogasci i medicinski tehničari i 12,000 pripadnika civilne zaštite. U okviru sustava za nadzor, obavlještanje i upozoravanje, središnju ulogu imaju regionalni centri za obavlještanje, od kojih je 10 na području prekogranične suradnje. U Hrvatskoj, Nacionalni odjel za intervencije civilne zaštite ima 791 profesionalnog člana raspoređena u 4 regionalna odjela na programskom području. Od 61,421 operativnih vatrogasaca, 56,415 su dobrovoljni vatrogasci lokalne samouprave, 1,621 su dobrovoljci vatrogasne postrojbe u gospodarstvu, 2,371 su profesionalci javne vatrogasne postrojbe, 236 su profesionalni vatrogasci volonterskih udruga i 778 su profesionalci vatrogasne postrojbe u gospodarstvu. Ukupno je 44,013 vatrogasnih dobrovoljaca koji su članovi 1,956 vatrogasnih udruga na programskom području.

Slovenija i Hrvatska uspostavile su dobru suradnju u području civilne zaštite koja je uslijedila nakon bilateralnog sporazuma o suradnji u zaštiti protiv prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa, zaključenog 1999. godine, vodenog od nacionalnih uprava za civilnu zaštitu u suradnji sa

stalnom bilateralnom komisijom za upravljanje katastrofama. Nove tehnologije, međugeneracijske promjene, klimatske promjene povezane s ekstremnim pojavama i institucionalnim dogovorima zahtijevaju poboljšanje i modernizaciju. Na licu mjesta identificirano je nekoliko barijera koje ugrožavaju bolji prekogranični sustav upravljanja katastrofama: potreba za poboljšanje koordinacije i prekogranične komunikacije, standardizacija i modernizacija tehničke opreme i pristup detaljnim GIS kartama koje pokrivaju PA, upoznavanje s planovima za spašavanje susjednih zemalja, poboljšanje sustava samopomoći lokalnog stanovništva u izvanrednim situacijama, zajedničke edukacije i vježbe službi za spašavanje prekograničnog područja.

Suradnja između službi za spašavanje već je na visokoj razini i ima potencijal za daljnje poboljšanje, naročito u području jačanja kapaciteta volonterske službe spašavanja i njezinu bolju i funkcionalniju integraciju s profesionalnim službama.

◆ **Javne komunalne službe s pozitivnim utjecajem na okoliš**

Vodoopskrba, tretman otpadnih voda kao i upravljanje otpadom u nadležnosti je lokalnih uprava. Nedavno je značajan napredak postignut u Sloveniji zbog značajne investicije iz strukturnih fondova. Sličan investicijski ciklus započeo je i u Hrvatskoj.

Ukupno 83-84%⁶ stanovništava u Sloveniji ima pristup sustavu javne vodoopskrbe, dok je u Hrvatskoj prosjek između 80 i 82%, s manjim udjelom u ruralnim područjima. Javni vodoopskrbni sustav se u obje države suočava s iznimno velikim gubicima (otprilike 45%).

U 2013. godini otprilike 50% kućanstava u Sloveniji je bilo spojeno na kanalizacijsku mrežu i 78% svih otpadnih voda je bilo obrađeno (u 2012. samo 57.7%). Više od 95% udjela je postignuto u ekološki najosjetljivijem i najgušće naseljenom području (Obalno-kraška, Osrednjeslovenska), a najmanje u Zasavska regiji (61%). Međutim, Slovenija je još uvijek ispod ciljeva postavljenih direktivom EU-a za 2015. godinu za aglomeracije iznad 2,000 PE i 2017. godinu za manje aglomeracije. U Hrvatskoj je 43,65% stanovništva spojeno na kanalizacijsku mrežu, dok je samo 27% stanovništva pokriveno sustavom za obradu otpadnih voda.

Obje države svjedoče padu količine otpada, međutim postoje značajne razlike u PA-u. Stopa recikliranog otpada raste, dok deponiranje otpada opada. Otprilike 83% komunalnog otpada u Hrvatskoj se je još uvijek nalazi na odlagalištu otpada, u Sloveniji 34% (2013.), dok je prosjek EU-a otprilike 40%.

Gospodarstvo

◆ **Nejednakost regionalnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) i bruto dodane vrijednosti (BDV); Osrednjeslovenska regija i Grad Zagreb tvore otprilike polovinu BDP-a i BDV-a programskog područja**

BDP programskega područja u 2011/2012 iznosio je otprilike 57.3 milijuna €, dok je BDV iznosio 49.25 milijuna €. Skoro 50% BDP-a i BDV-a nastalo je u dvije najdinamičnije regije: Osrednjeslovenskoj regiji i u Gradu Zagrebu. Ako promatramo BDP po glavi stanovnika, najviši je u Osrednjoslovenskoj regiji - 24,170€ (2012), te premašuje najniži Krapinsko-zagorske županije (6,300 €) za četiri puta. Osim Osrednjoslovenske regije i Grada Zagreba, iznad nacionalnog prosjeka BDP-a su i Obalno-kraška regija, Primorsko-goranska i Istarska županija, koje su ujedno tradicionalne turističke regije. Posljedično, nejednakosti se odražavaju na prosječne plaće stanovnika, koje su u Hrvatskoj u prosjeku za 26% niže nego u Sloveniji. Prosječna neto plaća u Hrvatskoj u 2013. godini je iznosila 733 €, dok je u Sloveniji bila 992 €.

⁶ Vlastiti izračun (broj spojeva/broj kućanstava); 455.563 spojeva u 2013.

◆ **Uslužne/turističke djelatnosti dominiraju u gradovima i na obali, dok industrija/proizvodnja dominiraju u kontinentalnim regijama**

Regionalna BDV struktura gospodarskih djelatnosti pokazuje da su trgovina, smještaj i usluge prijevoza najrazvijenije u Obalno-kraškoj (36%), Zagrebačkoj (27%), Istarskoj (26%), Primorsko-goranskoj (23%), Osrednjeslovenskoj regiji (22%) i u Gradu Zagrebu (22%). Neke od najjačih turističkih, trgovinskih, prijevoznih i telekomunikacijskih korporacija posluju u programskom području.

Turizam je važna gospodarska djelatnost programskega područja s ukupno 9 milijuna turističkih dolazaka i 41 milijun ostvarenih noćenja v 2013. godini. Ukupno 80% smještajnih kapaciteta nalazi se na području Hrvatske, u kojoj je zabilježeno 73% svih dolazaka i 82% noćenja.

„More i sunce“ najvažniji su turistički proizvod, što pokazuje i podatak da je najveća koncentracija turističkih dolazaka zabilježena na obalnim dijelovima, u usporedbi s neobalnim regijama i područjem obalnog zaleđa. Ostali važni proizvodi uključuju wellnesse i toplice, hranu i vino, krške spilje, gradski turizam, kulturni turizam, poslovni turizam, zimski turizam, jedrenje i krstarenje. Popratna infrastruktura za različite oblike turizma na otvorenem razvijena je u posljednje vrijeme, poput infrastrukture za planinarenje, biciklizam i sportove na vodi. Visoka sezonska posjećenost i skraćivanje duljine boravka karakteristično je za većinu turističkih proizvoda. Potencijal za razvoj održivog turizma prirodne i kulturne baštine pograničnog područja još nije dovoljno potaknut. Obje strategije turističkog razvoja navode zeleni turizam kao prioritetsko područje.

Mnoga mala i srednje velika poduzeća (SME) i drugi mali pružatelji turističkih usluga djeluju u turističkom sektoru. Kako bi se potaknula lokalna ekonomija nužna je teritorijalna i proizvodna integracija za razne male i rascjepkane turističke ponude i lokalne brendove, koji nisu adekvatno vidljivi i označeni. Jedan od izazova je usmjeravanje turista s najposjećenijih turističkih atrakcija i centara na područje zaleđa i okolnih područja koja vrijedi posjetiti. Iako je E-marketing sustav postao nužan, on je još uvek nedovoljno razvijen i korišten.

Udio **industrije** u regionalnoj BDV strukturi dominantan je u Jugovzhodnoj Sloveniji (42%), Posavskoj (41%), Zasavskoj (40%) regiji, Međimurskoj (40%), Krapinskoj (36%) i Varaždinskoj (35%) županiji. Nekoliko velikih poduzeća posluju kao globalni igrači u automobilskoj, kemijskoj i prerađivačkoj industriji, obradi metala, proizvodnji električnih i sličnih proizvoda, preradi hrane. Neke od tradicionalnih industrija, poput tekstilne su i dalje prisutne u Varaždinskoj i Međimurskoj županiji i Pomurskoj regiji, dok urbana središta generiraju veliki broj start-upova i rastućih SME-ova u području ICT-a, multimedije i kreativne industrije. Pojedini sektori organizirani su u klastere te podržani tehnološkim parkovima (npr. Ljubljana, Varaždin) ili tehnološko-inovacijskim centrima (npr. Celje, Čakovec, Rijeka). Iako drvna industrija ima dugu tradiciju, karakterizira ju slaba produktivnost, profitabilnost i razina finalizacije, te zaostatak u tehnološkom razvoju.

Usprkos ovim činjenicama i oporavku gospodarstva EU-a, rezultati gospodarskog sektora Slovenije i Hrvatske i dalje zaostaju.

◆ **Iznadprosječni udio poljoprivrede i šumarstva u većini dijelova programskega područja**

Osim Osrednjeslovenske, Obalno-kraške i Zasavske regije, Grada Zagreba, Primorsko-goranske i Istarske županije, udio poljoprivrede i šumarstva je u svim regijama iznad nacionalnog prosjeka. Najveći udio BDV-a u ovim sektorima ostvaren je u Međimurskoj (9%) županiji. Mala veličina poljoprivrednih gospodarstava rezultira niskom produktivnosti i oslabljenom održivosti gospodarstva. Mnoga poljoprivredna gospodarstva spajaju prihode od zapošljavanja u drugim sektorima ili obavljajući dodatne aktivnosti u sklopu poljoprivrednog gospodarstva. Proizvodnja organskih proizvoda je porasla. Nadalje, proizvodnja hrane geografskog porijekla i uzgoj životinja autohtonog porijekla dobili su na važnosti.

Ukupno 74% šuma u Sloveniji u privatnom je vlasništvu, što je glavni razlog velike rascjepkanosti. Nasuprot tom podatku, 80% šuma u Hrvatskoj u državnom je vlasništvu, pri čemu je prosječna veličina

privatnih šumskih posjeda samo 0.43 ha, zbog rascjepkanosti i stalne degradacije veličine teritorija. Rast produktivnosti u sektoru šumarstva i stvaranje dodatne vrijednosti ostaje izazov za obje države.

◆ **77,635 SME-a (2013) tvori najveći udio poslovnih subjekata programskog područja, neiskorišten potencijal razvoja poduzetništva**

SME čine važnu ekonomsku podlogu i potencijal područja za zapošljavanje, naročito izvan najvećih centara za zapošljavanje. Internacionalizacija malih poduzeća je i dalje slaba. Organizacije za pružanje podrške poslovanju su relativno dobro raširene. Najveći raspon usluga ponuđen je u glavnim poslovnim centrima, koji i dalje pružaju podršku za usluge niske vrijednosti i savjetovanja za poduzetnike, dok bi trebali razviti i uspostaviti proizvod podrške poduzećima za svaki sektor zasebno, za vrijeme cjelokupnog ciklusa rasta.

Poduzetnička kultura mjerena u broju poduzeća/1.000 stanovnika za 2013. godinu pokazuje višu dinamiku poduzeća u najrazvijenijim regijama poput Osrednjeslovenske i Obalno-kraška, Istarske i Grada Zagreba s izmjerениm indeksom iznad 80, dok je prosjek PA-a iznosio 61. U slabije razvijenim regijama (npr. Zasavska i Pomurska, Varaždinska, Međimurska i Karlovačka) isti indeks je bio ispod 44. Potencijal mladih za poduzetništvo nije dovoljno potaknut.

◆ **1.462 milijun zaposlenih u 2013., Grad Zagreb i Osrednjeslovenska regija su osigurale 43% radnih mjesta na programskom području**

Osim najvećih regija, Podravska regija (8%) i Primorsko-goranska županija (7%) značajno su pridonijele u udjelu zapošljavanja. Većina ljudi zaposlena je u pravnim tijelima (1,229 milijuna) sa 197,378 zaposlenih u trgovini, obrtima ili kao freelanceri. Područje broji 35,000 zaposlenih poljoprivrednika, od kojih je 79% u Sloveniji. Održavanje radnih mesta i unapređivanje vještina zaposlenih kako bi ušli u koštač s brzim tehnološkim promjenama i tržišnim razvojem najveći je izazov za programsко područje, zajedno s prilagodbom poslovnog okruženja na problem starenja radne snage.

◆ **Preko 215,000 nezaposlenih u 2014. - 92,500 izgubljenih radnih mjesta od 2007.**

Ekonomski i finansijski kriza rezultirala je gubitkom 92,500 radnih mesta, te je povećala broj nezaposlenih za 150% u odnosu na 2007. godinu. Od 2007. do 2013. godine, broj nezaposlenih u nekim regijama se više nego udvostručio. Najveća razina nezaposlenosti zabilježena je u Karlovačkoj županiji (24.5%) u Hrvatskoj i u Pomurskoj regiji (18.9%) u Sloveniji. Strukturna i dugoročna nezaposlenost najveći su izazov. Rizik je visok za nezaposlene sa strukovnim obrazovanjem, starije nezaposlene i nezaposlene bez radnog iskustva.

Prema posljednjim dostupnim podacima (10/2014 za SI i 11/2014 HR) alarmantna je nezaposlenost mladih. Nezaposlenost u rasponu od 15 do 29 godina iznosi otprilike 25% svih nezaposlenih Slovenaca, te je uglavnom veća od 30% u Hrvatskoj. Nezaposlenost mladih najveći je problem u Međimurskoj županiji (35%), Gradu Zagrebu (33.8%) i Krapinsko-zagorskoj županiji (33.5%). Ukupan manjak radnih mesta kao i teška tranzicija iz obrazovanja u zapošljavanje velik su problem.

Obje države suočavaju se s iznadprosječnim udjelom sive ekonomije u gospodarstvu, koja je u Sloveniji procijenjena na 23.1%, a u Hrvatskoj na 28.4%, dok prosjek EU-a iznosi 18.4% BDP-a (Eurostat 2013.).

◆ **Rascjepkana infrastruktura za istraživanje i razvoj (R&D)**

Znanstvena i istraživačka mreža programskega područja prilično je jaka. Jezgru u javnoj sferi predstavlja 86 sveučilišnih organizacija i 39 javnih (istraživačkih) instituta smještenih uglavnom u Zagrebu, Ljubljani i Mariboru. Postojeći potencijal za istraživanje i inovacije razlikuje se između obje države. U Hrvatskoj, većina R&D opreme i infrastrukture (uključujući e-infrastrukturu) je zastarjela, raspršena i rascjepkana, te je niska razina investicija poduzeća u R&D, dok Slovenija uviđa prednosti dobre i kvalitetne istraživačke infrastrukture i kapaciteta, međunarodnog povezivanja, odjeku istraživačkog sustava kao i u velikom udjelu investicija poduzeća u istraživanje. Glavne slabosti su rascjepkanost i nezadovoljavajuća suradnja svih aktera razvoja i inovacija, kao i izostanak pažnje za istraživačke

aktivnosti u području komparativnih prednosti uz slabu efikasnost i učinkovitost istraživanja i inovacija.

SWOT analiza

Na temelju analize stanja - snage, slabosti, prilike i prijetnje programskog područja određene su prema ciljevima Strategije 2020 EU-a:

Pametni rast

Snage

- Tradicija, znanje i vještine u proizvodnji (strojarsko i procesno inženjerstvo, obrada drva, automobiliška i farmaceutska industrija, obrada hrane) s organiziranim klasterima
- Rastući stupovi: Ljubljana, Zagreb, obalna područja
- Dinamičan i snažan uslužni sektor (trgovina, turizam, logistika i transport, itd.)
- Raznolikost turističke ponude i veliki broj samostalnih ponuđača turističkih usluga
- Otvorena turistička mjesta i relativno velik protok turista kroz programsko područje
- Rast inicijative za start-upove u urbanim središtima
- Kvaliteta poljoprivredne zemlje i povoljni uvjeti za poljoprivredu u istočnim dijelovima
- Uspostavljena mreža institucija za podršku poduzećima
- Obrazovni, znanstveni i istraživački centri u glavnim gradovima i regionalnim središtima
- Relativno pristupačno područje (glavni koridori EU-a, luke)
- Policentrična mreža regionalnih urbanih središta

Slabosti

- Nejednakosti unutar i između regija, s krhkим ruralnim i izdvojenim zajednicama
- Gubitak radnih mesta
- Rascjepkana i sezonska turistička ponuda
- Slaba integracija glavnih turističkih središta sa zaleđem
- Nepotpuna turistička infrastruktura
- Nedovoljna valorizacija i vidljivost kulturne i prirodne baštine
- Nedovoljna zastupljenost RDI-a u poslovanju
- Prosječno mala veličina poljoprivrednih gospodarstava koja usporava produktivnost i održivost gospodarstva
- Niska razina aktivnosti poduzetništva i neiskorišten potencijal za rast (npr. bogatstvo baštine)
- Slabi kapaciteti poslovnih usluga koje podupiru inovativnost i rast
- Ispodprosječna razina participacije odraslih u programu cjeloživotnog obrazovanja, naročito u hrvatskom djelu

Prilike

- Prijenos znanja za inovativan rast prostora prekogranične suradnje
- Globalni trendovi za zelenom i kreativnom industrijom
- Rast broja dolazaka stranih turista
- Iskorištavanje marketinškog potencijala glavnih turističkih centara za razvoj turizma u ruralnim područjima
- Upotreba modernih tehnologija i inovacija
- Pojačana suradnja privatnog i javnog sektora
- Sinergija u zajedničkoj promociji na trećim tržištima
- Zaštićena prirodna područja i kulturna baština kao resurs za održivi razvoj
- Razvoj sektora za cjeloživotno obrazovanje

Prijetnje

- Kontinuirana nejednakost najrazvijenijih i najnerazvijenijih regija
- Rastuća konkurentnost na turističkim tržištima na globalnoj i regionalnoj razini
- Daljnji gubitak radnih mjesta u proizvodnji i poljoprivredi
- Nemogućnost malih poduzeća za borbu na međunarodnim tržištima
- Nedostatak povjerenja među različitim interesnim skupinama (npr. konzervatori – poduzeća)

Održivi rast

Snage

- Različitost krajolika i geografskih obilježja
- Gusta vodoopskrbna mreža i velika pokrivenost šumama
- Visoka koncentracija prirodnih i kulturnih vrednota
- Veliki udio područja pod mrežom Natura 2000 i prirodnom zaštitom
- Relativno dobro očuvana biološka raznolikost
- Mreža operatera za upravljanje parkovima
- Rast proizvodnje organskih poljoprivrednih proizvoda i kvalitete brendiranja
- Povećana razina svijesti o rizicima klimatskih promjena
- Svest o potencijalu domaćih resursa (drvo, samodostatnost domaće hrane, RES)
- Poboljšanje kvalitete okoliša (ulaganja u energetsku učinkovitost, sustave otpadnih voda i upravljanje krupnim otpadom)

Slabosti

- Okoliš osjetljiv na ekstremne vremenske uvjete i prirodne nepogode
- Gubitak biološke raznolikosti i tradicijskog krajolika zbog izumiranja biljaka, pada poljoprivredne proizvodnje, zagađenja, promjena sustava upravljanja i ostalih prijetnji
- Ranjivost posebnih ekosustava
- Nedostatak podataka o neregistriranim posjetima zaštićenih područja
- Različiti interesi dionika, što sprječava održivi rast potencijala baštine
- Veliki udio stanovništva koji žive na područjima sklonim poplavama
- Izostanak koordinacije prekogranične suradnje, planiranja i provedbe mjera koje se odnose na upravljanje rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima
- Područja s višom razinom onečišćenja zraka uz koridore autoca i u urbanim središtima
- Slaba opskrba javnog prijevoza na lokalnoj razini i na izdvojenim područjima prekogranične suradnje i preko granice
- Nizak prodor obnovljivih izvora energije u prometu

Prilike

- Sinergija s glavnim politikama EU-a
- Okvir EU-a koji omogućuje zajednički pristup planiranju, nadzoru i upravljanju prirodnim resursima
- Globalni trendovi valorizacije baštine za održivi razvoj turizma
- Povećana tržišna potražnja za održivim turizmom
- Potencijal R&D-a za upravljanje i valorizaciju prirodnih i kulturnih resursa i prilagodbu na klimatske promjene
- Preusmjeravanje velikog toka turista za razvoj turizma zaleda
- Povećana potreba za stvaranjem i jačanjem prekograničnih dnevnih migracija na posao

Prijetnje

- Nedjelotvorno upravljanje na područjima koja privlače veliki broj posjetitelja
- Povećan rizik od prirodnih katastrofa kao posljedica klimatskih promjena
- Zabrane i ograničenja postojećih zakonskih okvira

- Gubitak biološke raznolikosti i sve gori status zaštićenosti staništa i vrsta

Uključiv rast

Snage

- Tradicionalna suradnja između država
- Stabilnost populacije u većini dijelova programskog područja unutar Slovenije
- Relativno dobro uspostavljena mreža socijalnog, zdravstvenog, obrazovnog sustava i sustava civilne zaštite
- Zajednička povijesna baza u razvoju zdravstvenog, socijalnog sustava i sustava civilne zaštite
- Veliki broj NVO-a aktivnih u sferi socijale, civilne zaštite i spašavanja
- Visoka razina volonterstva
- Inicijative za rast društvenog gospodarstva

Slabosti

- Ozbiljna depopulacija unutar Hrvatske, osim Grada Zagreba i u Pomurskoj i Zasavskoj regiji u Sloveniji
- Starenje stanovništva i rast potrebe programskega područja za socijalnom skrbi za starije
- Visoka razina nezaposlenosti, naročito u perifernim područjima, s velikim udjelom mladih
- Nedostatak prilika za zapošljavanje
- Nejednak pristup i kvaliteta usluga, niska razina učinkovitosti
- Zdravstvena i socijalna nejednakost
- Rastući broj rizičnih skupina u opasnosti od siromaštva ili isključenosti, naročito u slabije razvijenim područjima
- Neiskorišten potencijal za institucionalnu suradnju prekograničnog područja
- Niska razina suradnje između javnog i civilnog društva

Prilike

- Dijeljenje institucionalnih kapaciteta graničnog područja za pružanje efikasne i učinkovite usluge
- Rastuća potreba za raznolikom ponudom zdravstvenih i socijalnih usluga kao potencijala za zapošljavanje
- Socijalne inovacije i novi modeli upravljanja za unapređenje pristupa zdravstvenim i socijalnim službama
- Stvaranje partnerstva javnosti i civilnog društva za rješavanje problema socijalne i zdravstvene zaštite
- Slobodno kretanje roba, usluga i ljudi s punopravnim članstvom Hrvatske u EU-u

Prijetnje

- Daljnji rast nejednakosti zdravstva i socijale
- Smanjivanje državnog proračuna za javne službe
- Prolongirana ekomska kriza
- Nepostojanje volje za promjenom

1.1.1.2 Strategija za doprinos Programa suradnje strategiji Unije za pametan, održiv i uključiv rast i ostvarenje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije

Ključne potrebe i izazovi područja Programa suradnje

Na temelju stanja i SWOT analize, identificirane su glavne potrebe i izazovi programskega područja:

◆ Značajne regionalne nejednakosti i ruralno-urbana podjela

Općenito, ruralne regije zaostaju za gradovima u pogledu opskrbe infrastrukturom, pristupačnosti javnih službi, vještinama, stvaranju prihoda (veća razina rizika od siromaštva) i prilikama za

zapošljavanje. Rezultat toga je depopulacija (naročito mlađih) i brzo starenje stanovništva ruralnih područja, napuštanje zemlje i povećana gospodarska nejednakost između regionalnih urbanih središta i ruralnih područja s mrežom malih gradova. Slični izazovi povezanosti i pristupačnosti službi uočeni su i na kvarnerskim otocima. Ruralno-urbana podjela se dalje ogleda kroz razlike u razvoju regija i županija programskog područja, a najveće razlike su između najrazvijenijih regija – Osrednjeslovenske, Grada Zagreba, Obalno-kraške, Primorsko-goranske županije i Istarske županije i najnerazvijenijih regija - Pomurske, Zasavske, Primorsko-notranjske regije u Sloveniji te Karlovačke, Međimurske i Krapinsko-zagorske županije u Hrvatskoj. **Upotreba ekonomске snage najrazvijenijih regija za stvaranje sinergije i pokretanje potencijala manje dinamičnih regija predstavlja izazov za programsko područje.**

◆ Rješavanje nezaposlenosti i poboljšanje uvjeta za pametan rast

Tijekom proteklih šest godina programsko područje izgubilo je 95,000 radnih mjesta. Periferna područja pretrpjela su najveću stopu nezaposlenosti, osobito Karlovačka, Krapinsko-zagorska i Zagrebačka županija, Pomurska i Zasavska regija. Nedostatak ponude radnih mjesta i visoka razina nezaposlenih mlađih osoba čiji potencijal ostaje neiskorišten, rezultira iseljavanjem, što predstavlja jedan od ključnih izazova.

Iskorištavanje mogućnosti za povećanje poduzetničke aktivnosti i jačanje ekonomске podloge za internacionalizaciju poslovanja još je jedan izazov. **Prilike postoje u različitosti prirodnih i kulturnih vrednota čija mobilizacija i valorizacija može otvoriti nove mogućnosti za stvaranje održivih radnih mesta u turizmu i povezanim djelatnostima. Nepovoljna socijalna situacija i starenje stanovništva također pružaju mogućnosti za stvaranje radnih mesta u socijalnim službama i razvoju socijalne ekonomije.**

Djelotvorna podrška okolišu od strane poduzeća nužna je kako bi se osigurala veća dodana vrijednost usluga dostupnih izvan većih urbanih središta. Međusektorska i prekogranična institucionalna suradnja za realizaciju socioekonomskog razvoja može stvoriti vrijednost osobito za granična i slabije razvijena područja.

◆ Održavanje kvalitete okoliša programskog područja, raznolikosti identiteta i prilagodba na klimatske promjene

Programsko područje karakterizira obilje prirodnih i kulturnih vrednota i velika biološka raznolikost. Veliki dio programskog područja je zaštićen. **Zaštićena područja predstavljaju vrijednu imovinu koja se mora održavati za buduće generacije, a ujedno predstavlja potencijal za održivo korištenje i održivi ekonomski razvoj.**

Mnoga područja pod mrežom Naturom 2000 prelaze granicu, što predstavlja zajedničke izazove koji se odnose na očuvanje vrsta i staništa, koja se mogu riješiti zajedničkim upravljanjem.

Programsko područje također je ranjivo na razne prirodne i ljudskim djelovanjem uzrokovane opasnosti. Poplave su proteklih godina uzrokovale velike štete za stanovništvo i poduzeća smještena u ovim poplavama sklonim područjima. **Predviđa se da će klimatske promjene samo povećati rizik od poplava.**

Programskom području nedostaje strateško planiranje i koordinacija provedbenih mjera na mikro razini, pri čemu pogranične rijeke zahtijevaju poboljšanja u prekograničnoj suradnji u području upravljanja rizicima od poplava. Općine često ističu kako nedostatak koordiniranih planova, karata s rizicima od poplava i konkretnih mjera za ublažavanje, sprečavaju gospodarski razvoj područja pograničnih rijeka.

◆ **Osiguranje jednakog pristupa socijalnoj i zdravstvenoj službi i službi spašavanja za stanovništvo prekograničnog područja i stvaranje područja sigurnim i poželjnim za život**

Kvaliteta života ljudi programskega područja ovisi te je povezana s cijelokupnim socioekonomskim stanjem. Glavni izazovi su osiguravanje jednakog pristupa službama zdravstvene i socijalne skrbi, kao i povećanje povezanosti javnog prijevoza i sigurnosti zapostavljenih ruralnih područja, malih gradova i otoka. **Starenje stanovništva, nejednakosti u zdravstvu, siromaštvo i isključivanje određenih društvenih skupina predstavljaju glavne izazove koji se mogu zajednički rješavati institucionalnom suradnjom usmjerrenom na povećanje institucionalnih kapaciteta i razvoj novih modela upravljanja za povećanje učinkovitosti i djelotvornosti službi.**

Osim navedenog, izdvojena prekogranična područja s velikim protokom turista suočavaju se s povećanim rizikom od izvanrednih događaja koji često **zahtijevaju učinkovitu koordinaciju i suradnju službi za spašavanje s obje strane granice.**

Lekcije iz prethodnog razdoblja suradnje

Provjeda programa prekogranične suradnje između Slovenije i Hrvatske tijekom godina doprinijela je **povećanoj razini suradnje i provedbenih kapaciteta korisnika**. Prekogranična suradnja u području kulture razvijena je i sazrjela je na vrijeme. Vidljivost programa i interesi korisnika prilično su visoki, što se odrazilo na značajnom broju prijava na pozive za dostavu projektnih prijedloga.

Pregled provedbenog razdoblja 2007.-2013. pokazuje **snažan interes** za suradnjom u svim prioritetnim područjima i mjerama. Ukupno su zaprimljene 523 prijave na 3 poziva za dostavu projektnih prijedloga, u sklopu kojih su 94 aktivnosti dobitile potporu. Pod Prioritetom 1 „Ekonomski i društveni razvoj“ ukupno 58 projekata bavilo se turizmom i problemima ruralnog razvoja, poduzetništvom i društvenim razvojem. Pod Prioritetom 2 „Održivo upravljanje“ ukupno 36 projekata dobilo je potporu, od kojih se 19 bavilo zaštitom okoliša, a njih 17 očuvanjem zaštićenih područja.

Iako je potencijal za jačanje ekonomske suradnje i konkurentnosti područja identificiran te je značajan udio projektnih prijedloga zaprimljen pod mjerom 1.2 Razvoj **poduzetništva**, evaluacija koja je bila u tijeku 2011. godine, pokazala je da je suradnja uglavnom koncentrirana na umrežavanju i jačanju kapaciteta, dok se praktičnom gospodarskom suradnjom postojećih poslovnih subjekata bavilo u manjoj mjeri. **Potencijal je ostao neiskorišten**, uglavnom zbog toga što SME-i nisu prihvativi kao izravni korisnici, te zbog relativnog nerazumijevanja pravila državnih potpora.

U sklopu 20 projekata koji su dobili potporu u sklopu mjeru „Turizam i ruralni razvoj“ stvorena su različita partnerstva u turizmu diljem prekograničnog teritorija. Različiti potencijali tradicijskih, kulturnih obrta ili proizvodnje hrane prepoznati su i promovirani. Nadalje, nekoliko uspješnih projekata koji su se bavili valorizacijom i obnovom **prirodne i kulturne baštine** dobilo je potporu. Međutim, nakon završetka provedbe projekata, rezultati **nisu bili vidljivi** na širem tržištu zbog nedostatka tržišno vođenog pristupa i integracije u raznolike turističke proizvode/destinacije. Budući da su turizam i očuvanje zaštićenih područja bile dvije zasebne mjeru, samo nekolicina projekata uspjela je prikazati određenu razinu suradnje između baštine i turizma. Danas se brojne pojedinačne inicijative razasute po cijelom teritoriju trebaju usredotočiti na konkretan tržišni proizvod, surađivati i krenuti naprijed kako bi ostvarili višu razinu profesionalizma, kvalitete i prekograničnog utjecaja. Izravno uključivanje SME-a u turistički sektor bi se trebalo razmotriti u budućoj suradnji kako bi se što bolje iskoristio potencijal za stvaranje radnih mesta u turizmu i povezanim djelatnostima.

Projekti koji su usmjereni na socijalnu integraciju i mobilnost također su učinkovito riješeni. **Međutim, puni potencijal za suradnju još uvijek nije iskorišten.**

U početku je ovaj program prepoznat kao jedan od najuspješnijih programa IPA prekogranične suradnje, te je bio i među prvim programima u sklopu kojeg su objavljeni pozivi na dostavu projektnih

prijedloga. Međutim, Program se suočio s nekoliko poteškoća u 2012. i 2013. godini zbog velikih promjena u kadru, institucionalne reorganizacije i tranzicije programa iz IPA-e u Europski fond za regionalni razvoj (ERDF), što je uzrokovalo kašnjenje provedbe programa. Unapređenje organizacije i pojednostavljenje administrativnih tokova predstavlja izazov za aktualni program **tehničke pomoći**.

Vizija suradnje programskog područja

S obzirom na potrebe, izazove i naučene lekcije iz prethodne suradnje, razvila se vizija programa.

“Program suradnje Slovenija-Hrvatska ima za cilj promicanje održivog, sigurnog i vitalnog graničnog područja te njegovanje pametnih pristupa očuvanja, mobilizacije i upravljanja prirodnim i kulturnim bogatstvima za dobrobit ljudi koji žive i rade ili samo posjećuju programsko područje.”

CP INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska Povezani u Zelenom.

Vizija označava smjer prema održivom razvoju. Primarni fokus bit će iskorištavanje prirodnih i kulturnih vrijednosti za uspostavu inovativnih, pametnih i učinkovitih rješenja za pomoći očuvanju i unapređenju kvalitete okoliša i njegove raznolikosti s jedne strane, te njegovog socioekonomskog potencijala s druge strane. Osiguravanje sigurnog i vitalnog područja je od iznimne važnosti za ljude, što bi se trebalo osigurati povećanjem kapaciteta institucionalne suradnje na svim razinama. Vizija bi trebala biti ostvarena kroz četiri prioritetne osi i pet specifičnih ciljeva.

- Prioritetna os 1: **Integrirano upravljanje rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima**
Specifični cilj 1.1: Smanjenje rizika od poplava u prekograničnim riječnim slivovima Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura i Bregana
- Prioritetna os 2: **Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa**
Specifični cilj 2.1: Aktivna zaštita baštine održivim turizmom
Specifični cilj 2.2: Očuvanje i obnova biološke raznolikosti i promicanje usluga ekosustava
- Prioritetna os 3: **Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja**
Specifični cilj 3.1: Stvaranje partnerstva između tijela javne vlasti i interesnih skupina za zdravo, sigurno i pristupačno programsko područje
- Prioritetna os 4: **Tehnička pomoć**
Specifični cilj 4.1: Osiguranje učinkovite i nesmetane provedbe programa suradnje

Logika odabira tematskih ciljeva

Strateški odabir tematskih ciljeva napravljen je na temelju analize stanja i prepoznavanja ključnih potreba programskega područja. Razmatranje tematskih ciljeva (TO) i njihovog potencijala pokazalo je da su svi TO-evi mjerodavni za rješavanje prepoznatih potreba i izazova programskega područja.

Dodatno se usredotočilo na nacionalne prioritete i programe podržane od europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi), dodane vrijednosti prekograničnih pristupa i očekivani utjecaj i izvedivost provedbe. S obzirom na ograničena finansijska sredstva i potrebe za tematskom koncentracijom, **Program suradnje će se prvenstveno usredotočiti na područja:**

- Usmjerena na pitanja s **izravnim prekograničnim učinkom** (npr. zajednički planovi upravljanja, prevencija rizika od poplava, biološka raznolikost, valorizacija kulturne i prirodne baštine);
- U kojima je povijest **uspješne prekogranične suradnje i interesa** prepoznata u prethodnim razdobljima suradnje ili putem javnih savjetovanja (mobilizacija kulturne i prirodne baštine, zaštita okoliša, održivi turizam);
- Gdje se **potencijali i mogućnosti** unutar programskega područja mogu ojačati te zajedničke slabosti smanjiti za dobrobit stanovništva (institucionalna suradnja, jačanje kapaciteta i inovacija);
- Gdje se mogu postići **opipljivi rezultati** za stanovništvo područja prekogranične suradnje.

TO 1 i 3, koji se odnose na R&D i konkurentnost SME-a, imat će snažnu podršku u okviru nacionalnih ESI programa. Međutim, R&D će biti potaknut kao horizontalna komponenta odabranih TO-eva, dok će SME-ovi biti uključeni u pojedinim područjima suradnje. Budući da TO-ovi 2, 4 i 7 zahtijevaju znatna sredstva, Program suradnje ne bi mogao napraviti značajan utjecaj na pogranično područje. TO 8, 9 i 10 će također biti snažno podržani glavnim nacionalnim programima, dok će u prekograničnom kontekstu biti potaknuti kroz institucionalnu suradnju unutar posebnih tematskih područja. Prema tome, odabrani su sljedeći **tematski ciljevi**:

- Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencije rizika i upravljanja (TO5);
- Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa (TO6);
- Jačanje institucionalnih kapaciteta javne vlasti i interesnih skupina, učinkovita javna uprava (TO11).

Horizontalna pitanja koja treba uzeti u obzir prilikom ostvarivanja rezultata Programa:

- **Istraživanje i razvoj** podržat će napredak isporučenih rješenja i rezultata;
- **Jačanje kapaciteta**; jačanje kompetencija ciljnih skupina i korisnika te podizanje razine javne svijesti bit će podržano u okviru svih TO-eva;
- **ICT**; upotreba modernih komunikacijskih alata i tehnologija za podršku isporuke rezultata svih TO-eva.

Prioritetna os 1: Integrirano upravljanje rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima (TO 5)

Tri velike međunarodne rijeke sijeku programsko područje (Sava, Drava, Mura), dok se nekoliko manjih prekograničnih slivova raširilo uz granicu (Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Bregana). Prekogranični riječni slivovi i rijeke koje zahtijevaju prekogranično upravljanje pokrivaju otprilike 354,868 ha ili otprilike 11% programskega područja, od čega je otprilike 22,960 ha područja pod rizikom od poplava. Ukupno, 8,328 stanovnika živi unutar graničnog područja koje je pod rizikom od poplava. Zbog geomorfoloških značajki, voden sustav ekološki je osjetljiv, osobito u poplavnim dolinama i krškim područjima. Dodatno, najmanje mreže rijeka graničnog područja predstavljaju važno prirodno bogatstvo.

Programsko područje nedavno se suočilo s teškim poplavama duž Drave, Save i Kolpa/Kupe. Prijetnja od poplava na prekograničnim riječnim slivovima povećana je zbog nedostatka pouzdanih podataka za precizno modeliranje opasnosti od poplava, nepostojanja sustava za zajedničko hidrološko prognoziranje, pravovremene informacije o vodenim tokovima, razmjene podataka i suradnje s obzirom na sustav za pravovremeno upozorenje.

Tijekom nekoliko posljednjih desetljeća, lokalno stanovništvo počelo je investirati u riječni turizam i kampove, obnovu tradicionalnih vodenica i u iskoriščavanje vodenih resursa. Međutim, daljnji razvoj je često ograničen zbog nepostojanja detaljiziranih karata poplava, planova koordiniranog upravljanja rizicima od poplava i konkretnih mjera potrebnih za modernizaciju obrane od poplava na prekograničnim riječnim slivovima.

Područja suradnje kojima će se baviti Program:

- Povećanje baze znanja i razmjene podataka na prekograničnim riječnim slivovima;
- Povećanje razine integracije i usklađivanja planiranja, upravljanja i prognoziranja/nadzora prekograničnih riječnih slivova;
- Unapređenje zaštite od poplava prekograničnih riječnih slivova, što se može ostvariti isključivo prekograničnom suradnjom;
- Pokretanje riječnih obala za održivi razvoj.

Prioritetna os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa (TO6)

Dobro očuvano prirodno okruženje kao i gustoća kulturnih vrednota predstavljaju dva glavna stupa i snažan potencijal za održivi razvoj prekograničnog područja:

- 8 regionalnih parkova i pejzažni parkovi na slovenskom programskom području, te 3 nacionalna parka i 3 parka prirode u Hrvatskoj. Ukupno 145.386 ha ili 4.6% programskog područja je označeno kao zaštićeno područje;
- Veliki udio područja pod Natura 2000 – 39.6% programskog područja;
- Područja pod zaštitom UNESCO-a;
- Bogata kulturna baština urbanih središta i ruralnih područja: ukupno 25,347 registriranih mjesta kulturne baštine, od čega je 22,069 u Sloveniji (74% slovenske kulturne baštine) i 3,278 u Hrvatskoj (37% baštine u Hrvatskoj). Među njima, 262 su od iznimne nacionalne važnosti.

Raznolika i bogata prirodna i kulturna baština predstavlja glavni oblik identiteta i neiskorišteni potencijal. Kao što je vidljivo iz analize stanja, glavna odredišta u lošem su stanju, bez atraktivne ponude i bez održivog modela upravljanja. S druge strane, nekontrolirani utjecaji na zemljište, posjećenost područja, klimatske promjene, napuštanje poljoprivrede i pojave i širenje invazivnih stranih vrsta predstavljaju ozbiljnu prijetnju ekosustavima. Situacija ukazuje na realnu prijetnju gubitka biološke raznolikosti i lošijeg očuvanja staništa i vrsta kao i povijesnih vrednota i tradicije programskog područja.

Prioritetna os 2 temelji se na činjenici da korištenje potencijala baštine za održivi rast programskog područja ovisi o sposobnosti ljudi za očuvanjem biološke raznolikosti, povoljnog statusa zaštite staništa i vrsta kao i o stanju prirodne i kulturne baštine u dugoročnoj perspektivi. U tu svrhu, izražava potrebu za pametnom valorizacijom i aktivnom zaštitom baštine kroz integraciju s lokalnim gospodarstvom i prekograničnim proizvodima/destinacijama održivog turizma. U isto vrijeme, potreba za obnovom povlaštenog statusa zaštite biološke raznolikosti staništa i vrsta kao i uključivanje lokalnog stanovništva u njezino očuvanje iznimno je važna.

Područja suradnje kojima se bavi Program:

- Osiguravanje povlaštenog statusa biološke raznolikosti, njezinih vrsta i staništa;
- Povećanje razine prekogranične koordinacije za usklađivanje zaštitnih mjera;
- Povećanje lokalne uključenosti u očuvanju biološke raznolikosti;
- Povećanje baze znanja o koristima ekosustava;
- Očuvanje kulturne baštine koja se suočava s prijetnjom nestanka;
- Osiguravanje ravnoteže između zaštite i održivog korištenja prirodnih i kulturnih resursa;

- Korištenje potencijala zaštićenih prirodnih područja, prirodne i kulturne baštine za održivi gospodarski rast i ekonomsku diversifikaciju programskog područja, naročito za održivost turizma;
- Poboljšanje veza između najrazvijenijih turističkih destinacija i atrakcija i centara od lokalne važnosti.

Prioritetna os 3: Zdrava, sigurna i pristupačna programska područja (TO11)

Analiza stanja pokazala je ozbiljne regionalne nejednakosti i urbano – ruralnu podjelu koja se odnosi na dostupnost (javnih) službi građanima, koje su od iznimne važnosti za vitalnost graničnog područja. Nekoliko pokazatelja prikazuje nejednakosti koje variraju od socioekonomskih do zdravlja i siromaštva.

Javne službe (zdravstvo, socijalna skrb, civilna zaštita, službe spašavanja) tradicionalno su dobro povezane preko granice zbog povijesnog zajedničkog organizacijskog sustava. Javne službe relativno dobro djeluju na regionalnoj razini, dok se razlike u pogledu kvalitete usluge pojavljuju na lokalnoj razini, kao rezultat nedostatka ljudskih potencijala i finansijskih sredstava.

Određeni dijelovi PA-a suočavaju se s izazovima nedovoljnih kapaciteta zdravstvene službe u vrhuncu turističke sezone, kada broj posjetitelja/turista raste. Povezano s većim brojem posjeta prirodno zaštićenih i relativno teško dostupnih područja, rizik od požara, nesreća i potrebe za spašavanjem i drugih intervencija raste.

Slaba dostupnost ili nepostojanje javnog prijevoza u izdvojenim i neposrednim prekograničnim područjima povećava neodrživost prometa, te otežava potencijal za gospodarski razvoj (svakodnevne migracije na posao, pristup formalnom obrazovanju i mogućnostima za programe cjeloživotnog obrazovanja, privlačenje turista i posjetitelja).

Programsko područje ima potencijal za pokretanje relevantnog društvenog kapitala u povezanim sektorima, za povećanje dostupnosti i kvalitete službi kao i za poticanje socijalne inovacije. Nevladine organizacije u području predstavljaju važan subjekt, osobito u području civilne zaštite, ali i u području pružanja socijalne skrbi i promotivnih aktivnosti koje se odnose na zdravstvenu zaštitu.

Područja suradnje kojima se bavi Program:

- **Službe spašavanja:** izjednačavanje vještina profesionalnih i volonterskih pripadnika civilne zaštite i ostalih jedinica za spašavanje. Unapređenje vještina i timskog rada za zajedničku spremnost na djelovanje u slučaju katastrofalnih događaja na prekograničnom području;
- **Zdravstvena zaštita i socijalna skrb:** jačanje institucionalnih kapaciteta javnih institucija i lokalnih partnera u svrhu razvoja i testiranja novih modela i dostupnosti socijalne skrbi i zdravstvenih usluga i programa, osobito u ruralnim i izdvojenim područjima, te unapređenje assortimana, kvalitete i učinkovitosti usluge i programa poticanjem komunalnih službi, smanjenjem nejednakosti u zdravstvu i promocijom zdravlja;
- **Povezanost i mobilnost:** unapređenje institucionalne suradnje i jačanje kapaciteta za povećanje održive mobilnosti u graničnim područjima, te unapređenje povezanosti javnog prijevoza izdvojenih područja i područja s većom koncentracijom prekograničnih turističkih tokova.

1.1.1.3 Doprinos Strategiji za pametan, održiv i uključiv rast

Od CP-a očekuje se doprinos u najvišoj mjeri ciljevima održivog rasta, zatim i ciljevima pametnog i uključivog rasta.

◆ **Održivi rast** Promocija učinkovitog, zelenog i konkurentnog gospodarstva

Doprinos prekogranične suradnje održivom rastu usredotočen je na dva pitanja – pitanje prilagodbe klimatskim promjenama i pitanje pokretanja zelenog gospodarstva. Među prirodnim nepogodama, poplave na programskom području predstavljaju najveću prijetnju i potrebu za hitnom prekograničnom intervencijom. Povećani rizik od poplava rješavat će se pomoću strateški izabranih aktivnosti s ciljem jačanja koordinacije između tijela vlasti, te planiranjem i promatranjem prekograničnih riječnih slivova i predstavljanjem konkretnih strukturnih i nestrukturalnih mjera za povećanje sigurnosti stanovništva, poduzeća i baštine programskog područja.

Potencijal programskog područja za promociju razvoja zelenog gospodarstva bit će podržan mobilizacijom prirodne i kulturne baštine za gospodarski razvoj te očuvanjem prirodnih vrednota i biološke raznolikosti. Dodatno, Program namjerava usredotočiti aktivnosti na područja gdje su ti potencijali nedovoljno iskorišteni.

◆ **Pametan razvoj – Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i inovacijama**

Od obrazovanja, osposobljavanja i programa cjeloživotnog učenja, inovacija i digitalnog društva očekuje se bolje rješavanje investicijskih prioriteta. Međutim, poseban doprinos programa za pametan rast očekuje se osobito pri razvoju novih poslovnih modela u području zaštite od poplava i mobilizacije kulturnih i prirodnih resursa. Podrškom istraživanja i ICT-a, kao i podrškom kulturnog i kreativnog industrijskog sektora očekuje se podizanje kvalitete i ponude turističkih proizvoda, poboljšano tumačenje i privlačenje novih dionika. Istraživanje i razvoj također će poduprijeti aktivnosti planiranja, nadzora i očuvanja biološke raznolikosti područja.

◆ **Uključiv rast – Poticanje ekonomije visoke razine zaposlenosti koja doprinosi društvenoj i teritorijalnoj koheziji**

Posebna teritorijalna pitanja odnose se na dostupnost javne službe u različitim dijelovima programskog područja, kao i na razlike u položaju određenih skupina. Doprinos uključivom rastu očekuje se osobito poboljšanom suradnjom i razmjenom između tijela javnih vlasti i regionalnih aktera s ciljem rješavanja zajedničkih interesa koji se odnose na društvene nejednakosti i nejednakosti u zdravstvu te u dostupnosti, sigurnosti i vitalnosti PA-a. Društvene inovacije i razvoj partnerstva između javnog i civilnog društva, bolja iskoristivost resursa i jačanje kapaciteta primjeri su doprinosa.

1.1.2 Opravdanost izbora tematskih ciljeva i pripadajućih investicijskih prioriteta vezanih uz zajednički strateški okvir, na temelju analize potreba programskog područja i izabrane strategije kao odgovora na takve potrebe, koja se bavi, prema potrebi, poveznicama koje nedostaju u prekograničnoj infrastrukturi, uzimajući u obzir rezultate ex-ante evaluacije

Tablica 1 Opravdavanje za odabir tematskih ciljeva i investicijskih prioriteta

Odabrani tematski cilj	Odabrani investicijski prioritet	Opravdavanje odabira
5	5b	<p>Prevencija rizika od poplava i upravljanje prekograničnim slivovima rijeka između Slovenije i Hrvatske nije na zadovoljavajućoj razini. Nedostatak praktičnih rješenja i koordinacije na razini prekograničnih riječnih slivova stavlja područje uzduž pograničnih rijeka pod daljnji rizik od poplava i ugrožava njihov razvoj.</p> <p>Potreban je integrirani sustav upravljanja rizicima od poplava koji</p>

Odabrani tematski cilj	Odabrani investicijski prioritet	Opravdavanje odabira
		<p>uključuje koordinirano planiranje i poboljšano kartiranje područja pod rizikom od poplava, razmjenu podataka, modele za prognoziranje i sustave za alarmiranje. Postojeća bilateralna komisija i ISRBC predstavljaju odgovarajući okvir za suočavanje s prekograničnim rizikom od poplava.</p> <p>IP 5b usmjeren je samo na riječne slivove CBC-a, na kojima je važna prekogranična suradnja u području upravljanja rizicima od poplava. Potrebno je usklađeno djelovanje, budući da svaka aktivnost upravljanja rizikom od poplava ima prekogranični utjecaj. Navedeni problem dosad nije bio predmet prekogranične suradnje te bi trebao doprinijeti jačanju kapaciteta za upravljanje rizicima od poplava i provedbi Uredbe o poplavama u obje države članice.</p>
6	6c	<p>Glavna prirodna i kulturna dobra područja privlače posjetitelje iz urbanih središta i međunarodne turiste, iako u ruralnim područjima ona i dalje predstavljaju nedirnuti potencijal za opstanak naseljenosti područja.</p> <p>Mnoga odredišta baštine zahtijevaju ulaganje za očuvanje i inovativno korištenje. Nedostatak integracije baštine održivog turizma te niska razina atraktivnosti i vidljivosti, koče razvoj zelene ekonomije područja.</p> <p>Investicijski prioritet 6c usredotočen je na promociju aktivne zaštite prirodne i kulturne baštine koja se temelji na stvaranju pametne ravnoteže između očuvanja i mobilizacije za razvoj održivog turizma. Poseban naglasak bit će stavljen na pokretanje te održivo i atraktivno korištenje baštine, dopunjeno poticanjem stvaranja zelenih radnih mesta. Izričiti dokaz socioekonomskog utjecaja korištenja baštine te suživota lokalnog stanovništva/posjetitelja i baštine graničnih zajednica, razlikovat će ovaj IP od ostalih IP-ova ovog Programa suradnje.</p>
6	6d	<p>Održavanje i obnova biološke raznolikosti mnogih Natura 2000 vrsta i staništa programskog područja značajno ovisi o prekograničnom pristupu. Analiza ukazuje da nisu sva staništa i vrste postigla povoljan status za očuvanje, što je rezultat ljudskog djelovanja, klimatskih promjena, izostanka prekograničnih mjera i slabe uključenosti lokalnog stanovništva u očuvanju biološke raznolikosti. Postojeća suradnja u području zaštite okoliša predstavlja potencijal za daljnji dubinski i bolji strateški pristup.</p> <p>IP 6d usredotočen je na očuvanje i obnovu biološke raznolikosti, primarno Natura 2000 vrsta i staništa relevantnih za obje strane programskog područja. Promiče podizanje svijesti o ulozi prirode za dobrobit populacije i dugoročnu prevenciju rizika. Očuvani okoliš preduvjet je kvalitete života i potencijal za održivi razvoj turizma, podržan u IP-u 6c.</p>
11	11	<p>Znatne demografske i socioekonomske nejednakosti identificirane su između urbanih i ruralnih područja. Starenje stanovništva, nejednakosti u zdravstvu, nejednak pristup uslugama, prijetnja socijalnog isključivanja te u isto vrijeme povećane aspiracije za turizam, zahtijevaju učinkovitiju i klijentu prilagođenu uslugu.</p> <p>Jaka mreža institucija postoji na graničnom području, međutim, ponuda i kvaliteta javnih usluga se smanjuje što je regija udaljenija od urbanog središta. U nekim područjima, evidentan je izostanak prekogranične suradnje.</p>

Odabrani tematski cilj	Odabrani investicijski prioritet	Opravdavanje odabira
		<p>Investicijski prioritet 11 usredotočen je na jačanje institucionalnih kapaciteta u području zdravstvene i socijalne skrbi, sigurnosti (protiv prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa) i usluga javnog prijevoza.</p> <p>Javne strukture i ostale strane moraju iskoristiti prilike za suradnju i stvaranje sinergije, uskladiti procedure i otkloniti eventualne prepreke za udovoljavanje potreba stanovništva i posjetitelja.</p>

1.2 Opravdanost alokacije finansijskih sredstava

Ukupni proračun Programa iznosi 55.690.913 € (uz doprinos ERDF-a od 46.114.193 €) kao što je navedeno u Poglavlju 3.

Finansijska alokacija za određene tematske ciljeve iskazuje:

- Procijenjeni finansijski udio projekata predviđenih za svaku prioritetu os (PAx), na temelju različitih aktivnosti i s obzirom na iskustvo iz razdoblja 2007-2013;
- Procijenjene institucionalne i finansijske kapacitete potencijalnih korisnika pograničnog područja;
- Koherentnost s prioritetnim potrebama navedenim u pograničnim regijama;
- Procjenu troškova strateških projekata pod investicijskim prioritetom 5b (IP);
- Mišljenje dionika izraženo za vrijeme savjetovanja;
- Strateški fokus postavljen ovim Programom suradnje.

Procijenjen je broj potencijalnih projekata i potencijalna prosječna veličina projekta za svaku prioritetu os. Očekuje se kombinacija nekoliko većih projekata koji ciljaju na cijelo ili na veći dio pograničnog područja i nekoliko manjih projekata lokalnog karaktera. Očekivana veličina projekta varira između investicijskih prioriteta.

Prioritetna os 1 (TO5): planirana alokacija ERDF-a za Prioritetnu os 1 iznosi 10.026.557 €, što odgovara 21.7% ukupne alokacije ERDF-a. Finansijska alokacija opravdana je očiglednim nedostatkom konkretnih zajedničkih napora u prevenciji rizika od poplava u prošlosti i očekivanim dugoročnim socioekonomskim doprinosima od ulaganja u preventivne mјere. Prioritetna os će se provoditi putem dva ili više strateških projekata, koje će Odbor za praćenje izravno odobriti. Finansijska alokacija napravljena je na temelju preliminarne procjene troškova potrebnih za ključne aktivnosti.

Prioritetna os 2 (TO6): planirana alokacija za Prioritetnu os 2 iznosi 28.074.358 €, što odgovara 60.9% ukupne alokacije ERDF-a. Finansijska alokacija za ovu prioritetu os u skladu je s programom te naglašava važnost održivog očuvanja i korištenja baštine za rast. S druge strane, ona odražava premašene potrebe prethodnog programskog razdoblja i izraženu veliku potražnju u razvojnim programima pograničnih regija. Potpora za ovu prioritetu os također je potaknuta za vrijeme procesa savjetovanja. Viša alokacija također je rezultat činjenice da će poduzeća po prvi puta biti prihvativi prijavitelj u Programu Slovenija-Hrvatska (samo za 6c).

Prioritetna os 3 (TO11): planirana lokacija ERDF-a za Prioritetnu os 3 iznosi 5.013.278 €, što odgovara 10.9% ukupne alokacije ERDF-a. Budući da je tema jačanja administrativnih kapaciteta nova za prekogranično programsko područje, predviđena je manja alokacija sredstava za ovu prioritetu os.

Tablica 2 Pregled investicijske strategije Programa suradnje

PAx	ERDF podrška u €	Omjer (%) ukupne podrške Unije za Program suradnje (po fondu)		Tematski cilj	Investicijski prioritet	Specifičan cilj koji odgovara investicijskom prioritetu	Pokazatelji rezultata koji odgovaraju specifičnom cilju
		ERDF	ENI				
1	10,026,557	21.7		5	5b	Smanjenje rizika od poplava u prekograničnim slivovima rijeka Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura i Bregana.	Udio ciljanih prekograničnih riječnih slivova područja rizičnog od poplava.
2	28,074,358	60.9		6	6c	Aktivna zaštita baštine održivim turizmom.	Posjetitelji odredišta kulturne i prirodne baštine programskog područja.
					6d	Očuvanje i obnova biološke raznolikosti i promicanje usluga ekosustava.	Prosječni stupanj očuvanosti staništa i vrsta Nature 2000 u programskom području.
3	5,013,278	10.9		11	11	Stvaranje partnerstva između javnih vlasti i dionika za zdravo, sigurno i dostupno pogranično područje.	Razina kvalitete suradnje u području zdravlja, socijalne zaštite, sigurnosti i mobilnih službi unutar programskog područja
4 TP	3,000,000	6.5		-	-	Osiguranje učinkovite i nesmetane provedbe Programa suradnje.	Nije primjenjivo

POGLAVLJE 2

PRIORITETNE OSI

(Referenca: točke (b) i (c) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

2.A. Opis prioritetnih osi osim tehničke pomoći

(Referenca: točke (b) i (c) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

2.A.1. Prioritetna os 1: Integrirano upravljanja rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima

2.A.1.1. Prioritetna os

Oznaka prioritetne osi:	1
Naziv prioritetne osi:	Integrirano upravljanja rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima

☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument uspostavljen na razini Unije	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena lokalnim razvojem kojim upravlja zajednica	

2.A.1.2. Opravdanost uspostave prioritetne osi koja pokriva više od jednog tematskog cilja

(Referenca: Članak 8(1) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.1.3. Fond i osnovica za obračun potpore Unije

Fond	ERDF
Osnovica za obračun (ukupno prihvatljivi izdaci ili prihvatljivi javni izdaci)	Ukupno prihvatljivi izdaci

2.A.1.4. Investicijski prioritet

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	5b Promicanje ulaganja radi suočavanja sa specifičnim rizicima, osiguravanje spremnosti na katastrofe i razvijanje sustava za upravljanje katastrofama
-------------------------	--

2.A.1.5. Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskim prioritetima i očekivanim rezultatima

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznaka specifičnog cilja	1.1.
--------------------------	------

Specifičan cilj	Smanjenje rizika od poplava u prekograničnim slivovima rijeka Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura i Bregana
Rezultati koje države članice nastoje postići uz potporu Unije	<p>PA ima gustu mrežu rijeka i vodonosnika. Poplave predstavljaju jednu od najvećih prirodnih opasnosti, stoga je razvoj CB-a često ograničen zbog nedostatka provedbe strukturnih i nestrukturnih mjera za smanjenje rizika od poplava u prekograničnim riječnim slivovima. Prošle godine prijavljeno je nekoliko prirodnih nepogoda i šteta u programskom području.</p> <p>Ovaj IP temelji se na postojećim naporima i suradnji bilateralne Komisije za upravljanje vodama Slovenija-Hrvatska i ISRBC-a kao i na suradnji civilne zaštite. Međutim, napori su oduvijek bili ograničeni zbog nedovoljnih finansijskih sredstava, <i>ad hoc</i> rješenja i nedostatka suradnje na provedbenoj razini.</p> <p>Prijetnje i mogućnosti koje proizlaze iz klimatskih promjena i velike gustoće zajedničke hidrografske mreže zahtijevaju poboljšanje prekogranične suradnje u području integriranog upravljanja rizicima od poplava.</p> <p>Dok su sredstva ESI fondova na nacionalnoj razini usmjerena na područja pod najvećim rizikom od poplava u Sloveniji i Hrvatskoj (kao što je definirano u preliminarnim nacionalnim procjenama rizika od poplava), CP je usredotočen na mjere smanjenja rizika od poplava uzduž granice Slovenija-Hrvatska. Zajedničke održive mjere bit će provedene na šest odabranih prekograničnih riječnih slivova (Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura, Bregana) koji prolaze kroz izdvojene, ruralne pogranične regije.</p> <p>Kao rezultat navedenog, Program će isporučiti zajednički strateški i provedbeni pristup za bolje koordiniran, koherentan i strateški sustav upravljanja rizicima od poplava na pograničnom području. Zajednički pristup je preduvjet za integrirani sustav upravljanja riječnim slivovima i dugoročno učinkovitu prevenciju poplava uzduž pograničnog područja.</p> <p>Smanjeni rizik od poplava prekograničnih riječnih slivova očekivani je rezultat poboljšane baze znanja i razumijevanja rizika od poplava i procesa upravljanja riječnim slivovima zajedno s provedbom niza strukturnih i nestrukturnih mjera za smanjenje rizika od poplava.</p> <p>Nestruktурне mjere će se provesti u definiranim ciljnim područjima svih šest prekograničnih slivova rijeka, dok će se strukturne mjere smanjenja poplava provesti na prekograničnim slivovima rijeka Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava i Mura. Predviđene, prilagođene, održive i na lokalnoj razini temeljene aktivnosti od posebnog su značaja za poboljšanje socioekonomskog razvoja pograničnog područja.</p> <p>Osim doprinosa smanjenog rizika od poplava za zdravlje ljudi, gospodarstvo, kulturnu baštinu i okoliš ciljanog područja, konkretne mjere smanjenja rizika od poplava i koordinirano planiranje omogućit će korištenje riječnog potencijala za razvoj održivog turizma i povezanih gospodarskih aktivnosti koje se odvijaju uzduž rijeka. S druge strane, strateški pristup omogućit će da se utjecaji okoliša propisno razmotre.</p> <p>Rezultati će doprinijeti provedbi Direktive o vodama (Direktiva 2007/60/EK Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o</p>

procjeni i upravljanju rizicima od poplava) i **nacionalnih planova za upravljanje rizicima od poplava** (u pripremi pod Direktivom 2007/60/EC, do 22.12.2015.) na lokalnoj razini unutar prekograničnih riječnih slivova između Slovenije i Hrvatske. Nadalje, rezultati će omogućiti **bolju koordinaciju ažuriranih nacionalnih planova za upravljanje rizicima od poplava u 2021..**

Tablica 3 Pokazatelji specifičnih rezultata Programa

(Referenca: točka (b)(ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početna godina	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
5b-RI	Udio ciljanih prekograničnih riječnih slivova područja pod rizikom od poplava.	%	6,47%	2014	5%	SL: Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog planiranja (MESP) HR: Hrvatske vode (CW)	2018, 2020, 2023

2.A.1.6. Aktivnosti koje se podržava unutar prioriteta ulaganja

2.A.1.6.1. Opis vrste i primjera aktivnosti koje će biti podržane i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima uključujući, prema potrebi, prepoznavanje glavnih ciljnih skupina, određenih ciljnih područja i vrsta korisnika

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	5b
Indikativne aktivnosti upravljanja rizicima od poplava koje će biti podržane na prekograničnim riječnim slivovima:	
<p>1. Nestrukturne mjere smanjenja rizika od poplava ciljanog područja (slivovi rijeka Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura i Bregana):</p> <ol style="list-style-type: none"> Prepoznavanje ključnih područja na kojima se zadržava izvorska voda na riječnim slivovima ciljanog područja; Provedba mjera za zadržavanje izvorske vode; Razvoj i dogradnja modela za predviđanje poplava i sustava za upozorenja od poplava; Poboljšanje karata koje prikazuju područja u opasnosti od poplava i karata rizika od poplava; Aktivnosti podizanja razine svijesti i jačanje kapaciteta građana, poduzeća, poljoprivrednika, vlasnika zemljišta i javnih institucija za prevenciju rizika od poplava i procesa upravljanja vodama te za provedbu edukacija kako djelovati u vrijeme poplava; Jačanje kapaciteta institucija odgovornih za upravljanje rizicima od poplava i upravljanje riječnim slivovima (npr. tijela za upravljanje vodama, bilateralna komisija za upravljanje vodama) i drugih nadležnih institucija (npr. hidrometeorološka služba, civilna zaštita, 	

- prostorno planiranje i zaštita prirode, javne vlasti, itd.);
- g. Prikupljanje, upravljanje i razmjena podataka za upravljanje rizicima od poplava;
  - h. Prepoznavanje operativnog jaza i administrativnih tereta za nesmetano prekogranično upravljanje rizicima od poplava, priprema konkretnih rješenja te ukoliko je moguće, njihova integracija u nacionalne sustave i u dnevnu rutinu;
  - i. Priprema prekograničnih planova za usklađivanje, studija i dokumentacije za provedbu strukturnih mjera za smanjenje rizika od poplava (Strateška procjena okoliša (SEA), Procjena utjecaja na okoliš (EIA), hidrološke studije, studije izvedivosti, itd.);

2. Strukturne mjere za smanjenje rizika od poplava na ciljnim područjima (slivovi rijeka Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava i Mura):

- a. Provedba usklađenih i bilateralnih prekograničnih pilot mjera za prevenciju rizika od poplava.

Ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> - Lokalna samouprava - Planeri - Lokalno stanovništvo - Poduzeća - Poljoprivredna domaćinstva - Javne institucije - Vlasnici zemljišta - Postojeća bilateralna tijela (bilateralna komisija za upravljanje vodama Hrvatske i Slovenije) - Postojeća multilateralna tijela (npr. ISRBC,...) - Institucije i nevladine organizacije aktivne u području zaštite okoliša, prostornog planiranja, prevencije rizika, civilne zaštite, zaštite prirodne i kulturne baštine, poljoprivrede i ostalih aktivnosti koje se odnose na upravljanje vodama i prevenciju rizika od poplava
Indikativni tipovi korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - Nacionalna, regionalna i lokalna vlast odgovorna za upravljanje vodama, prevencijom rizika od poplava, hidrometeorologijom i civilnom zaštitom - Neprofitne organizacije osnovane od javnih ili privatnih osoba s područja upravljanja vodama, prevencije rizika od poplava, hidrometeorologije i civilne zaštite
Specifična ciljna područja	<p>Sljedeća ciljana područja SI/HR prekograničnih riječnih slivova prihvatljiva su u sklopu ovog specifičnog cilja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dragonja (cijeli prekogranični sliv); - Kolpa/Kupa (cijeli prekogranični sliv); - Sotla/Sutla (cijeli prekogranični sliv); - Drava (od Markovca do Varaždina); - Mura (od Gibine do Podturena) i - Rijeka Bregana (cijeli prekogranični sliv).

2.A.1.6.2. Vodeća načela za odabir operacija

(Napomena: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	5b
Predviđeno je izravno odobrenje projekta od strane Odbora za praćenje u skladu s Člankom 12. Uredbe ETC-a. Predviđaju se dva ili više indikativnih projekata: jedan koji se odnosi na nestruktурне i drugi koji se odnosi na strukturne mjere smanjenja rizika od poplava. Svi projekti trebaju poštovati	

načelo partnerstva s lokalnim vlastima te ukoliko je bitno, osigurati usklađenost s okvirom Direktive o vodama (Direktiva 2000/60/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000., uspostavlja okvir za aktivnosti zajednice u području voda), osobito u članku 4(7).

Tijekom ocjenjivanja, zahtijevat će se sljedeće:

- Strukturne mjere provedene na područjima Natura 2000 moraju biti temeljene na održivim i ekološkim metodama i u skladu s ciljevima dotičnih Natura 2000 područja. Prilikom odabira najprikladnijih mjera za smanjenje rizika od poplava unutar Natura 2000 područja, prednost (prvi izbor) imat će zelena infrastruktura⁷ i pristup temeljen na ekosustavu⁸.
- Komplementarnost, koordinacija i sinergija s i) nacionalnim programima Slovenije i Hrvatske pod ESI fondovima, osobito s Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj i Kohezijskim fondom i s ii) makroregionalnim strategijama, osobito s EUSDR-om.
- Demonstracija doprinosa prilagodbe klimatskim promjenama
- Integracija najmanje jednog od tri horizontalna pitanja CP-a (R&D, jačanje kapaciteta ili ICT) kao dodane vrijednosti projekta (u slučaju nestrukturnih mjera).
- Samo pripremljene strukturne mjere bit će odobrene (npr. one s građevinskom dozvolom, ukoliko je potrebna).
- Opravdanost predloženih rješenja strukturnih mjera, izabranih na temelju razmotrenih analiza različitih opcija, i) održivost okoliša - uključuje mogućnost prijave zelene infrastrukture i pristupa temeljnih na ekosustavu, ii) pristup smanjenja rizika od poplava riječnih slivova i iii) dugoročna isplativost predloženih opcija.

2.A.1.6.3. Planirano korištenje finansijskih instrumenata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a))

Nije primjenjivo.

2.A.1.6.4. Planirano korištenje velikih projekata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a))

Nije primjenjivo.

⁷ **Zelena infrastruktura** podrazumijeva „strateški planiranu mrežu prirodnih i poluprirodnih područja, kao i druge karakteristike okoliša potekle i vođene kako bi doprinijele širokom rasponu usluga ekosustava. Objedinjuje zelene površine (ili plave ukoliko se radi o vodonosnim ekosustavima) te ostale fizičke osobine kopnenih (uključujući obalna) i morskih područja. Na zemlji, GI je prisutan u ruralnim i urbanim dijelovima. (Izvor: RAZGOVOR EUROPSKE KOMISIJE PREMA EUROPSKOM PARLAMENTU , VIJEĆU, EUROPSKOM EKONOMSKOM I SOCIJALOM ODBORU I ODBORU REGIJA Zelene infrastrukture (GI) – Poboljšanje europskog prirodnog kapitala /COM/2013/0249)

⁸ **Pristup temeljen na ekosustavu** su strategije i mjere koje koriste višestruke prirodne usluge (rješenja temeljena na prirodi), npr. za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena. Dio su Zelene infrastrukture budući da koriste bioraznolikost i usluge ekosustava kao dio cjelokupne strategije za pomoći ljudima na prilagodbu ili ublažavanje nepovoljnijih učinaka klimatske promjene – očuvanjem zaliha ugljika i smanjenjem emisije uzrokovanog degradacijom i gubitkom ekosustava ili povećanjem zaliha ugljika, čime se povećava otpornost i smanjuje ranjivost. Zelena infrastruktura navedenim pristupima nadodaje prostorno planirane i višenamjenske elemente (Izvor: RADNI DOKUMENT KOMISIJE Tehničke informacije o Zelenoj infrastrukturi (GI) prateći dokument RAZGOVOR EUROPSKE KOMISIJE PREMA EUROPSKOM PARLAMENTU , VIJEĆU, EUROPSKOM EKONOMSKOM I SOCIJALOM ODBORU I ODBORU REGIJA Zelene infrastrukture (GI) – Poboljšanje europskog prirodnog kapitala /COM/2013/0249)

2.A.1.6.5. Pokazatelji programskog ishoda

(Referenca: točka (b)(iv) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 4 Pokazatelji programskog ishoda

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
CO20	Stanovništvo koje ostvaruje korist od mjera zaštite od poplava	Osoba	1,500	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
5b-1	Prekogranični riječni slivovi s razvijenim zajedničkim alatima, modelima i kartama za upravljanje rizicima od poplava	Broj	6	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
5b-2	Provđene pilot strukturne mјere za smanjenje rizika od poplava prekograničnih riječnih slivova	Broj	4	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
5b-3	Osobe s povećanim profesionalnim kapacitetom zbog sudjelovanja u prekograničnim aktivnostima upravljanja rizicima od poplava prekograničnih rijeka i riječnih slivova	Broj	20	Nadzorni sustav	Jednom godišnje

2.A.1.7. Okvir uspješnosti

(Referenca: točka (b)(v) članka 8(2) Uredbe ETC-a i Pravilnik II CPR-a)

Tablica 5 Okvir uspješnosti prioritetnih osi

PAx	Vrsta pokazatelja	Oznaka	Pokazatelj ili ključni provedbeni korak	Mjerna jedinica, prema potrebi	Kontrolna točka 2018	Krajnji cilj (2023)	Izvor podataka	Objašnjenje značenja pokazatelja, prema potrebi
1	Financijski	5b-FI	Isplate: ovjeren ukupni iznos prihvatljivih troškova	EUR	1,720,000 EUR	11,795,950E UR	Nadzorni sustav	Na
1	Pokazatelj ostvarenja	5b-2	Provđene pilot strukturne mјere za smanjenje rizika od poplava prekograničnih riječnih slivova	Broj	0	4	Nadzorni sustav	Na
1	Ključni provedbeni korak	5b-KI	Prekogranični riječni slivovi na kojima su radovi počeli	Broj	1	4	Nadzorni sustav	Na

2.A.1.8. Kategorije intervencije

(Referenca: točka (b)(vii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 6 Dimenzija 1 Područje intervencije

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
1	87 Mjere prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija i upravljanje rizicima koji se odnose na klimu, poput erozije, požara, poplava, oluja i suše, uključujući podizanje razine svijesti, civilnu zaštitu, infrastrukturu i sustav upravljanja katastrofama	10,026,557

Tablica 7 Dimenzija 2 Oblik financiranja

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
1	01 (Bespovratna sredstva)	10,026,557

Tablica 8 Dimenzija 3 Vrsta teritorija

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
1	03 (Ruralna područja (rijetko naseljena))	10,026,557

Tablica 9 Dimenzija 4 Mehanizmi teritorijalne provedbe

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
1	07 (Nije primjenjivo)	10,026,557

2.A.1.9. Sažetak planiranog korištenja tehničke pomoći (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(vi) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.2. Prioritetna os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa

2.A.2.1. Prioritetna os

Oznaka prioritetne osi:	2
Naziv prioritetne osi:	Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa

☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument uspostavljen na razini Unije	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena lokalnim razvojem kojim upravlja zajednica	

2.A.2.2. Opravdanost uspostave prioritetne osi koja pokriva više od jednog tematskog cilja

(Referenca: Članak 8(1) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.2.3. Fond i osnovica za obračun potpore Unije

Fond	ERDF
Osnovica za obračun (ukupno prihvatljivi izdaci ili prihvatljivi javni izdaci)	Ukupni prihvatljivi izdaci

2.A.2.4. Investicijski prioriteti 6c i 6d

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	6c Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine
	6d Zaštita i obnova biološke raznolikosti i tla te promicanje usluge ekosustava, uključujući putem mreže Natura 2000 i zelenih infrastruktura

2.A.2.5. Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskim prioritetima 6c i 6d i očekivanim rezultatima

(Referenca: točka (b)(i) i (ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznaka specifičnog cilja	2.1.
Specifični cilj	Aktivna zaštita baštine održivim turizmom
Rezultati koje države članice nastoje postići uz potporu Unije	Prirodna i kulturna baština predstavlja faktor prepoznatljivosti te isto tako glavnu netaknutu prednost perifernih ruralnih područja i malih gradova unutar PA-a. Raznolik krajolik i bogata baština rezultat su dugotrajnog suživota čovjeka i prirode. Danas, nedostatak prilika i odsutnost politike „aktivne zaštite“ vode odljevu mozgova, depopulaciji i nestajanju šuma udaljenih graničnih područja. Mnoga odredišta baštine u lošem su stanju, s nedostatkom atraktivnog sadržaja, posjetitelja i održivog sustava upravljanja. Situacija ukazuje na realnu prijetnju od propadanja ili gubitka

	<p>značajnih prirodnih/povijesnih vrednota.</p> <p>Održivi turizam⁹ povezan sa zelenim gospodarstvom koje proizlazi iz aktivne zaštite i održive upotrebe resursa, može pružiti pokretaču snagu za alternativnu zaštitu i razvojni model. Međutim, postojeća odredišta baštine, muzeji, zaštićena područja i inicijative malih poduzeća često su rascjepkani te nisu svjesni koristi od moguće suradnje i tržišnih prilika.</p> <p>Baština i tradicija bit će promovirane kao inspiracija za inovativne ponude posjetiteljima, lokalnu kuhinju, dizajn proizvoda, obrte, umjetnost, itd.. Očigledna je potreba za podizanjem razine svijesti i razine znanja lokalnog SME-a i stanovništva u vezi s izazovima koje pruža baština.</p> <p>Iako su najrazvijenije turističke destinacije locirane na periferiji CB područja, prilike za njihovo povezivanje s baštinom zaleđa nisu dovoljno iskorištene.</p> <p>Rezultati će proizaći iz identiteta i prirodne/kultурне baštine, osiguravajući tako koristan, zapakiran, povezan na pametan i održiv te u isto vrijeme očuvan i na tržištu vidljiv način.</p> <p>Kao rezultat, programsko područje očuvat će neke od svojih najvažnijih odredišta kulturne i prirodne baštine, te će također povećati njihovu kvalitetu, održivost i atraktivnost. Kroz različite strukture suradnje, odredišta baštine integrirat će turizam i druge subjekte za uspostavu različitih proizvoda i/ili CB destinacija održivog turizma. To će dovesti do povećanog broja posjetitelja i do veće kvalitete doživljaja posjetitelja te dugotrajne održivosti odredišta baštine. Na ovaj način i povećanjem razine svijesti i kapaciteta malih poduzeća o upravljanju baštinom, koncept „aktivna zaštita“ trebao bi se uvesti u živi okoliš.</p>
--	--

Oznaka specifičnog cilja	2.2.
Specifični cilj	Zaštita i obnova biološke raznolikosti i promocija usluga ekosustava
Rezultati koje države	Prekogranično područje ima najvišu razinu koncentracije prirodnih

⁹ **Održivi turizam** koji vodi brigu o trenutačnim i budućim gospodarskim, društvenim i ekološkim utjecajima, rješava potrebe posjetitelja, industrije, okoliša i zajednica domaćina. Načela održivosti odnose se na ekološki, gospodarski i sociokulturološki aspekt razvoja turizma, te na uspostavljenu prikladnu ravnotežu navedene tri dimenzije, kako bi bila jamac dugoročne održivosti. Zbog toga, održivi turizam bi trebao:

1. Optimalno koristiti ekološke resurse koji tvore ključni element razvoja turizma, održavanja ključnih ekoloških procesa te pomažu u očuvanju prirodne baštine i biološke raznolikosti.
2. Poštivati sociokulturalnu autentičnost zajednica domaćina, očuvati njihovu gradnju, živu kulturnu baštinu i tradicionalne vrijednosti te doprinijeti međukulturalnom razumijevanju i toleranciji.
3. Osigurati održive, dugoročne gospodarske aktivnosti, osiguravajući pravednu raspodjelu socioekonomskih koristi svim dionicima, uključujući stabilnu zaposlenost, mogućnosti zarade i socijalnih usluga zajednicama domaćina, te doprinijeti smanjenju siromaštva.

Održivi razvoj turizma zahtijeva sudjelovanje svih relevantnih dionika, kao i jako političko vodstvo kako bi se osiguralo široko sudjelovanje i jačanje konsenzusa. Postizanje održivog turizma kontinuirani je proces koji zahtijeva konstantan nadzor utjecaja, uvodeći neophodne preventivne i/ili korektivne mjere, gdje su potrebne. Održivi turizam bi također trebao održati visoku razinu zadovoljstva turista, te osigurati značajno iskustvo turistima, podizanjem razine njihove svijesti o problemima održivosti i promicanjem održive turističke prakse među njima. ((Izvor: Stvaranje održivog turizma – Vodič za kreatore politika, Program UN-a za okoliš (UNEP) i Svjetska turistička organizacija (UNWTO), 2005, str.11-12, <http://www.sustainabletourism.net/definitions.html>)

članice nastoje postići uz potporu Unije

vrednota i Natura 2000 odredišta u EU-u. Ukupno 145,386 ha ili 4.6% programskog područja označeno je kao zaštićeno područje. 39.6%¹⁰ područja je pod oznakom Natura 2000, a mnoga od njih su prekograničnog karaktera (npr. pogranične rijeke i šume, krški kraj). Različiti ekosustavi nizina Drave i Mure krškog područja dinarskog gorja i morski ekosustavi Jadranskog mora su bogati vrstama i tipovima staništa, od kojih su mnoga endemska. Zbog veličine i različitosti, ova područja služe kao pružatelji usluga¹¹ ekosustava, važnih za kvalitetu života, poljoprivrednu i gospodarske aktivnosti. Nažalost, razina javne svijesti o pojmovima ekosustava je i dalje niska. Nekontrolirani pritisci na zemlju, posjeti zaštićenim područjima, klimatske promjene, napuštanje poljoprivrede i širenje invazije stranih vrsta predstavljaju ozbiljnu prijetnju ekosustavima.

Samo pola staništa i 60% vrsta zadobile su zaštićeni status u Sloveniji. U Hrvatskoj, zaštićeni status staništa i vrsta još nije ocijenjen, zbog nedavne objave (rujan 2013.). U programskom području potrebna je zaštita ekosustava travnjaka i močvara, naplavnih šuma, vlažnih livada, spilja te slatkovodnih i morskih ekosustava. Unutar navedenih ekosustava, populacije različitih vrsta migriraju bez obzira na državnu granicu. U nekim slučajevima, stanje populacije značajno varira između dvije države. Nužan je zajednički nadzor, način upravljanja i usklađen pristup prema istoj vrsti populacije i Natura 2000 mreži.

Kako bi se očuvala ovako visoka razina prirodnih vrednota, ovaj specifični cilj prvenstveno je usredotočen na **očuvanje i obnovu biološke raznolikosti za buduće generacije i podizanje razine svijesti o ulozi koju ima priroda za dobrobit ljudi** i dugoročne prevencije rizika.

Dok su nacionalni programi usmjereni prema važnim nacionalnim odredištimi pod oznakom Natura 2000, Program suradnje usredotočit će se na probleme koje se može učinkovitije riješiti, putem koordiniranog prekograničnog pristupa.

Na razini PS-a, aktivnosti bi trebale rezultirati **poboljšanim statusom zaštićenosti (CS) prekograničnih Natura 2000 vrsta i tipova staništa koji su od zajedničkog interesa za zaštitom**. To će se ostvariti poboljšanom razinom znanja o vrstama i staništima, zajedničkim sustavom upravljanja, usmjeravanjem posjetitelja, intenzivnim uključivanjem lokalnog stanovništva i poboljšanim tumačenjem prirode. Značajan doprinos očuvanju biološke raznolikosti očekuje se putem demonstracijskih akcija u prirodi i promotivnih akcija podizanja razine svijesti o važnosti očuvanja prirode, što će povećati prihvaćenost i razumijevanje očuvanja biološke raznolikosti i ekosustava među lokalnim stanovništvom i posjetiteljima programskog područja.

¹⁰ Odnosi se samo na tlo. Izvor: SI Atlas Okolja Republike Slovenije, <http://gis.arso.gov.si>, 2014; HR <http://natura2000.dzzp.hr/natura/>

¹¹ Usluge ekosustava predstavljaju dobrobiti iz prirode, koje uključuju usluge poput hrane i vode, regulaciju usluga poput kontrole nad poplavama i bolestima; usluge u kulturi za duhovne, rekreacijske i kulturne koristi; te potporu uslugama poput cikličkog hranjenja, koje održavaju uvjete za život na zemlji. (Izvor: Ekosustavi i ljudske dobrobiti: Okvir za procjene, 2003. <http://www.unep.org/maweb/documents/document.300.aspx.pdf>).

Tablica 10 Pokazatelji ishoda

(Referenca: točka (b)(ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznak a	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početna godina	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
6c-RI	Posjetitelji kulturnih i prirodnih odredišta baštine u programskom području ¹²	Broj	4,911,583	2013	5,750,000	SI: Ured za statistiku Republike Slovenije, Slovenska udruga parkova prirode HR: Muzejski dokumentacijski centar, Javne institucije za upravljanje zaštićenim područjima	2018, 2020, 2023
6dRI	Prosječni stupanj očuvanosti staništa i vrsta Natura 2000 odredišta u programskom području - vrsta ¹³	Broj	Vrste CS-a: 2,050	2014	Vrste CS-a: 2,052	SI: Zavod RS za zaštitu prirode HR: Državni zavod za zaštitu prirode	2018, 2020, 2023
6dRI2	Prosječni stupanj očuvanosti staništa i vrsta Natura 2000 odredišta u programskom području - staništa	Broj	Staništa CS-a: 2,070	2014	Staništa CS-a: 2,072	SI: Zavod RS za zaštitu prirode HR: Državni zavod za zaštitu prirode	2018, 2020, 2023

Napomena: Zbog tehničkih razloga pokazatelj 6dRI može biti predstavljen zasebno za vrste (6dRI1) i staništa (6dRI2) u SFC informacijskom sustavu Europske komisije.

¹² Pokazatelj uključuje registrirane posjete muzejima i galerijama kulturne baštine i registrirane posjete regionalnim i nacionalnim parkovima koji se nalaze na programskom području (Slovenija: Kozjanski regijski park, Logarska dolina, Regijski park Škocjanske jame, Naravni rezervat Škocjanski zatok, Krajinski park Sečoveljske soline, Krajinski park Strunjan, Krajinski park Kolpa, Notranjski park, Krajinski park Ljubljansko barje i Krajinski park Goričko; Hrvatska: NP Brijuni, NP Risnjak, PP Učka, PP Žumberak – Samoborsko gorje, PP Medvedica, prekogranični rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav).

¹³ Pogledati poseban metodološki dokument za definiranje pokazatelja; A Odličan -3 boda, B Dobar – 2 boda, C Prosječna ili smanjena očuvanost - 1 bod

2.A.2.6. Aktivnosti koje se podržava unutar prioriteta ulaganja

2.A.2.6.1. Opis vrste i primjera aktivnosti koje će biti podržane i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima uključujući, prema potrebi, prepoznavanje glavnih ciljnih skupina, određenih ciljnih područja i vrsta korisnika

Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	6c
Indikativne akcije koje se podržava:	
<p>1. Razvoj prekograničnih turističkih proizvoda¹⁴ i destinacija¹⁵, na osnovi kulturne i prirodne baštine sljedeći koncepte aktivne zaštite, održivog turizma, pristupa od ozdo prema gore i integriranog pristupa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnosti očuvanja malih razmjera, obnove i zaštite registrirane¹⁶ kulturne i/ili prirodne baštine uključujući obvezan razvoj sadržaja za pametno korištenje i održivo upravljanje (npr. obnova tradicionalnih etnografskih građevina za potrebe lokalnih muzeja, poučnih prirodnih staza, arheoloških parkova, itd.); - Investicije u infrastrukturu malih razmjera za posjetitelje i opremu koja poboljšava dostupnost, protok posjetitelja i razinu iskustva posjetitelja registriranoj kulturnoj i/ili prirodnoj baštini (npr. centri za posjetitelje, obrtni centri za proizvodnju i prostorije za izlaganje, biciklističke staze i najam bicikala, mjesta za parkiranje, prilagodba za osobe s posebnim potrebama, putovi koji povezuju odredišta baštine, itd.); - Razvoj novih sadržaja i modela za tumačenje (pričanje priča) prirodne i/ili kulturne baštine, uzimajući u obzir razvoj¹⁷ nove ponude posjetiteljima i trendova (npr. inovativne izložbe, prekogranični događaji, itd.); - Razvoj novog ili poboljšanog zajedničkog održivog turizma ili povezanih proizvoda i usluga u obliku tematskih tura, paketa, putopisa, ruta ili turističke ponude povezujući prirodne i kulturne resurse s obrtima i umjetnosti, lokalnim dobavljačima, SME-om, turističkim operaterima, ... i koristeći ITI potencijale, ICT alate, e-usluge i/ili tržišne trendove. 	
<p>2. Prekogranične destinacije ili proizvod suradnje struktura, upravljanja i promocije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostava, pozicioniranje i promocija CB struktura suradnje, temeljenih na teritoriju ili proizvodu, povezivanjem operatera odredišta kulturne i prirodne baštine, poduzeća, organizacija koje upravljaju destinacijama i/ili ostalih partnera sa zajedničkim interesom za održivi turizam i aktivnu zaštitu CB-a (npr. klasteri, lanac vrijednosti ili slične strukture koje partneri prihvataju kao najprikladnije za zajednički postavljene ciljeve); 	

¹⁴ **Prekogranični turistički proizvod** podrazumijeva skup atrakcija/usluga/smještaja/prijevoza/zabave baštine koji imaju oblik prekogranične rute, putopisa, staze, ponude, paketa,..., ili fizičke (na temelju fizičke infrastrukture) ili konceptualne (povezujući mjesto/destinacije/atrakcije/iskustva) koje dijele zajedničku poveznicu, osobinu, predmet ili temu. Svaki element turističkog proizvoda pripremljen je da zadovolji potrebe turista/posjetitelja i osigura kvalitetnu razinu iskustva. Proizvod će pokrivati ili će biti razvijen u obje države, te će promovirati konkretni (ne općenit) prekogranični proizvod s potencijalom za jedinstveno iskustvo. (Izvor: [http://lokaturconsultant.blogspot.com/2013/04/tourism-product-definition.html](http://lokатурconsultant.blogspot.com/2013/04/tourism-product-definition.html) i različita dokumentacija EK-a o održivom turizmu).

¹⁵ **Prekogranična turistička destinacija** je jedinstveno/ujedinjeno prekogranično područje koje je označeno ili se označava kao mjesto za posjetu turista. (Izvor: <http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary>).

¹⁶ **Službeno registrirana prirodna i kulturna baština ili vrednote** u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji.

¹⁷ **Razvoj ponude** opisuje aktivnost koja je poduzeta posebno za zadovoljavanje potreba postojećih i potencijalnih posjetitelja, te kao pomoć organizacijama za upravljanje kulturnim/prirodnim parkovima, kako bi razvili odnos s posjetiteljima. U širem smislu može uključiti aktivnosti koje potiču interes i poboljšavaju pristup ciljnim skupinama kod kojih je mala vjerojatnost da će posjetiti odredišta baštine. Glavni aspekti razvoja publike odnose se na program prilagodbe (podizanje razine kvalitete iskustva), marketing, komunikaciju i brigu za korisnika (predstavljanjem novih pristupa posjetiteljima). (Izvor: http://en.wikipedia.org/wiki/Audience_development).

- Potpora internacionalizaciji i pristupu na tržišta prekograničnih turističkih destinacija i proizvoda (npr. potpora ulaska na tržište, zajednički razvoj i pilotiranje marketinških koncepta i planova, sudjelovanje na međunarodnim događanjima i sajmovima na trećim tržištima, itd.);¹⁸
- Izrada nacrta i provedba inovativne promocije prekograničnih destinacija i proizvoda, uključujući upotrebu ICT-a, pametnih tehnologija, društvenih medija, itd.

3. Poboljšanje razine znanja i kapaciteta za aktivnu zaštitu i održivi turizam

- Ospozobljavanje, mentorstvo, podizanje razine svijesti, razmjena dobre prakse, praktični vodiči i stručne i slične aktivnosti potpore
  - o Sve faze potrebne za zaštitu, očuvanje i održavanje baštine i tradicionalnih vještina i jačanje kulturnog i krajobraznog identiteta područja (npr. info točke i vodiči za praktičnu obnovu baštine, razmjena tradicionalnih znanja, itd.);
  - o Sve faze mobilizacije baštine za održivi razvoj i stvaranje radnih mesta u održivom turizmu i povezanim poduzećima (npr. start-up centri za obrte, programi obuke za nove vještine i razvoj kompetencija za subjekte uključene u održivi turizam i kulturu, interpretacijske vještine baštine, vodiči za tematske ture, itd.);
- Razvoj i testiranje novih poslovnih modela za upravljanje kulturnom i/ili prirodnom baštinom (npr. upravljanje i marketing malih povijesnih gradova, itd.);
- Razvoj i predstavljanje zaštite okoliša ili drugih standarda kvalitete;
- Izrada i provedba planova za upravljanje posjetiteljima (npr. brojač posjetitelja, nadzor posjetitelja, koncepti razvoja za posjetitelje, itd.).

Napomena:

- *Prirodna i kulturna baština pod specifičnim ciljem 6c treba se razumjeti u širem smislu; osim registrirane materijalne i nematerijalne baštine treba razmotriti ostale kulturne vrednote i staništa, prirodne resurse, tradicionalno znanje, itd. koji tvore identitet programskog područja. Međutim, aktivnosti očuvanja i infrastrukture malih razmjera prihvatljive su samo za registriranu prirodu i kulturnu baštinu.*

Ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> - Turisti/posjetitelji - Lokalno stanovništvo - Vlasnici baštine - Poduzeća, njihovi zaposlenici i potencijalni start-upi povezani s korištenjem kulturne i prirodne baštine ili održivog turizma - Skupine navedene pod naslovom "Indikativni tipovi korisnika"
Indikativni tipovi korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - Lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti (npr. općine i gradovi, županije.) - Neprofitne organizacije osnovane od javnih ili privatnih osoba koje djeluju u području kulturne ili prirodne baštine, razvoja održivog turizma ili u povezanim djelatnostima (npr. muzeji, upravljačke vlasti zaštićenih područja i područja pod mrežom Natura 2000, regionalne razvojne agencije, organizacije za upravljanje turističkim destinacijama, nevladine organizacije, udruge...) - Mala i srednja poduzeća
Specifična ciljna područja	<ul style="list-style-type: none"> - Programsko područje

¹⁸ Treće tržište odnosi se na države izvan programskog područja, u kojima se odvijaju aktivnosti promocije, osiguravajući da su uvjeti članka 20 ETC-a ispunjeni.

Investicijski prioritet	6d
Indikativne akcije koje se podržava:	
<p>1. Aktivnosti jačanja kapaciteta za povećanje participacije, razine svijesti, znanja i prihvaćanja očuvanja prirode i usluga ekosustava među ciljnim skupinama;</p> <p>2. Razvoj zajedničkih koordiniranih pristupa, metoda, alata i novih rješenja u planiranju, nadzoru i upravljanju Natura 2000 i ostalim vrstama i tipovima staništa važnim za prekogranično područje (npr. razmjena podataka, integracija metoda planiranja i nadzora, predstavljanje novih alata i tehnologija za nadzor, koordinacija upravljačkih pristupa, itd.);</p> <p>3. Provjeda nadzornih istraživanja o Natura 2000 tipovima staništa ili vrsta kao i ostalih staništa i vrsta važnih za prekogranično područje.</p>	
Svaki projekt bi u sklopu svojih aktivnosti trebao provesti najmanje jednu od sljedećih akcija:	
Ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> ○ Uspostava potrebne infrastrukture malih razmjera za poboljšanje životnog okoliša staništa tipova i vrsta, smanjenje vanjskih pritisaka i pristupačnosti, kao i za izravan pozitivan utjecaj na Natura 2000 i ostale vrste i tipove staništa važnih za CB (npr. mostovi i platforme za promatranje, mjere zaštite, kanaliziranje informacijskog sustava,...) ○ Usmjeravati turistički i rekreativski tok (promet/posjetitelji) kako bi se osigurala zaštita prirode (npr. izrada i provedba planova za upravljanje posjetiteljima, nadzor i usmjeravanje posjetitelja) i uspostava mirnih zona; ○ Obnova staništa, oživljavanje riječnih korita/poboljšanje hidroloških uvjeta ○ Osigurati cjelovitost staništa; ○ Uspostava zelene infrastrukture¹⁹ koja podržava zaštitu i očuvanost staništa i vrsta i smanjenje rizika od gubitka biološke raznolikosti; ○ Otkloniti i spriječiti invazivno širenje stranih vrsta; ○ Provesti mјere za sprečavanje planirane sukcesije (u napuštenim područjima kojima se ne bavi Plan za ruralni razvoj). <p>5. Identifikacija, kartiranje, evaluacija i poboljšanje usluga ekosustava sa zajedničkim pilot studijama vrijednosti ekosustava te razvoj metodologija za regionalno zeleno računovodstvo ili druge sustave Plaćanja usluga ekosustava (PES).</p>
Indikativni tipovi korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - Lokalno stanovništvo - Turisti/posjetitelji - Lokalne zajednice - Poljoprivrednici - Vlasnici zemlje pod NATURA 2000, zaštićenim područjima i ostalim područjima prirodnih vrednot - Poduzeća - Nastavnici, studenti, učenici, djeca - Skupine navedene pod naslovom "Indikativni tipovi korisnika" <ul style="list-style-type: none"> - Lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti (npr. općine i gradovi, županije.) - Neprofitne organizacije osnovane od javnih ili privatnih osoba koje djeluju u području zaštite prirode (npr. upravljačke vlasti zaštićenih

¹⁹ **Zelenu infrastrukturu** se treba shvatiti kao "strateški planiranu mrežu prirodnih i napola prirodnih područja, ali i drugih značajki zaštite okoliša osmišljenih i upravljanih tako da ostvare širok raspon usluga ekosustava. Uključuje zeleni prostor (ili plavi ukoliko obuhvaća vodenim ekosustav) i druge fizičke osobine kopnenih (uključujući obalne) i morskih područja. Na zemlji, GI je zastupljena u ruralnim i urbanim postavkama.

Specifična ciljna područja	područja i područja pod oznakom Natura 2000, tijela za upravljanje očuvanjem, R&D institucije, regionalne razvojne agencije, instituti za šume, centri za ruralni razvoj, itd.)
	– Programsko područje

2.A.2.6.2. Vodeća načela za odabir operacija

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	6c
Tijekom postupka odabira, osim kriterija koji će se primijeniti za ocjenu projekta, pod ovim specifičnim ciljem zahtijevat će se sljedeće:	
<ul style="list-style-type: none"> – Bilo koje odredište baštine ili investicije malih razmjera koje dobiju potporu u sklopu ovog Programa bit će javno dostupni nakon završetka projekta. – Od vodećeg partnera će se tražiti da prije potpisivanja ugovora o dodjeli potpore osigura dokaz da je na snazi finansijsko jamstvo. – Svaki projekt slijedit će načela održivog turizma 	

Veća važnost u odnosu na ostvarenje specifičnih ciljeva dat će se projektima koji pokazuju, na primjer:

- **Doprinos za pametnu ravnotežu između očuvanja i održivog korištenja prirodnih i kulturnih resursa;**
- **Potporu konceptima aktivne zaštite te pristupu odozdo prema gore i integriranom pristupu;**
- **Razmatraju odgovarajuće upravljanje posjetiteljima i kapacitete nosivosti određenih odredišta baštine;**
- **Integriraju kulturnu i prirodnu baštinu s relevantnim dionicima u turizmu (poduzeća, organizacije za upravljanje u turizmu, itd.) na tržište vođeno prekograničnim turističkim proizvodima ili destinacijama;**
- **Poboljšavaju, umrežavaju i nadograđuju postojeće inicijative** za postizanje više razine privlačnosti, vidljivosti i dugotrajne održivosti;
- **Integriraju horizontalna pitanja Programa suradnje** (R&D, jačanje kapaciteta ili ICT) kao dodane vrijednosti projekta.

Investicijski prioritet	6d
Tijekom postupka odabira, veću važnost u odnosu na ostvarenje specifičnih ciljeva dobit će:	
<ul style="list-style-type: none"> – Projekti usredotočeni na očuvanje biološke raznolikosti koji imaju pozitivan utjecaj na: <ul style="list-style-type: none"> ○ Stupanj očuvanosti Natura 2000 vrsta i tipova staništa koji se mogu vidjeti na obje strane programskog područja ili ○ Natura 2000 odredišta koja graniče jedna s drugima, poput rijeka Mura, Drava, Sotla/Sutla, Kolpa/Kupa, Dragonja, itd.; područja prekograničnih šuma Gorjanci/Žumberak, Kočevsko/Snežnik/Snježnik/Gorski Kotar, itd.; ili prekograničnih krških područja (npr. Kras/Čićarija). – Projekti, koji primjenjuju horizontalna pitanja Programa suradnje (R&D, jačanje kapaciteta ili ICT-a) kao dodanu vrijednost projekta. 	

2.A.2.6.3. Planirano korištenje finansijskih instrumenata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.2.6.4. Planirano korištenje velikih projekata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.2.6.5. Pokazatelji programskog ishoda

(Referenca: točka (b)(iv) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 11 Pokazatelji programskog ishoda

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
6c					
CO09	Povećanje u očekivanom broju posjeta podržanim odredištima kulturne ili prirodne baštine i ostalim atrakcijama	posjete/godišnje	50,000	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6c-1	Investicije malih razmjera u posjetiteljsku infrastrukturu i očuvanje prirodne i kulturne baštine ²⁰	Broj	15	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6c-2	Novi ili poboljšani prekogranični proizvodi i destinacije ²¹ održivog turizma integrirane prirodne ili kulturne baštine	Broj	20	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6c-3	Osobe koje sudjeluju u aktivnosti jačanja kapaciteta	Broj	500	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
CO01	Broj poduzeća koja	Poduzeće	7	Nadzorni	Jednom

²⁰ **Investicije malih razmjera** obuhvaćaju zaštitu baštine poput obnove etnografskih tradicionalnih građevina za potrebe lokalnih muzeja, poučnih prirodnih staza, arheoloških parkova, ... dok investicije malih razmjera u posjetiteljsku infrastrukturu uključuju centre za posjetitelje, obrtne proizvodne centre i sobe za izlaganja, biciklističke staze i najam bicikala, parkirna mjesta, prilagodbu za osobe s posebnim potrebama, povezne putove do mjesta baštine, ...).

²¹ **Integrirani prekogranični održivi turistički proizvod** podrazumijeva komplet atrakcija/usluga/smještaja/prijevoza/događaja baštine u obliku prekogranične rute, putopisa, staze, ponude, paketa,..., ili fizičke (na temelju fizičke infrastrukture) ili konceptualne (povezujući mesta/destinacije/atracije/iskustva) koje dijele zajedničku poveznicu, osobinu, predmet ili temu. Svaki element turističkog proizvoda je pripremljen da zadovolji potrebe turista/posjetitelja i osigura kvalitetnu razinu iskustva. Proizvod će pokrивati ili će biti razvijen u obje države, te će promovirati konkretan (ne općenit) prekogranični proizvod s potencijalom za međunarodno tržište. (Izvor: <http://lokatourconsultant.blogspot.com/2013/04/tourism-product-definition.html> i različiti dokumenti EK o održivom turizmu). **Prekogranična turistička destinacija** je jedinstveno/ujedinjeno prekogranično područje koje je označeno ili se označava kao mjesto za posjetu turista. (Izvor: <http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary>). Proizvod ili destinacija se smatraju **novim** ukoliko nisu postojali na tržištu prije predaje projektnog prijedloga. U ovom slučaju razvoj proizvoda ili destinacije je jedna od projektnih aktivnosti. Nasuprot toga, kada je postojeći proizvod ili destinacija značajno promijenjen i nadograđen u obliku partnera, kvalitete, tumačenja, opsega, teritorija ili marketinga i pozicije na tržištu, smatra se **poboljšanim**.

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
6c					
	dobivaju potporu			sustav	godišnje
CO02	Broj poduzeća koja dobivaju bespovratna sredstva	Poduzeće	7	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6d					
CO23	Površina staništa koja su podržana za postizanje boljeg statusa zaštite ²²	Hektara (ha)	31,000 ha	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6dOI2	Provđene praktične demonstracijske mjere u prirodi za potporu biološke raznolikosti	Broj	10	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6d-2	Razvijene zajedničke studije i alati za ocjenjivanje i promociju usluga ekosustava	Broj	3	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
6d-3	Osobe s poboljšanim praktičnim vještinama i kompetencijama za provđbu mjera zaštite biološke raznolikosti i valorizacije usluga ekosustava	Broj	250	Nadzorni sustav	Jednom godišnje

2.A.2.7. Okvir uspješnosti

(Referenca: točka (b)(v) članka 8(2) Uredbe ETC-a i Prilog II CPR-a)

Tablica 12 Izvedbeni okvir prioritetnih osi

PA x	Vrsta pokazatelja	ID	Pokazatelj ili ključni provedbeni korak	Mjerna jedinica, prema potrebi	Kontrolna točka za 2018	Krajnji cilj (2023)	Izvor podataka	Objašnjenje značenja pokazatelia, prema potrebi
2	Financije	6FI	Isplate: ovjeren ukupan iznos prihvatljivih troškova	EUR	3,963,439 EUR	33,028,657 EUR	Nadzorni sustav	Na
6c								
2	Rezultat	6c-1	Investicije malih razmjera u posjetiteljsku infrastrukturu i očuvanje prirodne i kulturne zaštite	Broj	0	15	Nadzorni sustav	Na
2	Ključni korak provedbe	6cKI	Započeta obnova ili izgradnja odredišta baštine ili infrastrukture za posjetitelje	Broj	5	15	Nadzorni sustav	Na
6d								
2	Rezultati	CO2	Površina područja staništa	Hektar (ha)	0	31,000 ha	Nadzorni	Na

²² Površina obnovljenog ili stvorenog područja cilja poboljšati status očuvanosti ugroženih vrsta. **Aktivnosti koje mogu poboljšati status očuvanosti ciljanih vrsta, staništa ili ekosustava za biološku raznolikost te osigurati uslugu ekosustava, mogu se provesti unutar ili izvan Natura 2000 područja.**, (Izvor: Vodič za nadzor i evaluaciju, ERDF i Kohezijski fond, Koncepti i preporuke, Europska komisija, ožujak 2014.).

PA x	Vrsta pokazatelja	ID korak	Pokazatelj ili ključni provedbeni korak	Mjerna jedinica, prema potrebi	Kontrolna točka za 2018	Krajnji cilj (2023)	Izvor podataka	Objašnje nje značenja pokazat elja, prema potrebi
		3	koja su podržana za dobivanje boljeg statusa očuvanosti ²³				sustav	
2	Ključni provedbeni korak	6d-KI	Površina područja staništa planirana za dobivanje potpore na temelju odabralih projekata za dobivanje boljeg statusa očuvanosti	Pokriveno područje (ha)	10,000 ha	31,000 ha	Nadzorni sustav	Na

2.A.2.8. Kategorije intervencije

(Referenca: točka (b)(vii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 13 Dimenzija 1 Područje intervencije

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
2	075 Razvoj i promocija komercijalnih usluga turizma od ili za SME	1,204,461
2	85 Zaštita i poboljšanje biološke raznolikosti, zaštita prirode i zelene infrastrukture	3,200,000
2	86 Zaštita, obnova i održivo korištenje odredišta Natura 2000	4,800,000
2	90 Biciklističke staze i pješačke staze	1,605,949
2	91 Razvoj i promocija turističkog potencijala prirodnih područja	3,011,154
2	92 Zaštita, razvoj i promocija javne turističke imovine	2,007,436
2	93 Razvoj i promocija javnih turističkih usluga	2,007,436
2	94 Zaštita, razvoj i promocija javne imovine kulture i baštine	8,230,486
2	95 Razvoj i promocija javnih usluga kulture i baštine	2,007,436

Tablica 14 Dimenzija 2 Oblik financiranja

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
1	01 (Bespovratna sredstva)	28,074,358

Tablica 15 Dimenzija 3 Vrsta teritorija

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
2	01 Velika urbana područja (gusto naseljeno > 50 000 stanovnika)	2,850,559
2	02 Mala urbana područja (srednje gusto naseljeno > 5 000 stanovnika)	10,677,179
2	03 Ruralna područja (rijetko naseljena)	14,546,620

Tablica 16 Dimenzija 4 Mehanizmi teritorijalne provedbe

Prioritetna os	Oznaka	Iznos eurima
1	07 (Nije primjenjivo)	28,074,358

2.A.2.9. Sažetak planiranog korištenja tehničke pomoći (prema potrebi)*(Referenca: točka (b)(vi) članka 8(2) Uredbe ETC-a)*

Nije primjenjivo.

2.A.3. Prioritetna os 3: Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja

2.A.3.1. Prioritetna os

Oznaka prioritetne osi:	3
Naziv prioritetne osi:	Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja

☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument uspostavljen na razini Unije	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena lokalnim razvojem kojim upravlja zajednica	

2.A.3.2. Opravdanost za uspostavu prioritetne osi koja pokriva više od jednog tematskog cilja

(Referenca: Članak 8(1) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.3.3. Fond i osnovica za obračun potpore Unije

Fond	ERDF
Osnovica za obračun (ukupno prihvatljivi izdaci ili prihvatljivi javni izdaci)	Ukupni prihvatljivi izdaci

2.A.3.4. Investicijski prioritet 11

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ECS-a)

Investicijski prioritet	11 Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih vlasti i dionika i učinkovita javna uprava kroz promociju pravne i administrativne suradnje i suradnje između građana i institucija.
-------------------------	--

2.A.3.5. Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskom prioritetu i očekivanim rezultatima

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznaka specifičnog cilja	3.1.
Specifični cilj	Stvaranje partnerstva između javnih vlasti i dionika za zdravo, sigurno i pristupačno pogranično područje
Rezultati koje države članice nastoje postići uz potporu Unije	Područje CB-a tradicionalno je dobro povezano uzduž granice. Međutim, analiza stanja ističe ozbiljne regionalne nejednakosti i urbano-ruralnu podjelu u pogledu dostupnosti službi od javnog interesa građanima, koja je najvažnija za vitalnost pograničnog područja. S druge strane, starenjem stanovništva, iseljavanjem, definiranim ambicijama za razvoj turizma i prepoznatim prijetnjama prirodnih i ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa, ovaj specifični cilj će se prvenstveno baviti izazovima za vitalnost, zdravlje, sigurnost i

pristupačnost/povezanost. <p>Kontinuirano smanjivanje javne potrošnje zahtjeva nove pristupe, učinkovita rješenja i modele suradnje u pružanju usluga između različitih dionika, javnih ili nevladinih, lokalnih, regionalnih ili nacionalnih tijela s obje strane granice. Širok raspon volonterskih i nevladinih organizacija aktivnih u prioritetnim područjima programskog područja pružaju dobru osnovu za proširenje suradnje.</p> <p>Ovaj investicijski prioritet temelji se na povjesno zajedničkom sustavu administracije, postojećim neformalnim kontaktima i mrežama, malim jezičnim preprekama između država i novim okolnostima koje proizlaze iz činjenice da je granica Slovenija-Hrvatska unutarnja granica EU-a, a koje se smatraju prilikom za jačanje institucionalne suradnje u pružanju usluga od javnog interesa u prekograničnom okviru.</p> <p>Intervencije koje će se provesti ovim investicijskim prioritetom trebale bi rezultirati novim ili ojačanim postojećim prekograničnim strukturama, koje će omogućiti prekogranično pružanje usluga od javnog interesa ili olakšati pristup takvim uslugama na perifernom pograničnom području sa značajnim jazom u pružanju usluga.</p> <p>Očekuje se da će uspostavljena i poboljšana institucionalna prekogranična partnerstva i strukture demonstrirati nove, poboljšane ili unaprijeđene javne službe za zdravstvenu brigu, socijalnu skrb, sigurnost (civilna zaštita, služba spašavanja i hitna služba) i održive prekogranične službe mobilnosti. Šira teritorijalna mreža, okomita (lokalna-regionalna-nacionalna) i horizontalna integracija različitih tijela vlasti, nevladinih organizacija i dionika, koordinacija pristupa i procedura, prijenos najboljih praksi, zajednički razvoj inovativnih rješenja i uspješno uključenje građana (fokus na klijenta) trebalo bi omogućiti bolje korištenje postojećih ljudskih potencijala i poboljšati kvalitetu, raznolikost i dostupnost usluga programskog područja.</p> <p>Fokusiranjem napora prema specifičnim ciljanim skupinama (npr. izolirane starije osobe, žene i mladi u opasnosti, imigranti, osobe s invaliditetom i ostale skupine koje su pod rizikom od siromaštva ili socijalne isključenosti), Program suradnje doprinijet će smanjivanju nejednakosti, njegujući poboljšane uvjete za život i/ili višu razinu kvalitete života za građane regije (npr. poboljšana zdravstvena briga za posebne skupine, itd.), te sigurnije i pristupačnije turističke destinacije za posjetitelje područja.</p>							
---	--	--	--	--	--	--	--

Tablica 17 Pokazatelji ishoda

(Referenca: točka (b)(ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznak a	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početna godina	Ciljana vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještava nja
11RI	Razina kvalitete suradnje u području zdravlja, socijalne skrbi, sigurnosti i	Prosječan rezultat od 0 do 5	2,22	2015	3,33	Istraživanje potencijalnih korisnika PAx3	2018, 2020, 2023

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početna godina	Ciljana vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
	mobilnih službi unutar programskog područja						

2.A.3.6. Aktivnosti koje će biti podržane u sklopu prioriteta ulaganja

2.A.3.6.1. Opis vrste i primjera aktivnosti koje će biti podržane i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima uključujući, prema potrebi, prepoznavanje glavnih ciljnih skupina, određenih ciljnih područja i vrsta korisnika

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	11	Indikativne aktivnosti koje se podržava u području i) javnog zdravstva i zdravstvene skrbi, ii) usluga socijalne skrbi, iii) sigurnost (civilna zaštita, služba sigurnosti i hitna služba), iv) prekogranični javni prijevoz i održive službe mobilnosti:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostava novih ili jačanje postojećih prekograničnih struktura suradnje²⁴ javnih institucija, civilnog društva i ostalih dionika, kako bi osigurali integrirana teritorijalna rješenja za pružanje usluga u određenim područjima (npr. zajednički tematski događaji i radionice; razvoj i razmjena znanja, informacija i podataka; upoznavanje s pravnim okvirom partnera i administrativnih sustava, bilateralnih sporazuma za prepoznavanje zajedničkih razvojnih problema i strukture za dugoročni rad); 2. Koordinacija, razrada i poboljšanje zajedničkih planova, procedura i razmjena modela upravljanja za pružanje prekograničnih usluga i/ili usluga u pograničnom području s jazom među uslugama (npr. razrada zajedničkih prekograničnih planova, strategija i programa, optimizacija procesa pružanja usluga, smanjenje administrativnih prepreka, usklađivanje protokola i procedura intervencije, razmjena najboljih praksi); 3. Razvoj vještina i kompetencija za pružanje određenih usluga (npr. programi zajedničkog osposobljavanja, tehničko osposobljavanje i kapaciteti za prekogranične intervencije, jezične vještine i interkulturnalne vještine, mentoriranje, plasman osoblja, itd.); 4. Zajednički razvoj i pružanje (demonstriranje) novih ili poboljšanih usluga unutar struktura suradnje (npr. inovativni modeli organizacije za pružanje usluga, organizacijske strukture za pružanje mobilnih usluga, diversifikacija kanala za pružanje usluga, jačanje organizacijskih i tehničkih kapaciteta za pružanje određenih usluga, prilagodba vremenskih rasporeda i integracija javnog prijevoza preko granice, itd.); 5. Promocija aktivnog uključivanja različitih skupina građana u prekograničnu suradnju i korištenje novih usluga (npr. posebni događaji, podizanje razine svijesti i promotivne kampanje, itd.); 6. Promocija struktura suradnje, njihovih zajedničkih usluga i programa

²⁴ **Prekogranična struktura suradnje** predstavlja prekograničnu grupu institucija i dionika osnovanih ili poboljšanih tijekom provedbe projekta s ciljem razvoja i pružanja određenih javnih usluga ili programa. Grupa može djelovati i izvan partnerstva u sklopu projekta, ionako će postojati nakon završetka projekta.

Ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> - Pružatelji usluga - Osoblje organizacije koja pruža javne usluge - Volonteri - Lokalno stanovništvo u perifernim pograničnim područjima - Turisti/posjetitelji perifernih pograničnih područja - Sve skupine navedene pod nazivom "Indikativni tipovi korisnika"
Indikativni tipovi korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - Nacionalna, regionalna i lokalna vlast - Neprofitne organizacije osnovane od javnih ili privatnih osoba koje djeluju u području zaštite prirode (npr. centri zdravlja, organizacije socijalne skrbi, nevladine organizacije, centri za starije osobe, regionalne razvojne agencije, socijalno poduzetništvo, službe spašavanja i organizacije civilne zaštite, itd.)
Specifična ciljna područja	<ul style="list-style-type: none"> - Programsko područje

2.A.3.6.2. Vodeća načela za odabir operacija

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	11
	<p>Tijekom postupka odabira, osim kriterija koji će se primijeniti za ocjenu projekta, pod ovim specifičnim ciljem zahtijevat će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekti trebaju biti jasno usmjereni prema razvoju održive strukture prekogranične suradnje. - Svaka struktura prekogranične suradnje bi se trebala baviti najmanje jednim od prioritetnih područja: i) javno zdravstvo i zdravstvena skrb, ii) službe socijalne skrbi, iii) sigurnost (civilna zaštita, službe spašavanja i hitna služba), iv) prekogranični javni prijevoz i održive službe mobilnosti. - Svaka struktura prekogranične suradnje trebala bi poboljšati ili i) pružanje prekograničnih usluga ili ii) pružanje usluga usmjerenih perifernim/ruralnim područjima. Periferna/ruralna područja u okviru ovog Programa suradnje su sva područja izvan urbanih središta gradova i općina.²⁵ - Svaka razvijena usluga, struktura ili model trebali bi biti popraćeni oglednom aktivnošću, koja omogućava prijenos najboljih praksi i/ili testiranje novih rješenja u kontekstu stvarnog života. <p>Veću važnost u odnosu na postizanje specifičnih ciljeva dobit će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekti koji će moći demonstrirati vertikalnu integraciju institucija i veći teritorijalni opseg strukture suradnje. Sudjelovanje nadležnih ministarstava kao pridruženih partnera u projektu odrazit će stratešku važnost projekta. - Projekti koji primjenjuju horizontalna pitanja Programa suradnje (R&D, jačanje kapaciteta ili ICT), kao dodanu vrijednost projekta. - Projekti koji su usredotočeni na pružanje usluga prema raničivim cilnjim skupinama poput isključenih starijih osoba, žena i mladih, imigranata, osoba s invaliditetom i ostalih skupina koje su u opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti unutar programskog područja.

2.A.3.6.3. Planirano korištenje finansijskih instrumenata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

²⁵ Urbano središte - naselje u kojem se nalazi sjedište grada i općine (u SI) ili grada (u HR).

2.A.3.6.4. Planirano korištenje velikih projekata (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.3.6.5. Pokazatelji programskog ishoda

(Referenca: točka (b)(iv) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 18 Pokazatelji programskog ishoda

Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
11-1	Institucije koje sudjeluju u prekograničnim strukturama ²⁶	Broj	45	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
11-2	Osobe koje predstavljaju institucije i dionike programskog područja s unaprijeđenim vještinama i kompetencijama za pružanje prekograničnih usluga	Broj	300	Nadzorni sustav	Jednom godišnje

2.A.3.7. Okvir uspješnosti

(Referenca: točka (b)(v) članka 8(2) Uredbe ETC-a i Prilog II CPR-a)

Tablica 19 Okvir uspješnosti prioritetnih osi

P. os	Vrsta pokazatelja	Oznaka	Pokazatelj ili ključni provedbeni korak	Mjerna jedinica, prema potrebi	Kontrolna točka za 2018	Krajnji cilj (2023)	Izvor podataka	Objašnjenje značenja pokazatelja
3	Financije	11-FI	Isplate: ovjeren ukupan iznos prihvatljivih troškova	EUR	707,757 EUR	5,897,975 EUR	Nadzorni sustav	Na
3	Output	11-1	Institucije koje sudjeluju u prekograničnim strukturama	Broj	3	45	Nadzorni sustav	Na

2.A.3.8. Kategorije intervencije

(Referenca: točka (b)(vii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 20 Dimenzija 1 Područje intervencije

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
3	112 Poboljšan pristup dostupnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, što uključuje zdravstvene i socijalne usluge od općeg interesa	1,503,983
3	119 Investicije u institucionalne kapacitete i u učinkovitost javne uprave i javnih službi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini s pogledom na reforme, bolje propise i dobro upravljanje	1,503,983
3	120 Jačanje kapaciteta dionika za isporuku zapošljavanja, obrazovanja i socijalnih politika, te sektorskih i teritorijalnih ugovora za pokretanje reformi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini	2,005,312

Tablica 21 Dimenzija 2 Oblik financiranja

²⁶ Pokazatelji će mjeriti broj institucija i organizacija koje se bave prekograničnom strukturom, što će dovesti do povećanih kapaciteta za razvoj i pružanje određene javne usluge ili programa.

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
3	01 (Bespovratna sredstva)	5,013,278

Tablica 22 Dimenzija 3 Vrsta teritorija

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
3	01 Velika urbana područja (gusto naseljena > 50 000 stanovnika)	1,002,655
3	02 Mala urbana područja (srednje gusto naseljena > 5 000 stanovnika)	3,007,967
3	03 Ruralna područja (rijetko naseljena)	1,002,656

Tablica 23 Dimenzija 4 Mehanizmi teritorijalne provedbe

Prioritetna os	Oznaka	Iznos u eurima
3	07 (Nije primjenjivo)	5,013,278

2.A.3.9 Sažetak planiranog korištenja tehničke pomoći (prema potrebi)*(Referenca: točka (b)(vi) članka 8(2) Uredbe ETC-a)*

Nije primjenjivo.

2.A.4. Prioritetna os 4: Tehnička pomoć

2.A.4.1. Prioritetna os

Oznaka prioritetne osi:	4
Naziv prioritetne osi:	Tehnička pomoć

☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena isključivo kroz finansijski instrument uspostavljen na razini Unije	
☐	Cijela prioritetna os bit će provedena lokalnim razvojem kojim upravlja zajednica	

2.A.4.2. Opravdanost uspostave prioritetne osi koja pokriva više od jednog tematskog cilja

(Referenca: Članak 8(1) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.4.3. Fond i osnovica za obračun potpore Unije

Fond	ERDF
Osnovica za obračun (ukupni prihvatljivi izdaci ili prihvatljivi javni izdaci)	Ukupni prihvatljivi izdaci

2.A.4.4. Investicijski prioritet

(Referenca: točka (b)(i) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	
-------------------------	--

2.A.4.5. Specifični ciljevi koji odgovaraju investicijskom prioritetu i očekivanim rezultatima

(Referenca: točka (b)(i) i (ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznaka	4.1.
Specifični cilj	Osigurati učinkovitu i nesmetanu provedbu Programa suradnje
Rezultati koje države članice žele postići uz potporu Unije	Učinkovita provedba CP-a zahtijeva tehničko upravljanje kako bi osigurala realizaciju ciljeva programa te na taj način i ostvarenje željenih rezultata. Kao što je vidljivo iz izvješća evaluacije u tijeku i Ex-ante izvješća, provedba prethodnog programa obilježena je kašnjenjima u postupcima ocjene projekta, ugovaranja, izvještavanja i u fazi plaćanja. Glavni razlozi navedenih kašnjenja bili su česte institucionalne promjene unutar obje države članice, nedovoljan broj stručnog osoblja kao i njihove promjene. Zbog toga se ovaj SO osobito obraća problemima učinkovitosti i stručnosti osoblja, institucionalnim kapacitetima, pojednostavljenju procedura i boljoj koordinaciji. Alokacija sredstava za tehničku pomoć ima za cilj osigurati rad

iskusnih tijela koja su potrebna za nesmetanu provedbu CP-a i tranziciju na razdoblje 2014. – 2020., institucionalnu stabilnost i potrebnu prilagodbu na funkcije i zadaće navedene u pravilima ESI fondova 2014. - 2020.. Program će se također baviti ciljem smanjivanja administrativnih tereta za korisnike.

Adekvatno kadroviranje Zajedničkog tajništva (JS) i bolja koordinacija aktivnosti, uključujući zajednički sustav upravljanja ljudskim resursima pod vodstvom JS-a, bez obzira na različite lokacije, doprinijet će većoj učinkovitosti JS-a (npr. smanjiti učestalost promjene zaposlenika, sustavno educiranje, odgovarajuća podjela rada) i upravljanja programom (npr. skratiti vrijeme potrebno za ocjenu projekta, ugovaranje...).

Kao potpora radu JS-a određene horizontalne zadaće (zapošljavanje članova JS-a, uspostava i rad nadzora programa i informacijskog sustava, pravna služba) bit će provedene zajedno s ostalim jedinicama Ureda Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku (GODC) (npr. Opći poslovi i Kadrovska služba).

Portfelj rada svih tijela uključuje različite radnje poput pripreme, upravljanja, nadzora, evaluacije, informacija i komunikaciju, umrežavanje, ovlaštenu kontrolu troškova i reviziju, koje trebaju biti osigurane prijaviteljima/korisnicima i široj publici kao i Europskoj komisiji (EC) s druge strane.

Aktivnosti moraju biti poduzete profesionalno kako bi osigurale potporu prijaviteljima/korisnicima u svim fazama upravljanja projektom. Prijavitelji/korisnici moraju imati na raspolaganju informacije na lako dostupan i najjednostavniji način. Odgovarajući na raznolikost prijavitelja/korisnika kao i na njihove različite potrebe za komunikacijom, mora se uspostaviti dobro izbalansirana kombinacija upotrebe moderne komunikacijske tehnologije (npr. online usluge) i više tradicionalnog pristupa (npr. sastanci licem u lice).

Nadalje, informativne i komunikacijske aktivnosti trebale bi obavijestiti širu javnost PA-a o provedenim projektima. Daljnji napor uključuju organiziranje događaja za širu javnost, poput natjecanja, okupljanja, objave članaka i ostalih aktivnosti. Navedene aktivnosti služe za podizanje razine svijesti i promociju aktivnosti stanovnicima prihvatljivog područja, kao i primjere dobre prakse za potencijalnu konkurenčiju drugih područja. Posebna pažnja posvetit će se koordinaciji i povezivanju s upravljačkim tijelima drugih povezanih programa i makroregionalnih strategija.

Tablica 24 Pokazatelji ishoda

(Referenca: točka (b)(ii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Oznak a	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početna godina	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještava nja
---------	------------	-----------------	--------------------	----------------	--------------------------	----------------	---------------------------

Nije primjenjivo. Uredba (EU) Br. 1303/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća [...], Članak 96, [...]. Točka (ii) se ne primjenjuje u slučajevima gdje doprinos Unije prioritetnoj osi tehnička pomoć u Operativnom programu ne prelazi 15.000.000 eura.

2.A.4.6. Aktivnosti koje se podržava unutar prioriteta ulaganja

2.A.4.6.1. Opis vrste i primjera aktivnosti koje će biti podržane i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima uključujući, prema potrebi, prepoznavanje glavnih ciljnih skupina, određenih ciljnih područja i vrsta korisnika

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Investicijski prioritet	
Indikativne aktivnosti koje će biti podržane:	
<ul style="list-style-type: none"> - Pojednostavljenje postupka prijave i postupaka izvještavanja za smanjenje birokratizmih/administrativnih tereta pomoću korištenja INTERACT alata za usklađenu provedbu (HIT) i e-Nadzornog sustava (eMS); - Edukacije za korisnike, programske vlasti i tijela o načinu korištenja eMS-a i HIT-a; - Uspostava Zajedničkog tajništva s odgovarajućim i stručnim osobljem, s obzirom na zahtjevne zadaće i rad u međunarodnom okruženju; - Poboljšanje upravljanja JS-a, što uključuje postupak godišnjeg planiranja s postavljenim ciljevima, timski rad i multi-tasking, optimizaciju unutarnje organizacije i skraćivanje toka komunikacije te predstavljanje sustava upravljanja rizicima; - Postavljanje učinkovitih i odgovarajućih mjer protiv prevare i korupcije koje se odnose na provedbu programa uzimajući u obzir prepoznate rizike; - Organizacija sastanaka Odbora za praćenje; - Organizacija bilateralnih tehničkih sastanaka za doprinos učinkovite i kvalitativne provedbe programa (npr. poboljšati brzi odgovor na izazove programa...); - Razmjena informacija i dobre prakse između ostalih relevantnih prekograničnih programa u regiji (npr. SI/AT, S/HU, AT/HU, HU/HR); - Jačanje kapaciteta prijavitelja i korisnika za predaju projektnih prijedloga koji imaju velik potencijal za doprinos programskim ciljevima; - Priprema godišnjih izvješća s ciljem bolje vidljivosti programa i njegovih rezultata; - Razvoj, održavanje i prilagodba eMS-a potrebama programa; - Predstavljanje i upotreba E-Kohezije; - Uspostavljanje i razvijanje suradnje s Nacionalnim koordinatorima/Nacionalnim kontakt točkama za strategije makroregija; - Specifične aktivnosti kontrole prve razine; - Aktivnosti revizije i aktivnosti Tijela za ovjeravanje; - Komunikacija s korisnicima (informacije na vrijeme, korištenje društvenih medija,...) - Razina komunikacijskih događaja i aktivnosti programa; - Razrada Plana evaluacije programa – Članak 114.1 Uredbe CPR-a; - Priprema budućeg programa suradnje, aktivnosti koje se odnose na zatvaranje prethodnog programa (Članak 59 CPR-a). 	
Ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> - Potencijalni korisnici projekata - Nadležna ministarstva - Upravljačka tijela drugih prekograničnih programa
Indikativni tipovi korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - Tijela određena u Poglavlju 5
Specifična ciljna područja	<ul style="list-style-type: none"> - Programsко područje

2.A.4.6.2. Vodeća načela za odabir operacija

(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

2.A.4.6.3. Planirano korištenje finansijskih instrumenata (prema potrebi)*(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)*

Nije primjenjivo.

2.A.4.6.4. Planirano korištenje velikih projekata (prema potrebi)*(Referenca: točka (b)(iii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)*

Nije primjenjivo.

2.A.4.6.5. Pokazatelji programskog ishoda*(Referenca: točka (b)(iv) članka 8(2) Uredbe ETC-a)***Tablica 25** Pokazatelji programskog ishoda

Oznaka	Pokazatelj (naziv pokazatelja)	Mjerna jedinica	Ciljna vrijednost (2023)	Izvor podataka	Učestalost izvještavanja
TA-1	Zajednički prekogranični projekti provedeni i zaključeni	Broj	57	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
TA-2	Zajednički prekogranični informativni i promidžbeni događaji	Broj	10	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
TA-3	Djelatnici čije se plaće sufinanciraju iz tehničke pomoći	Broj (Na puno radno vrijeme)	12	Nadzorni sustav	Jednom godišnje
TA-4	Uspostavljen e-Nadzorni sustav	Broj	1	Promatranje	Jednom godišnje
TA-5	Uspostavljena prva razina kontrole	Broj	2	Promatranje	Jednom godišnje
TA-6	Pripremljen plan evaluacije programa i odobren od Odbora za praćenje (MC)	Broj	1	Promatranje	Jednom godišnje
TA-7	Pripremljen komunikacijski plan programa i odobren od MC-a	Broj	1	Promatranje	Jednom godišnje
TA-8	Vodič za prijavitelje upućen prijaviteljima i korisnicima	Broj	1	Promatranje	Jednom godišnje
TA-9	Informativne, savjetodavne i edukativne mjere za prijavitelje korisnike	Broj	8	Promatranje	Jednom godišnje

2.A.4.7. Okvir uspješnosti*(Referenca: točka (b)(v) članka 8(2) Uredbe ETC-a) i Prilog II CPR-a)***Tablica 26** Okvir uspješnosti prioritetnih osi

P. os a	Vrsta pokazatelj a	Ozna ka	Pokazatelji ili ključni privredbeni korak	Mjerna jedinica, tamo gdje je prikladno	Kontrolna točka za 2018	Konačni cilj (2023)	Izvor podataka	Objašnjenj a značaja pokazatelj a
Nije primjenjivo								

2.A.4.8. Kategorija intervencije

(Referenca: točka (b)(vii) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Tablica 27 Dimenzija 1 Područje intervencije

Prioritetna os	Šifra	Iznos u eurima
4	121 Priprema, provedba, praćenje i kontrola	2,720,000
4	122 Evaluacija i studije	140,000
4	123 Informiranje i komunikacija	140,000

Tablica 28 Dimenzija 2 Oblik financiranja

Prioritetna os	Šifra	Iznos u eurima
4	01 (Bespovratna sredstva)	3,000,000

Tablica 29 Dimenzija 3 Vrsta teritorija

Prioritetna os	Šifra	Iznos u eurima
4	01 Velika urbana područja (gusto naseljena > 50 000 stanovnika)	NA
4	02 Mala urbana područja (srednje gusto naseljena > 5 000 stanovnika)	NA
4	03 Ruralna područja (rijetko naseljena)	NA

Tablica 30 Dimenzija 4 Mehanizmi teritorijalne provedbe

Prioritetna os	Šifra	Iznos u eurima
4	07 (Nije primjenjivo)	3,000,000

2.A.4.9. Sažetak planiranog korištenja tehničke pomoći (prema potrebi)

(Referenca: točka (b)(vi) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

Nije primjenjivo.

POGLAVLJE 3

FINANCIJSKI PLAN

3.1. Financijska raspodjela iz ERDF-a (u eurima)

Tablica 31 Godišnja potpora iz ERDF-a u eurima

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
ERDF	0	5,627,067	4,769,398	8,665,970	8,839,290	9,016,075	9,196,393	46,114,193
IPA								
ENI								
Ukupno	0	5,627,067	4,769,398	8,665,970	8,839,290	9,016,075	9,196,393	46,114,193

3.2.A Ukupna finansijska raspodjela iz ERDF-a i nacionalnog sufinanciranja (u eurima)

Tablica 32 Finansijski plan u eurima

Prioritetna os	Fond	Osnova za izračun potpore EU-a (Ukupni prihvatljivi trošak ili javni trošak)	Potpora Unije (a)	Državni udio (b)=(c)+(d)	Indikativni pregled državnog udjela		Ukupno financiranje (e)=(a)+(b)	Sufinanciranje (f)=(a)/(e)	Na znanje	
					Državno javno financiranje (c)	Državno privatno financiranje (d) (1)			Doprinos trećih zemalja	Doprinos EIB-a
Prioritetna os 1	ERDF	Ukupni prihvatljivi trošak		10,026,557	1,769,393	1,769,393		11,795,950	85%	NA
Prioritetna os 2	ERDF	Ukupni prihvatljivi trošak		28,074,358	4,954,299	3,468,009	1,486,290	33,028,657	85%	NA
Prioritetna os 3	ERDF	Ukupni prihvatljivi trošak		5,013,278	884,697	796,227	88,470	5,897,975	85%	NA
Prioritetna os 4 TA	ERDF	Ukupni prihvatljivi trošak		3,000,000	1,968,331	1,968,331		4,968,331	60.4%	NA
Ukupno		Ukupno		46,114,193	9,576,720	8,001,960	1,574,760	55,690,913	82.8%	

(1) 30% privatnog sufinanciranja očekuje se pod Prioritetnom osi 2, a 10% pod Prioritetnom osi 3.

3.2.B Raspodjela po prioritetnoj osi i tematskom cilju

Tablica 33 Prikaz finansijskog plana u eurima

Prioritetna os	Tematski cilj	Potpore Unije	Državni udio	Ukupno financiranje
Prioritetna os 1	TO 5	10,026,557	1,769,393	11,795,950
Prioritetna os 2	TO 6	28,074,358	4,954,299	33,028,657
Prioritetna os 3	TO 11	5,013,278	884,697	5,897,975
Prioritetna os 4	TA	3,000,000	1,968,331	4,968,331
Ukupno		46,114,193	9,576,720	55,690,913

Tablica 34 Indikativni iznos potpore koji će se koristiti za ciljeve povezane s klimatskim promjenama

Prioritetna os	Indikativni iznos potpore koji će se koristiti za ciljeve klimatskih promjena	Udio ukupne alokacije u Programu (%)
Prioritetna os 1	10,026,557	21.7%
Prioritetna os 2	4,805,949	10.4%
Prioritetna os 3	0	0.0%
Prioritetna os 4	0	0.0%
Ukupno	14,832,506	32.2%

POGLAVLJE 4

INTEGRIRANI PRISTUP TERITORIJALNOM RAZVOJU

(Referenca: Članak 8(3) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Analiza stanja utvrdila je razlike između rastućih urbanih polova i perifernih područja, nazvanih „usko grlo“ održivog razvoja CB područja. S druge strane, očuvani prirodni i kulturni resursi ruralnog područja i ljudski/tržišni potencijal rastućih polova služe kao glavni potencijal razvoja.

Prema tome, CP strategija usredotočena je na aktiviranje autohtonih resursa ruralnih pograničnih područja, koristeći kapacitete rastućih polova. Multidimenzionalni pristup, promocija međusektorske suradnje i naglasak na konkretnim rješenjima predstavljaju okosnicu CP-a. Samo na taj način može se postići učinkovit odgovor na izazove programskog područja, poboljšavajući teritorijalnu koheziju s obzirom na svoje resurse. Kroz indikativne aktivnosti, CP potiče različite oblike podrške integriranom pristupu teritorijalnog razvoja.

Prioritetna os 1: Integrirano upravljanje rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima, usredotočena je na unaprijed definirano područje pograničnog riječnog sliva, na kojem samo prekogranični i teritorijalni pristup može dovesti do učinkovitih rezultata prevencije rizika od poplava. Planiranje i provedba poštovat će integrirani pristup, uzimajući u obzir gospodarski razvoj, klimatske promjene, prostorno planiranje i održiva rješenja za smanjenje rizika od poplava.

Prioritetna os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa, nastoji očuvati biološku raznolikost, unaprijediti kvalitetu prirodne i kulturne baštine i povećati konkurentnost i vidljivost CB područja kao održive turističke destinacije. Kako bi se postigao pristup odozdo prema gore i integrirani pristup koji povezuje različite sektore, ljude i dionike, poželjno je rješenje temeljeno na području ili proizvodu. Aktivnosti će se usredotočiti na mobilizaciju prirodnih/kulturnih potencijala zaleđa i malih/srednjih gradova, jačajući gospodarsku stabilnost. Projekti pod SO 2.1., koji bolje prikazuju proizvod ili teritorijalni pristup, bit će ocijenjeni kao relevantniji. Tijekom provedbe, upravljanje programom olakšat će suradnju projekata sa sličnom tematikom ili onih koji djeluju na istom području. Također, projekti pod SO 2.2 koji se bave pograničnim područjima Natura 2000 odredišta, šumama ili krškim područjima ocijenit će se relevantnijima.

Prioritetna os 3: Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja, ima za cilj ojačati institucionalne kapacitete i prekogranične mreže za pružanje učinkovitih usluga u područjima sa značajnim razlikama. Programsko područje potiče institucije urbanih središta kako bi poboljšale pristup i kvalitetu zdravstvenih, socijalnih i sigurnosnih usluga, kao i usluga mobilnosti u ruralnim područjima. Predložene aktivnosti ciljaju na smanjenje diskriminacije, promičući socijalnu uključenost i socioekonomsku stabilnost najosjetljivijih skupina perifernih zajednica. Ruralna područja koja će doprinijeti pružanju usluga definirana su unutar Programa suradnje, dok je zahtjev postavljen kao vodeće načelo, te se mora poštovati od strane korisnika.

Prioritetne osi u skladu su s Partnerskim sporazumom Slovenije²⁷ i Hrvatske²⁸. Program suradnje razmatra specifičan kontekst i izazove područja, uz istovremeno nadopunjavanje TO-eva koji su bolje određeni glavnim

²⁷ Partnerski sporazum Republike Slovenije , 2014SI16M8PA001-1.3.

²⁸ Partnerski sporazum Republike Hrvatske, 2014HR16M8PA001.1.3

programima. Program suradnje doprinijet će smanjenju regionalnih razlika, koje su obje MS odredile kao ključne strateške ciljeve.

4.1 Lokalni razvoj koji vodi zajednica (gdje je primjenjivo)

(Referenca: točka (a) članka 8(3) Uredba (EU) br. 1299/2013)

Nije primjenjivo.

4.2 Integrirane aktivnosti za održivi urbani razvoj (gdje je primjenjivo)

(Referenca: točka (b) članka 8(3) Uredba (EU) br. 1299/2013)

Nije primjenjivo.

4.3 Integrirana teritorijalna ulaganja (gdje je primjenjivo)

(Referenca: točka (c) članka 8(3) Uredba (EU) br. 1299/2013)

Nije primjenjivo.

4.4 Doprinos planiranih aktivnosti u okviru programa makroregionalnih strategija i strategija morskih bazena, podložno potrebama programskog područja određenog od strane zemlje članice (prema potrebi), strateški važni projekti prepoznati u tim strategijama (prema potrebi i gdje države članice i regije sudjeluju u makroregionalnoj strategiji i strategiji morskih bazena)

(Referenca: točka (d) članka 8(3) Uredba (EU) br. 1299/2013)

CP Slovenija – Hrvatska pod utjecajem je Strategije EU-a za Dunavsku regiju (EUSDR) i Strategije EU-a za Jadransko-jonsku regiju (EUSAIR). Zbog toga CP razmatra ciljeve sve tri makroregionalne strategije, s ciljem povećanja sinergije među tematskim ciljevima i stvaranja dodane vrijednosti. Poput CP-a, sve makroregionalne strategije podržavaju održivi razvoj, ističu potrebu očuvanja prirodnih i kulturnih resursa i prepoznaju održivi turizam kao glavni fokus socioekonomskog razvoja. CP ima potencijal stvaranja sinergije sa sljedećim stupovima i prioritetnim područjima makroregionalnih strategija:

a) EUSDR (Slovenija, Hrvatska)

Glavni stupovi: Povezivanje regije; Zaštita okoliša; Jačanje regije; Izgradnja prosperiteta

- PA 03 – Kultura i turizam
- PA 05 – Rizik za okoliš
- PA 06 – Biološka raznolikost, krajolik, kvaliteta zraka i tla
- PA 09 – Ljudi i vještine
- PA 10 – Institucionalni kapaciteti i koordinacija.

b) EUSAIR (Slovenija, Hrvatska)

Glavni stupovi: 1. Plavi rast; 2. Povezivanje regije; 3. Kvaliteta okoliša: 4. Održivi turizam

- Tema 2.2 Intermodalne veze sa zaledjem
- Tema 3.1 Okoliš mora
- Tema 3.2 Transnacionalna kopnena staništa i biološka raznolikost
- Tema 4.1 Raznolikost turističke ponude
- Tema 4.2 Održivo i odgovorno upravljanje u turizmu (inovativnost i kvaliteta).

c) EUSALP (Slovenija)

Glavni stupovi: Konkurentnost, prosperitet i kohezija; Pristupačnost i povezanost; Održivost i atraktivnost okoliša

- PA 2.2 Poboljšanje održive pristupačnosti svih alpskih područja
- PA 2.3 Bolja povezanost društva regije
- PA 3.1 Jačanje prirodnih i kulturnih resursa Alpa kao ETC-a za visoku razinu kvalitete života područja
- PA 3.3 Upravljanje rizicima u Alpama, što uključuje dijalog i rješavanje potencijalnih prijetnji koje se odnose na klimatske promjene.

Aktivnosti usmjerenе na upravljanje rizicima od poplava podržane u **PAx1**, doprinijet će **EUSDR-u** poboljšanim sustavom za prognoziranje poplava, razvojem detaljnih karata područja pod rizikom od poplava, poboljšanom razmjenom informacija i koordinacijom jedinica za hitne odgovore. Predviđene mjere odnosit će se na šest širokih prekograničnih rječnih slivova, koji su dio sliva rijeke Dunav, te će na taj način izravno dopuniti ciljeve strategije EUSDR-a. Aktivnosti pokazuju potencijal za doprinos **EUSALP-u** u području poboljšanog dijaloga o rizicima koji se odnosi na prijetnje klimatskih promjena u slovenskom dijelu CP-a.

Aktivnosti potpore aktivne zaštite baštine u sklopu **PAx2** doprinijet će ciljevima sve tri makroregionalne strategije. Aktivnosti potpore pametnog korištenja baštine i stvaranja proizvoda održivog turizma mogu nadopuniti **EUSDR** u nadogradnji identiteta regije te postati dio kulturnih puteva i brenda regije. Aktivnosti u sklopu PAx2 nadopunjavat će **EUSAIR** diversifikacijom ponude održivog turizma, produljenjem turističke sezone, upravljanjem destinacijama, stvaranjem brenda i promocijom regije. Kao primjer doprinosa može služiti poboljšano kanaliziranje turizma na području zaštićene prirode.

Aktivnosti u sklopu PAx2 s ciljem zaštite i obnove biološke raznolikosti doprinijet će svima trima strategijama povećanjem razine svijesti lokalnog stanovništva o važnosti zaštite i izgradnjom kapaciteta lokalnih vlasti i stručnjaka uvođenjem mjera zaštite. Ulaganja malih razmjera u zelenu infrastrukturu povezat će različita biogeografska staništa, kao most prema većim područjima. Dodatni doprinos očekuje se u pružanju nadzornih podataka i njihovoj razmjeni. Očekuje se i doprinos aktivnosti **EUSAIR-a** na kopnenu i morsku biološku raznolikost PA-a, kao makroregionalnog teritorija, budući da se isti smatra prikladnjim za pristup znanja, razmjenu iskustva i planiranje, s obzirom da teritorij CP-a pokriva samo malo područje Jadranskog mora.

Aktivnosti u sklopu **PAx3** imaju potencijal nadopuniti makroregionalne strategije u sljedećim područjima: aktivnosti koje se odnose na povezanost pograničnog područja mogu nadopuniti **EUSAIR** s modelima za prekogranično olakšavanje autobusnih linija pograničnog prostora i poboljšanu povezanost otoka s kopnom. Aktivnosti usmjerenе institucionalnoj suradnji zdravstvenih i socijalnih službi mogu doprinijeti dijeljenu međusektorskih politika koje se odnose na demografske i migracijske probleme ciljane u sklopu **EUSDR-a**. Suradnja u području službi spašavanja i svih ostalih oblika riješenih u sklopu CP-a također mogu pružiti modele suradnje i rješenja za olakšavanje administrativne suradnje zajednica pograničnih prostora koje su obuhvaćene **EUSDR-om**.

Tijekom provedbe, upravljačka tijela i institucije na programskoj i nacionalnoj razini osigurat će odgovarajuću koordinaciju sve tri makroregionalne strategije, omogućujući koordinaciju sinergija mehanizmima poput:

- Međusobne razmjene informacija između slovenskih i hrvatskih koordinatora za makroregionalne strategije (Ministarstvo vanjskih poslova) i makroregionalnih tematskih radnih skupina
- Promocija i olakšavanje veza makroregionalnih strategija unutar komunikacijskih aktivnosti CP-a
- Usmjeravanje projektnih ideja strateškog transnacionalnog utjecaja kojima će se baviti u sklopu relevantnih makroregionalnih strategija (npr. provedba Direktive za prostorno planiranju morskog područja 2014/89/EU,...)
- Mobilizacija dionika istog područja i podizanje razine svijesti opće javnosti o zajedničkim izazovima i ciljevima
- Promocija kontinuirane suradnje i dubinskih radnih odnosa na razini projektnih partnera i dionika EUSALPS-a, EUAIR-a i EUSRDr-a, korisnika u području od zajedničkog interesa
- Sudjelovanje na događanjima i umrežavanje nacionalnih koordinatora, dionika, partnera i projekata
- Određivanje načina na koji CP doprinosi EUSALPS-u, EUAIR-u i EUSRDr-u u evaluacijama programa i godišnjim izvještajima.

Suradnja s EUAIR-om bit će olakšana uspostavljenjem jedne od programskih točaka koordinacije u Sloveniji. *Facility point* djelovat će kao sugovornik između Jadransko-jonskog programa 2014-2020 (ADRION) i EUAIR-a. Navedeno će omogućiti izravnu uključenost u Upravljački odbor EUAIR-a i njegovu 4. tematsku nadzornu skupinu. Također, organizirat će se različiti događaji s mogućnosti sudjelovanja i ostalih stručnjaka Europske teritorijalne suradnje (ETC).

Panonska europska grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTC) pokriva dio PA-a na trilateralnoj granici između Slovenije/Mađarske/Hrvatske. Panonski EGTC, smješten u gradu Pécsu, Mađarska, uspostavljen je 2010. većinom od mađarskih općina, 3 općine iz Slovenije i 2 iz Hrvatske. Službeno još nije registriran niti uključen kao programski partner u jednom programu CBC-a. Iako EGTC ima limitirane kapacitete (1 zaposleni) te u zadnje vrijeme nije pretjerano aktivan, trebao bi biti iskorišten kako bi olakšao partnerstvo općina unutar makroregije EUSRDr-a i programske područje.

POGLAVLJE 5

PROVEDBENE ODREDBE PROGRAMA SURADNJE

(Referenca: Članak 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

5.1. Relevantna nadležna tijela

(Referenca: Članak 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Tablica 35 Nadležna tijela Programa

(Članak: točka (a)(i) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Nadležno tijelo	Naziv uprave/ tijela i odjela ili jedinice	Čelnik nadležne uprave/ tijela (pozicija ili radno mjesto)
Upravljačko tijelo (MA)	<ul style="list-style-type: none"> - Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku (GODC), Ured za europsku teritorijalnu suradnju i finansijski mehanizam, Odjel za upravljanje prekograničnim programima 	<ul style="list-style-type: none"> - Čelnik Upravljačkog tijela
Tijelo za ovjeravanje (CA)	<ul style="list-style-type: none"> - Javni fond za regionalni razvoj Republike Slovenije 	<ul style="list-style-type: none"> - Čelnik Tijela za ovjeravanje
Tijelo za reviziju (AA)	<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo financija Republike Slovenije, Ured za nadzor proračuna RS-a 	<ul style="list-style-type: none"> - Čelnik Tijela za reviziju

Tijelo koje prima uplatu od Komisije:

(Referenca: točka (b) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Upravljačko tijelo

Tijelo za ovjeravanje

Tablica 36 Tijela zadužena za kontrolu i provedbu revizije

(Referenca: točke (a)(ii) i (iii) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Nadležno tijelo	Naziv uprave/ tijela i odjela ili jedinice	Čelnik nadležne uprave/ tijela
Tijelo ili tijela zadužena za kontrolu	<ul style="list-style-type: none"> - Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku, Ured za kontrolu, Kontrola ETC-a, IPA i IFM programa 	<ul style="list-style-type: none"> - Čelnik Ureda za kontrolu
	<ul style="list-style-type: none"> - Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Uprava za financije i računovodstvo, Služba za FLC 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravnatelj
Tijelo ili tijela odgovorna za provedbu zadaća	<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo financija Republike Slovenije, Ured za nadzor proračuna RS-a 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravnatelj Ureda za nadzor proračuna RS-a

Nadležno tijelo	Naziv uprave/ tijela i odjela ili jedinice	Čelnik nadležne uprave/ tijela
revizije	- Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, Hrvatska	- Ravnatelj

5.2. Postupak uspostave Zajedničkog tajništva

(Referenca: točka (a)(iv) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Po završetku savjetovanja s državama članicama, Upravljačko tijelo uspostavit će Zajedničko tajništvo (JS), sukladno članku 23. Uredbe (EU) br. 1299/2013 (ETC Uredba). Zajedničko tajništvo (JS) pomagat će Upravljačkom tijelu (MA) i Nadzornom odboru (MC) u obavljanju njihovih zadaća. JS čini 6 članova zaposlenih na puno radno vrijeme, uključujući čelnika JS-a i ostalih u Ljubljani, Slovenija. Strukturne i provedbene postavke unutar organizacije domaćina bit će zadržane. Dva stalno zaposlena člana bit će locirana u područnim uredima u Buzetu i Krapini, s glavnom ulogom kao i kod ostalih članova JS-a koji pružaju informacije potencijalnim prijaviteljima (u fazi prijave) te provode zadaće upravljanja programom koji se odnose na projekte u provedbi (u fazi provedbe).

GODC je zadužen za zapošljavanje JS-a, izuzev područnih ureda u Hrvatskoj, čije će djelatnike zaposliti Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske. Djelatnici će se izabrati na temelju dogovora obje države članice. Bez obzira na različite lokacije i zaposlenike, JS će imati zajedničku upravljačku strukturu te će zajedničko upravljanje ljudskim resursima (npr. edukacije, ocjena radnog učinka, dioba i delegiranje rada) biti u potpunoj nadležnosti čelnika JS-a, što će biti određeno ugovorima o radu. JS uspostavljeno je istom podjelom kao i Upravljačko tijelo. Jasno razdvajanje zadaća osigurat će se opisom posla.

Tablica 37 Zajedničko tajništvo i njegove kontakt točke

Naziv		Sjedište
Zajedničko tajništvo	<ul style="list-style-type: none"> - Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku (GODC), Ured za europsku teritorijalnu suradnju i finansijski mehanizam, Odjel za upravljanje prekograničnim programima 	Ljubljana
Podružnice	<ul style="list-style-type: none"> - Područni ured u Hrvatskoj 1: Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske - Područni ured u Hrvatskoj 2: Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske 	Krapina Buzet

5.3. Opis upravljanja i kontrole

(Referenca: točka (a)(v) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

5.3.1 Programske vlasti i tijela

5.3.1.1. Programske vlasti

Zajedničku strukturu provedbe čine sljedeća nadležna tijela: **Upravljačko tijelo (MA), Tijelo za ovjeravanje (CA) i Tijelo za reviziju (AA)**.

Prema Uredbi (EU) br. 1303/2013 (Zajedničke odredbe Uredbe, CPR) nisu učinjene značajne promjene u djelovanju nadležnih tijela, Odbora za praćenje i Zajedničkog tajništva, u odnosu na razdoblje 2007. – 2013. Osnovne programske strukture i načini provedbe ostat će iste, osiguravajući institucionalnu stabilnost i glatku tranziciju na razdoblje 2014.-2020.. Zajednička struktura upravljanja programom:

- Odbora za praćenje (MC): nadzor i pregled provedbe programa; odabranih aktivnosti.
- Upravljačko tijelo: cjelokupna odgovornost za upravljanje i provedbu programa prema Europskoj komisiji (EC).
- Tijelo za ovjeravanje (CA): ovjeravanje izjava o troškovima i zahtjeva za plaćanje prije slanja EC-u.
- Tijelo za reviziju (AA): funkcionalno neovisno tijelo od MA i CA, odgovorno za provjeru učinkovitog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole.
- Zajedničko tajništvo (JS): pomoć MA-u i MC-u u obavljanju odgovornih zadaća.

Uloge nadležnih tijela Programa opisuju sljedeći članci CPR-a i Uredbe ETC-a:

- Članak 125. CPR-a i članak 23. Uredbe ETC-a: Upravljačko tijelo;
- Članak 126. CPR-a i članak 24. Uredbe ETC-a: Tijelo za ovjeravanje;
- Članak 127. CPR-a i članak 25. Uredbe ETC-a: Tijelo za reviziju/Skupina revizora.

Tijelo za reviziju uz pomoć Skupine revizora predstavnica, djelovat će u obje države članice koje sudjeluju u Programu suradnje.

Upravljačko će tijelo organizirati bilateralne tehničke sastanke kako bi osiguralo učinkovitu i kvalitetnu provedbu programa. Na sastancima će sudjelovati Upravljačko tijelo, Zajedničko tajništvo, nacionalne vlasti (NA) te prema potrebi Tijelo za ovjeravanje, Tijelo za reviziju i prvostupanska kontrola (FLC). Upravljačko će tijelo predsjedati sastancima.

Detaljnije odredbe o unutarnjoj kontroli, upravljanju rizicima, aktivnostima upravljanja i kontrole te nadzoru, bit će uključene u opisu uloga i procedura za Upravljačko tijelo i Tijelo za ovjeravanje prema članku 124. CPR-a i prema programskim **smjernicama**.

5.3.1.2. Programska tijela

◆ Odbor za praćenje (MC)

U roku tri mjeseca od dana obavijesti Komisije o odluci prihvatanja programa, države članice programa će u dogовору s Upravljačkim tijelom uspostaviti Odbor za praćenje. Sastav Odbora za praćenje dogovorit će se između država članica u skladu s člankom 5. CPR-a, te s obzirom na Uredbu Komisije o Europskom kodeksu o dobrom ponašanju partnera. Slijedeći ciljeve programa i dobru praksu iz razdoblja 2007-2013, članovi bi trebali

biti predstavnici nacionalne i regionalne razine koji sudjeluju u Programu suradnje. Osigurat će se i predstavljenost politika područja relevantnih za Program i regije koje sudjeluju u njemu. Predstavnik Europske komisije sudjelovat će u savjetodavnoj ulozi. Sudjelovat će i ostala relevantna tijela koja predstavljaju civilno društvo, uključujući partnera zaštite okoliša, nevladine organizacije i tijela odgovorna za socijalno uključivanje, ravnopravnost spolova i nediskriminaciju (npr. NGO). Pojedinosti o načinu glasovanja postavit će se Pravilnikom MC-a.

Zadaće Odbora za praćenje bit će nadzor nad programom i osiguranje kvalitete i učinkovite provedbe Programa suradnje Interreg V-A Slovenija-Hrvatska. Modaliteti rada odbora za praćenje definirat će se Pravilnikom MC-a, polazeći od općeg pravila da svaka država ima jedan glas te da se odluke donose konsenzusom. Upravljačko tijelo upravljamat će Odborom za praćenje. Sastanci će se naizmjenično održavati u obje države članice. MC će se sastajati najmanje jednom godišnje i pregledavati provedbu programa i napredak u ostvarivanju ciljeva. U detalje će pregledavati sva pitanja koja utječu na provedbu programa i donositi odluku o bilo kojoj dopuni programa, zatraženoj od MA-a ili na vlastiti prijedlog.

Države članice ciljat će na promociju spolne ravnopravnosti i jednakosti u članstvu Odbora za praćenje.

◆ **Upravljačko tijelo (MA)**

Određeni MA Programa je GODC, Slovenija. MA će biti odgovoran za upravljanje Programom suradnje u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja. MA će imati izravnu potporu JS-a, koji operativno upravlja cijelim programom. Iako MA snosi cjelokupnu odgovornost nad programom, određene horizontalne zadaće (postupci zapošljavanja članova JS-a, uspostava i upravljanje nad nadzornim i informacijskim sustavom programa, pravna služba) bit će delegirane zasebnoj jedinici GODC-a.

Glavne odgovornosti MA-a između ostalih su sljedeće:

- priprema Opisa sustava upravljanja i kontrole;
- predsjeda sastancima MC-a;
- potpisuje ugovore o subvencijama ERDF-a;
- reagira na preporuke revizije relevantne za upravljanje i provedbu programa;
- sudjeluje u žalbenom postupku;
- olakšava razmjenu informacija na programskoj razini između NA, CA, AA i EC-a;
- podnosi zahtjeve za nadoknadom sredstava CA-u;
- sastavlja izjavu o upravljanju;
- priprema izmjene CP-a.

Detaljan opis aktivnosti bit će uključen u programske dokumente.

◆ **Tijelo za ovjeravanje (CA)**

Određeni CA Programa je Javni fond za regionalni razvoj Republike Slovenije. CA će biti odgovoran za sastavljanje i podnošenje ovjerenih izjava o troškovima i zahtjeva za plaćanja.

◆ **Tijelo za reviziju (AA)**

U skladu s člankom 127. Uredbe (EU) br. 1303/2013, AA mora osigurati provedbu revizija o pravilnom funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole operativnog programa te na temelju prijavljenih troškova na odgovarajućem uzorku operacija. Također priprema izvješća i mišljenja o usklađenosti sustava upravljanja i kontrole.

◆ **Grupa revizora (GoA)**

U skladu s člankom 25. (2) Uredbe (EU) br. 1299/2013, Grupa revizora (GoA) bit će uspostavljena kao pomoć AA-u. GoA će biti uspostavljen u roku tri mjeseca od odobrenja programa. GoA bi trebao sastaviti vlastiti poslovnik. AA trebao bi predsjedati nad GoA-om. AA i revizori GoA-e trebali bi biti neovisni od sustava upravljanja i kontrole programa.

◆ **Zajedničko tajništvo (JS)**

Zajedničko tajništvo bit će smješteno unutar GODC-a te će imati dva područna ureda u Hrvatskoj. Cijelo članstvo JS-a vodit će čelnik JS-a, koji će biti funkcionalno neovisan od MA-a i bilo kojeg programskog tijela, navedenog u Opisu upravljanja i kontrole.

Među ostalima, zadaće JS-a su sljedeće:

- pomaže MA-u i MC-u u obnašanju njihovih zadaća;
- pruža informacije potrebne za prijavu projekta potencijalnim korisnicima o mogućnostima financiranja u sklopu CP-a;
- olakšava koordinaciju između sličnih ili komplementarnih projekata;
- vrši administrativnu provjeru i provjeru prihvatljivosti i ocjenu kvalitete projektnih prijava;
- pomaže korisnicima u provedbi njihovih operacija;
- pomaže vodećim partnerima u pripremi zahtjeva za plaćanje;
- izrađuje i koordinira godišnja izvješća o provedbi te ih podnosi MA-u i MC-u;
- osigurava podršku u pripremi sastanaka i događaja na programskoj razini;
- prikuplja finansijske, fizičke i statističke podatke potrebne za nadzor programa kao i za privremena izvješća i izvješća o provedbi;
- osigurava administrativno upravljanje (vanjskim) zadaćama i uslugama;
- osigurava odgovarajuće funkcioniranje i održavanje sustava za motrenje i obavještavanje (eMS);
- osigurava koordinaciju kao i praćenje informacija i promidžbe na programskoj razini, uključujući održavanje web stranice programa sukladno komunikacijskoj strategiji;
- sudjeluje u komunikacijskim aktivnostima EC-a, INTERACT-a i/ili nacionalnih organizacija;
- koordinira evaluaciju izvedbe tijekom (i nakon) provedbe programa.

Detaljan opis aktivnosti bit će uključen u programske dokumente.

◆ **Nacionalne vlasti (NA) – predstavnici država članica**

NA doprinosit će Programu kroz:

- Uspostavu sustava prvostupanske kontrole, kako je navedeno u članku 74. CPR-a i članku 23. (4) Uredbe ETC-a;
- Predstavljanje država članica sudjelovanjem u Odboru za praćenje.
-

Tablica 38 Nacionalne vlasti

Naziv tijela		Sjedište
Nacionalna vlast u Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> - Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku (GODC), Ured za europsku teritorijalnu suradnju i finansijski mehanizam, Odjel za upravljanje prekograničnim programima 	Ljubljana
Nacionalna vlast u Hrvatskoj	<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Uprava za regionalni razvoj, Sektor za politike regionalnog razvoja, Služba za međunarodnu teritorijalnu suradnju 	Zagreb

◆ **Prvostupanska razina kontrole (FLC)**

Za provjeru izdataka korisnika, obje države članice uspostavit će prvostupansku razinu kontrole, sukladno članku 74. CPR-a i članku 23. (4) Uredbe ETC-a. FLC kontrolori bit će odgovorni za podnošenje verifikacija opisanih u Članak 125(4) CPR-a. Budući da provedbeni sporazumi na državnoj razini nisu predviđeni organizacijske promjene na državnoj razini, nastaviti će se postojeći sustav odvojene kontrole u okviru prekograničnih programa suradnje i programa u sklopu cilja investicije za rast i zapošljavanje.

5.3.2 Projektni ciklus/ Opis postupaka

Administrativni posao uključen u postupke pružanja pomoći za povlačenje sredstava pojedinim projektima, bit će opisan u uputama programa, dogovorenima između nadležnih vlasti i tijela.

◆ **Kreiranje projekta**

Proaktivno kreiranje projekta, temeljno je načelo Programa suradnje, budući da stvara projekte dodane vrijednosti prekograničnom pristupu i pridonosi ostvarenju provedbenih koraka, finansijskih pokazatelja i pokazatelja rezultata, kao što je navedeno u okviru uspešnosti.

Nadležne vlasti i tijela pružat će informacije, podršku i pomoći u traženju partnera potencijalnim prijaviteljima projekata. U tu svrhu, na programskom području organizirat će se tematske radionice i/ili seminari.

NA pomagat će JS-u u organizaciji podrške potencijalnim prijaviteljima u pružanju informacija i u traženju prekograničnih projektnih partnera.

Postupak kreiranja projekta bit će usmjeren ostvarenju vrijednosti pokazatelja, što će zauzvrat potencijalnog prijavitelja projekta usmjeriti na kvalitativnu pripremu projekta s mjerljivim rezultatima.

◆ Projektna prijava

Program će djelovati na temelju sustava **Otvorenog poziva**. To znači da će nositelji projekta moći predavati projektne prijave kontinuirano nakon otvaranja Poziva, koji će biti otvoren dok se ne isplate sva sredstva programa. Prijave koje su zaprimljene u zadatom roku i koje ispunjavaju sve zahtjeve, bit će predmet odluke Odbora za praćenje. Uz sustav otvorenog poziva, bit će dopušteno otvaranje poziva s rokom za dostavu projektnih prijava.

Proces prijava u potpunosti će se provoditi putem interneta, uz pomoć alata za usklađenu provedbu (HIT). Vodeći partner (LP) dostavit će Zajedničkom tajništvu projektne prijave u elektroničnom obliku.

Uz poziv na dostavu projektnih prijedloga, bit će dopušteno izravno odobravanje strateških projekata.

◆ Procjena projekata i postupak odabira

U sklopu ovog podnaslova opisana su opća načela i postupci procjene projekta i odabira, dok su posebni postupci opisani pod svakim investicijskim prioritetom u sklopu Poglavlja 2.

Upravljačko će tijelo predložiti metodologiju za ocjenu projekta, zajedničke standarde i kriterije za odabir, koje će odobriti Odbor za praćenje. Kriteriji za odabir bit će dostupni u paketu za prijavu. Zajedničko tajništvo odgovorno je za organizaciju procjene projektnih prijava. Detalji postupaka procjene i uloga Zajedničkog tajništva i vanjskih stručnjaka bit će opisane u programskim smjernicama.

Zajedničko tajništvo prezentirat će rezultate procjene u obliku izvješća i redoslijedne liste Odboru za praćenje, koji donosi konačnu odluku o financiranju. Izvještaj će obuhvatiti sve projektne prijave koje je zaprimilo Zajedničko tajništvo te će dati preporuke za odluku – u skladu s kriterijima za odabir postavljenih u smjernicama.

Programske vlasti i tijela osigurat će jasan, transparentan i dokaziv postupak procjene i odabira. Odabir će se temeljiti na kriterijima **prihvatljivosti i odabira**.

Skup kriterija **administrativne usklađenosti i prihvatljivosti** bit će definirani kako bi osigurali usklađenost svih projektnih prijava s formalnim zahtjevima. Ovaj dio procjene usredotočit će se posebno na sljedeće točke:

- Podnošenje zahtjeva u roku;
- Cjelovitost podnesene projektne prijave;
- Financijske kapacitete projektnih partnera;
- Dostatne izvore sufinanciranja;
- U ovoj fazi procjene nema dokaza za dvostruko financiranje;
- Zahtjevi za partnerstvo i teritorijalna prihvatljivost;
- Usklađenost sa specifičnim ciljevima i pokazateljima Programa suradnje.

Projektne prijave koje u potpunosti ispune administrativne kriterije i kriterije prihvatljivosti bit će predmet procjene kvalitete.

Procjena kvalitete ocjenjuje relevantnost i izvedivost projekta, što se ogleda u dvije vrste kriterija procjene. **Kriterij strateške procjene** osmišljen je da odredi veličinu doprinosa projekta ciljevima programa. Snažan naglasak stavljen je na orientaciju rezultata projekta, sa zahtjevom za vidljivim, konkretnim i održivim rezultatima.

Procjena operativnih kriterija pregledava održivost i izvedivost predloženog projekta te njegovu vrijednost za novac, uspoređujući uložene troškove i dobivene rezultate.

Svi projekti koji budu predmet financiranja moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve kvalitete:

- Prekogranična relevantnost;
- Usklađenost s relevantnim nacionalnim, regionalnim i EU strategijama;

- Relevantnost partnerstva;
- Konkretni neposredni rezultati i održivi i mjerljivi rezultati;
- Koherentan pristup;
- Projektna komunikacijska strategija i alati;
- Učinkovito upravljanje;
- Isplativost proračuna.

Budući da će neki potencijalni korisnici (naročito MSP) i aktivnosti biti relevantni za državnu potporu, Program će poštovati pravni okvir državnih potpora.

◆ **Odluka o financiranju iz ERDF-a**

Odbor za praćenje donosi odluku o odobrenju projekata i o doprinosu ERDF-a. Odbor za praćenje se sastaje najmanje jednom godišnje; u hitnim slučajevima programske vlasti i tijela mogu zatražiti dodatni Odbor za praćenje ili pisanu proceduru za donošenje odluke o odabiru projekta. Nakon donošenja formalne odluke, Upravljačko tijelo obavijestit će prijavitelja podnesene projektne prijave.

◆ **Ugovaranje**

Nakon odluke Odbora za praćenje, Zajedničko tajništvo izradit će nacrt Ugovora o sufinanciranju pomoću standardnog predloška, odobrenog od Odbora za praćenje. Ugovor o sufinanciranju propisuje pojedinosti o odgovornostima i obvezama svih ugovornih strana. Upućen je vodećem partneru i potpisani od zakonskih zastupnika vodećeg partnera i Upravljačkog tijela. U skladu sa sustavom svake države, nacionalna tijela za sufinanciranje mogu izdati ugovore o nacionalnom sufinanciranju povezane s Ugovorom o sufinanciranju projektnih partnera.

Osim općeg zakonskog okvira, Ugovor o sufinanciranju odredit će između ostalog: predmet i trajanje ugovora, proračunska izdvajanja (maksimalno sufinanciranje iz ERDF-a), postupke i obveze izvještavanja i plaćanja, postupke izmjena projekta, obveze u pogledu provjere troškova i revizije poslovanja, obveze i postupke povrata sredstava, zahtjeve informiranja i promidžbe, proceduru zatvaranja, pravila za izmjene i dopune ugovora i obvezne klauzule u skladu s nacionalnim zakonskim zahtjevima Upravljačkog tijela. Prekomjerno angažiranje sredstava ERDF-a bit će razmotreno radi optimizacije postupka isplate. Predfinanciranje vodećeg partnera (u iznosu do 10% iz sredstava ERDF-a) koristit će se dok su sredstva na raspolaganju.

◆ **Rješavanje prigovora**

Prigovori se razlikuju prema predmetu prigovora.

Prigovor na procjenu i odabir:

Vodeći prijavitelj bit će obaviješten pisanim putem o razlozima zašto prijava nije bila prihvatljiva ili odobrena. Svaki prigovor na procjenu treba predati vodeći prijavitelj Upravljačkom tijelu, koje će u suradnji s Odborom za praćenje, ukoliko je potrebno, ispitati isti i iznijeti svoj stav o valjanosti prigovora.

Prigovori na odluke Upravljačkog tijela ili Zajedničkog tajništva:

Svaki prigovor na odluke Upravljačkog tijela ili Zajedničkog tajništva na temelju Ugovora o sufinanciranju ili odluke Odbora za praćenje, prijavitelj/korisnik projekta podnosi Upravljačkom tijelu ili Zajedničkom tajništvu, uzimajući u obzir njihovu ulogu u postupku donošenja odluka. MA i JS potom ispituju predmet prigovora i pružaju odgovor u dogledno vrijeme (u suradnji s Odborom za praćenje, ukoliko je potrebno). Gdje su sudovi, državna odvjetništva ili druge državne institucije mjerodavne za predmet prigovora, prijavitelj/korisnik ima pravo predati prigovor i tim tijelima u Sloveniji.

Prigovori na prvostupanjsku kontrolu:

Vodeći projektni partneri ili partneri koji imaju prigovor na sustav prvostupanske kontrole postavljen u skladu s člankom 23.(4) Uredbe ETC-a, mogu podnijeti prigovor institucijama odgovornima za finansijsku kontrolu država članica, sljedeći nacionalne postupke postavljene u skladu s člankom 74.(3) CPR-a.

Daljnje informacije o postupku podnošenja prigovora bit će postavljene u relevantnim programskim dokumentima za prijavitelje i korisnike.

◆ Projektno izvještavanje i naknada izdataka korisnicima

U skladu s člankom 13. Uredbe ETC-a projektni partneri imenovat će vodećeg partnera za svaki projekt. Vodeći će partner preuzeti potpunu odgovornost za provedbu projekta, što uključuje rukovanje sredstvima ERDF-a i poduzimanje pravosudnih i administrativnih postupaka za povrat nepropisno plaćenih iznosa projektnim partnerima.

Projektni partneri moraju unaprijed financirati sve projektne izdatke (izdatke plaćaju projektni partneri, koji su potom povratno isplaćeni iz programa) osim u slučaju predfinanciranja 10% ERDF fondova Vodećem partneru iz Programa (moguće sve dok su dostupna sredstva). Izdatke svih projektnih partnera mora potvrditi prvostupanska kontrola u skladu s člankom 125. (4) CPR-a. Vodeći partner prikuplja potvrde od svih projektnih partnera, izdane od prvostupanske kontrole nakon provjere izdataka. Potvrde će biti uključene u aktivnosti i finansijska izvješća o napretku kojeg Vodeći partner periodično dostavlja Zajedničkom tajništvu. U ovoj dokumentaciji Vodeći partner izvještava o postignutom napretku provedbe projekta i o validiranim izdacima. Isto će biti temelj zahtjeva za naknadu sredstava. Na temelju dostavljenih izvješća, Zajedničko tajništvo nadzire napredak provedbe aktivnosti i finansijskih uvjeta projekta. Tijekom provedbe zahtijevat će se i izvještavanje o horizontalnim pitanjima. Prilikom procjene izvješća, Zajedničko tajništvo razmatra korištenje ERDF-a i napredak u provedbi projekta u svrhu praćenja pravilne provedbe projekta u skladu s Ugovorom o sufinanciranju.

Na temelju provjere izvješća od strane Zajedničkog tajništva, u skladu s člankom 21. (2) Uredbe ETC-a i članka 132. CPR-a, Tijelo za ovjeravanje će izvršiti plaćanja vodećem partneru, odgovornom za prijenos doprinosa ERDF-a prema partnerima koji sudjeluju u projektu. U ime vodećeg partnera, izravan prijenos od Tijela za ovjeravanje prema projektnim partnerima također bi trebao biti opcija, no cijelokupna finansijska odgovornost leži na vodećem partneru. Izabrana opcija mora biti navedena u partnerskom sporazumu i – ukoliko je projekt odobren – u Ugovoru o sufinanciranju.

U skladu s člankom 132. CPR-a, Upravljačko će tijelo osigurati korisnicima, ovisno o dostupnosti ERDF sredstava, isplatu sredstava u potpunosti i na vrijeme, najkasnije u roku 90 dana od dana podnošenja zahtjeva za isplatu od strane vodećeg partnera. Isplate neće biti podložne odbicima, zadržavanju ili dalnjim posebnim naknadama koje bi smanjile iznos plaćanja. Upravljačko tijelo može prekinuti rok plaćanja u opravdanim slučajevima, kao što je opisano u članku 132. (2) CPR-a.

5.3.3. Sustav prvostupanske kontrole

U skladu s člankom 125. (4) CPR-a i članka 23. (4) Uredbe ETC-a svaka država članica odredit će tijelo za prvostupansku kontrolu za izvršavanje provjera korisnika na svom teritoriju. Kontrolni sustav uspostavljen je za provjeru isporuke sufinanciranih proizvoda i usluga, utemeljenosti iskazanih izdataka za aktivnosti i njihovu usklađenost s propisima EU-a, propisima programa i njihovim nacionalnim propisima.

Trošenjem ESI fondova javnim ugovorima/koncesijama, hrvatske i slovenske vlasti poštivat će pravila javne nabave EU-a te će osigurati poštivanje odredaba Direktive 2014/14/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26.

veljače 2014. o javnoj nabavi i opozivnu Direktivu 2004/18/EC, kao i nacionalna pravila javne nabave za sve korisnike.

Obje su države u Programu suradnje uspostavile centralizirani sustav prvostupanjske kontrole.

Kako bi se osigurala koherentnost svih odgovornih kontrolora, standardni predlošci poput certifikata za kontrolu i izvještaja, bit će korišteni u e-Nadzornom sustavu (eMS) programa. Nadalje, uspostaviti će se mreža kontrolora kako bi se osigurala usklađenost te pravilna razmjena znanja i dobre prakse.

5.3.4. Praćenje Programa

Praćenje ovog programa pružit će informacije o provedbi, što će pokriti finansijska pitanja i postignute rezultate s obzirom na ciljeve postavljene za različite ključne točke provedbe unutar okvira uspješnosti.

Programski podaci bit će snimljeni i pohranjeni u eMS-u programa te će se koristiti zajedno s dodatnim informacijama o finansijskoj provedbi programa, za izradu nacrta godišnjeg i završnog izvješća o provedbi. Praćenje podataka bit će dostupno MA-u, CA-u, AA-u, JS-u, FLC-u i NA-u kao i Europskoj komisiji na redovnoj osnovi.

5.3.5. Izvješća o provedbi

U skladu s člankom 14. Uredbe ETC-a, Upravljačko tijelo podnosi izvješća o provedbi (godišnja izvješća o provedbi i završno izvješće o provedbi) Europskoj komisiji u skladu sa zahtjevima iz članka 50. CPR-a, poštujući rokove postavljene u članku 14. Uredbe ETC-a.

Zajedničko tajništvo izraditi će nacrt godišnjeg izvješća o provedbi na temelju praćenja programa i informacija iz izvješća o napretku i završnog izvješća korisnika i ostalih programske tijela. Prije slanja Europskoj komisiji, godišnje izvješće o provedbi bit će podneseno na odobrenje Upravljačkom tijelu.

5.3.6. Evaluacija Programa

Program suradnje bio je predmet ex-ante evaluacije nezavisnih evaluatora s ciljem poboljšanja ukupne kvalitete programa i optimizacije raspodjele proračunskih sredstava.

U skladu s člancima 56. i 114. CPR-a, Upravljačko tijelo izraditi će evaluacijski plan, koji će prije slanja Europskoj komisiji odobriti Odbor za praćenje. Evaluacije će se provoditi radi procjene učinkovitosti, efikasnosti i utjecaja programa. Sve evaluacije, preporuke i prateće aktivnosti bit će ispitane i odobrene od strane Odbora za praćenje.

Do 31. prosinca 2022., Upravljačko tijelo dostaviti će Europskoj komisiji izvješće s rezimiranim rezultatima provedenih evaluacija tijekom programskog razdoblja, uključujući procjenu glavnih neposrednih rezultata i rezultata programa. U skladu s člancima 57. i 114. CPR-a, ex-post evaluacija u nadležnosti je Europske komisije zajedno s državama članicama.

5.3.7. Sustav praćenja

Na strani programa, eMS će prema članku 72. CPR-a osigurati podatke i informacije potrebne za ispunjavanje zahtjeva upravljanja, praćenja i evaluacije. Kao što je navedeno u člancima 74. i 112. CPR-a, Program će osigurati da se do 31. prosinca 2015. razmjena informacija između korisnika i Upravljačkog tijela/Tijela za ovjeravanje i Tijela za reviziju provodi pomoću elektroničnog sustava za razmjenu podataka. eMS će biti u skladu sa sljedećim aspektima:

- Cjelovitost i povjerljivost podataka;
- Provjera autentičnosti pošiljatelja u skladu s Uredbom 1999/93/EC4;
- Skladištenje u skladu s pravilima zadržavanja navedenim u članku 140. CPR-a;
- Siguran prijenos podataka;
- Dostupnost za vrijeme i izvan standardnog radnog vremena (osim za djelatnost tehničkog održavanja);
- Pristup sustavu praćenja država članica i korisnika ili izravno ili putem sučelja za automatsku sinkronizaciju i snimanje podataka s nacionalnim, regionalnim i lokalnim sustavom za upravljanje računalom;
- Zaštita privatnosti osobnih podataka za pojedince i poslovne tajne za pravne osobe s obzirom na informacije koje obrađuju (prema Uredbi 2002/58/EC o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u sektoru elektroničkih komunikacija i Uredbe 1995/46/EC o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka).

5.3.8. Informiranje i komunikacija

Prema člancima 115. i 116. CPR-a, komunikacijska strategija bit će izrađena i dostavljena Odboru za praćenje najkasnije 6 mjeseci nakon usvajanja programa. Svaku izmjenu komunikacijske strategije razmotrit će i odobriti Odbor za praćenje.

U skladu s člankom 116. (3) CPR-a, Upravljačko će tijelo obavijestiti Odbor za praćenje najmanje jednom godišnje o napretku u provedbi komunikacijske strategije i njezine procjene rezultata, kao i o planiranim informacijskim i komunikacijskim aktivnostima koje će se provesti u sljedećoj godini.

Cilj komunikacijske strategije je dvojak, obavijestiti potencijalnog prijavitelja o mogućnostima povlačenja sredstava u okviru Programa suradnje te prenijeti postignuća kohezijske politike općoj javnosti, s naglaskom na rezultate i utjecaje programa i njegovih aktivnosti. Program suradnje koristit će usklađeno brenđiranje uvedeno na volonterskoj osnovi ETC programa za razdoblje 2014.-2020.

Komunikacijska strategija bit će provedena u sklopu Zajedničkog tajništva koje je odgovorno za informacijske i komunikacijske aktivnosti na razini programskog područja. Proračun za provedbu komunikacijske strategije bit će dostupan kao dio programskog proračuna za tehničku pomoć.

Radni jezik programa je engleski jezik. Sva relevantna dokumentacija za korisnike bit će dostupna na slovenskom i hrvatskom jeziku.

5.4. Raspodjela obaveza među državama članicama u slučaju novčanih korekcija nametnutih od strane upravljačkog tijela ili Europske komisije

(Referenca: točka (a)(vi) članka 8(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Ne dovodeći u pitanje odgovornost država članica za otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti i za povrat nepropisno isplaćenih iznosa prema članku 122. (2) CPR-a, Upravljačko tijelo osigurat će da svaki iznos koji je rezultat nepravilnosti podmiri vodeći partner. U skladu s člankom 27. Uredbe ETC-a, projektni će partneri vratiti vodećem partneru svaki nepropisno plaćeni iznos.

Ukoliko vodeći partner ne uspije osigurati povrat sredstava projektnih partnera ili ukoliko Upravljačko tijelo ne uspije osigurati povrat sredstava vodećeg partnera, država članica na čijem teritoriju se nalazi projektni partner, nadoknadit će Upravljačkom tijelu svaki nepropisno isplaćeni iznos korisnicima. Upravljačko će tijelo biti odgovorno za nadoknadu troškova općem proračunu Unije.

Bude li Upravljačko tijelo moralo snositi troškove naknade postupaka za povrat – pokrenutog nakon savjetovanja i u dogovoru s odgovarajućom državom članicom – čak i ako je postupak završio neuspješno, trošak će biti nadoknađen od države članice vodećeg partnera ili projektnog partnera odgovornog za navedeni postupak.

Budući da države članice snose cijelokupnu odgovornost za sredstva potpore ERDF-a dodijeljena vodećem partneru i projektnim partnerima njihovog područja, osigurat će – prije ovjere izdataka – da su sve tražene finansijske ispravke provedene te će tražiti povrat svakog iznosa izgubljenog na osnovu nepravilnosti ili nemara korisnika koji se nalazi na njihovom teritoriju. Prema potrebi države članice mogu naplatiti kamate na zakašnjele isplate.

U skladu s člankom 122. (2) CPR-a, nepravilnosti će prijaviti država članica u kojoj je izdatak platio vodeći partner ili projektni partner koji provodi projekt te će u isto vrijeme obavijestiti Upravljačko tijelo, Tijelo za ovjeravanje i Tijelo za reviziju.

Države članice snositi će odgovornost korištenja sredstava ERDF-a kako slijedi:

- Svaka država članica snosi odgovornost za moguće finansijske posljedice nepravilnosti vodećeg partnera i projektnih partnera koji se nalaze na njezinom teritoriju.
- Za sustavne nepravilnosti ili finansijske ispravke na programskoj razini, koje ne mogu biti povezane s određenom državom članicom, odgovornost će zajednički snositi države članice u jednakom omjeru (50:50).
- Za troškove tehničke pomoći Upravljačkog tijela ili Zajedničkog tajništva, odgovornost za administrativne nepravilnosti snositi će Upravljačko tijelo ili Zajedničko tajništvo.
- Za troškove tehničke pomoći Tijela za ovjeravanje, odgovornost snosi Tijelo za ovjeravanje.
- Za troškove tehničke pomoći Tijela za reviziju, odgovornost snosi Tijelo za reviziju.
- Za troškove tehničke pomoći države članice, odgovornost snosi država članica.

U posebnim slučajevima u skladu s člankom 80. Finansijske uredbe, države članice mogu odlučiti ne povratiti svaki nepravilno uplaćeni iznos.

5.5. Upotreba Eura

(Referenca: Članak 28. Uredbe (EU) br. 1299/2013

Izdaci nastali u drugoj valuti bit će pretvoreni u euro od strane korisnika korištenjem mjesечne računovodstvene tečajne stope Komisije u mjesecu tijekom kojeg je izdatak podnesen na provjeru kontroloru.

5.6. Uključenost partnera

(Referenca: točka (c) članka 8.(4) Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Razvoj programa prema „načelu partnerstva“, poseban je zahtjev EU zakonodavstva. Programiranje Programa suradnje Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020. provedeno je u skladu s člankom 5. CPR-a i novog Europskog kodeksa o dobrom ponašanju partnera²⁹ u okviru ESI fondova.

◆ Postupak programiranja i uloga partnera

Radna grupa (TF) upravljala je i nadzirala postupkom programiranja te je imala mandat za razradu programskog dokumenta za podnošenje Europskoj komisiji. TF je sastavljen od predstavnika Nacionalnih vlasti obje države članice, Upravljačkog tijela, Zajedničkog tajništva i promatrača. Članovi su izabrani na temelju njihovog angažmana na proteklom programu, znanju pograničnog područja i različitih sektorskih politika. Vanjski su stručnjaci podržali izradu nacrta programa. Ugovoreni su također stručnjaci za provedbu ex-ante evaluacije i strateške procjene okoliša (SEA izvješće).

Postupak programiranja pokrenut je na prvom sastanku TF-a 10. listopada 2012.

Početkom 2014., Nacionalne vlasti obje države pristupile su dionicima programa, resornim ministarstvima i regionalnim sudionicima iz obje države članice kako bi dali preporuke, prijedloge i okvire politika za dotično programsko područje. Programski su partneri pristupili osobama odgovornima za EU programiranje u svim relevantnim resornim ministarstvima i regionalnim razvojnim agencijama (RDA) u ulozi koordinatora regionalnih/lokalnih dionika i županija (u Hrvatskoj).

U Hrvatskoj, regionalne potrebe i posebne potrebe politika prikupljene su on-line upitnikom, dok su u Sloveniji regije i resorna ministarstva pružile podatke logičkom matricom. Navedeno, zajedno s rezultatima evaluacije proteklog programa (2007.-2013.), analize stanja i revizije glavnih politika i makroregionalnih strategija, predstavlja čvrstu podlogu za definiranje strategija i prepoznavanje ključnih tematskih ciljeva i investicijskih prioriteta programskog područja.

Vanjski stručnjaci zajedno s predstvincima nacionalnih vlasti, razvili su opću logičku matricu programa i nekoliko nacrta dokumenata kao podataka za raspravu radne grupe. Paralelno, o određenim temama konzultirani su stručnjaci različitih resornih ministarstava i agencija iz obje države članice. Tijekom cijelog postupka, uspostavljena je bliska suradnja i koordinacija timova za izradu nacrta i ex-ante evaluatora kako bi se osigurala optimalna kvaliteta postupka te glatka i koherentna strategija Programa suradnje.

U siječnju 2015., organizirane su četiri **radionice** s relevantnim dionicima i potencijalnim korisnicima na četiri različite lokacije uzduž granice Slovenija – Hrvatska. Pozvano je više od 1000 institucija i nevladinih organizacija koje su prepoznate kao potencijalni korisnici novog programa. 244 sudionika različitih lokalnih i regionalnih vlasti, muzeja, škola, komora, udruga, nevladinih organizacija i ostalih organizacija smještenih na programskom području osigurali su vrijedne podatke za opravdanost odabranih tematskih ciljeva, podešavanje indikativnih aktivnosti i postavljanje realnih pokazatelja.

Glavne koristi i dodana vrijednost partnerskog dijaloga Programa suradnje su:

- Bolji odgovor Programa suradnje na realne potrebe i prilike pograničnih regija;
- Izoštravanje strategije programa, izbjegavajući preklapanje s programima ESI fondova;
- Odgovarajuća raspodjela sredstava prema prepoznatim kapacitetima i inicijativama;
- Vrijedne informacije postojećih korisnika za definiranje provedbenih sporazuma i smanjenje administrativnih tereta;

²⁹ Uredba Komisije (EU) br. 240/2014 od 7. siječnja 2014. o Europskom kodeksu o dobrom ponašanju partnera u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

- Omogućavanje traženja partnera i poboljšanje prekograničnih mreža putem zajedničkih radionica;
- Podizanje razine svijesti i angažiranje potencijalnih korisnika na pravovremenu pripremu projekata.

Postupak savjetovanja posljednjeg nacrta dokumenta proveden je između 3. i 13. ožujka 2015., javnom objavom nacrta programa na internet stranici www.si-hr.eu, na kojoj je 11 organizacija, 9 iz Slovenije i 2 iz Hrvatske postavilo 17 različitih komentara. Većinu zapažanja podnijele su općine (5), regionalna razvojna agencija (1), nevladina organizacija (1), državna tijela (2) i poduzeća (2).

Analizirane su sve preporuke i potencijalne prijetnje. Najrelevantniji su komentari integrirani u konačnu verziju Programa suradnje, dok su neki prijedlozi odbijeni zbog ograničenog financiranja, preklapanja s glavnim programom ili neusklađenosti s postavljenom strategijom. Nekoliko zapažanja je bilo općenite prirode ili usmjereno na konkretnе projektne prijedloge. Svaki komentar i odgovor objavljen je na internet stranici programa.

Na preko 12 sastanaka radne skupine postignut je konsenzus o utvrđivanju strategije i provedbenim pravilima za programsko razdoblje 2014.-2020.. Program suradnje podnesen je Europskoj komisiji na odobrenje u ožujku 2015.. Uz postupak programiranja provedeni su postupci **Ex-ante i SEA izvješća**, što je omogućilo da njihove preporuke budu u potpunosti razmotrone u konačnom Programu suradnje.

◆ **Uloga partnera u postupcima provedbe, praćenja i evaluacije Programa suradnje**

Programske vlasti i tijela obvezuju se na načelo partnerstva u skladu s člankom 5. CPR-a te će zbog toga uključiti relevantne dionike i ključne aktere ne samo u fazi programiranja, nego i u postupcima provedbe, praćenja i evaluacije programa.

Zajedničko tajništvo i Upravljačko tijelo posvetit će posebnu pažnju uključivanju različitih aktera i dionika u provedbu programa podizanjem razine svijesti i aktivnostima informiranja.

POGLAVLJE 6

KOORDINACIJA

(Referenca: točka (a) članka 8(5) Uredbe ETC-a)

Zajednički ciljevi Strategije 2020 pružaju potencijal Programu suradnje CP-a da stvori sinergiju s ostalim programima EU-a, osobito s provedenim ESI fondovima, ETC-om i centraliziranim programima EU-a.

◆ Sporazumi o partnerstvu

Specifični ciljevi Programa suradnje CP-a komplementarni su i koherentni s ciljevima postavljenima istim tematskim ciljevima i investicijskim prioritetima partnerskog sporazuma Slovenije i Hrvatske. U provedbi programa, posebna područja intervencije moraju biti predmet tekuće koordinacije te izbjegavati preklapanja i potaknuti moguću sinergiju s tematskim ciljevima tekućeg Programa suradnje:

TO 5B

- **Partnerski sporazum Slovenija:** ista tema obrađena je u Operativnom programu za europsku kohezijsku politiku (OP ECP) pod SO 5.1. „Smanjenje rizika od poplava u područjima značajnog rizika od poplava“. Međutim, 13 unaprijed određenih prioritetnih ciljeva područja koja će imati koristi od glavnih ESI fondova ne preklapaju se s pograničnim slivovima rijeka predloženih ovim Programom suradnje.
- **Partnerski sporazum Hrvatska:** posebne potrebe za koordinacijom mogu proizaći iz cilja 5b1 „Jačanje kapaciteta i opremanje za upravljanje rizicima na nacionalnoj i regionalnoj razini“. Predviđene su neke prevencije i akcije pripravnosti kao i investicije u zaštitu od poplava. Ciljna područja rizika od poplava za investicije iz ESI fondova u Hrvatskoj bit će definirana u studiji o procjeni rizika tijekom 2015.
- **Posebne potrebe za koordinacijom:** dok CP cilja samo na odabrane „pogranične slivove rijeka“ i bavi se zajedničkim problemima upravljanja rizicima od poplava, glavni ESI fondovi bit će usmjereni na „područja najvećeg rizika od poplava“ unutar određene države. Budući da ova područja još nisu određena u Hrvatskoj, moraju se uspostaviti mehanizmi koordinacije kako bi se izbjeglo preklapanje ciljnih područja i osigurala usklađenost predloženih mjera Programa suradnje s nacionalnim politikama. Za ispravnu koordinaciju, konzultirat će se resorna ministarstva odgovorna za prevenciju rizika od poplava u obje države članice.

TO 6c, 6d

- **Partnerski sporazum Slovenija:** bit će potrebna koordinacija s ciljem 6.4. „Poboljšanje statusa zaštite značajnih vrsta i tipova staništa u EU-u, posebno onih s nepovoljnim statusom zaštite endemskih vrsta“. Ovaj cilj primarno je namijenjen odredištima Natura 2000, pružajući potporu infrastrukturni za pristup posjetitelja i tumačenje biološke raznolikosti i kulturne baštine s ograničenim opsegom. Razmotrit će se sinergija s Planom za ruralni razvoj i Operativnim programom fonda za pomorstvo i ribarstvo (SO3 vraćanje biološke raznolikosti voda i ekosustava).
- **Partnerski sporazum Hrvatska:** u sklopu prioritetne osi 6 Zaštita okoliša i održivost resursa, Hrvatska namjerava koristiti ESI fondove za 6c1 „Povećanje zaštite i upravljanja kulturnom baštinom za razvoj turizma i drugih gospodarskih aktivnosti“, 6c2 „Povećanje atraktivnosti i održivog korištenja prirodne baštine“. Intervencije u sklopu 6c1 i 6c2 rezultirat će stvaranjem radnih mjesta i povećanjem broja posjetitelja na područjima zaštićene prirode. Skup dodatnih ciljeva grupiran je oko IP-a koji se bavi

očuvanjem i zaštitom okoliša i promocijom učinkovitih resursa, s ciljem unapređenja znanja o stanju biološke raznolikosti, stvaranja okvira za održivo upravljanje biološkom raznolikosti i zaštitom šuma i šumskog zemljišta u području Natura 2000.

- **Posebne potrebe koordinacije:** CP se nastavlja na sinergiju proizašlu iz CB teritorijalnog potencijala koji priroda i baština pružaju za održivi razvoj. Naglasak na zajedničkom pristupu očuvanja vrsta i staništa značajnih za programsko područje i obveznom stvaranju zajedničkog održivog turističkog proizvoda/destinacije, razlikuje Program suradnje od nacionalnih programa za ESI fondove. Kako bi se osigurala odgovarajuća koordinacija, konzultirat će se resorna ministarstva odgovorna za biološku raznolikost, baštinu i turizam u obje države.

TO 11

- **Partnerski sporazum Slovenija:** Prioritetna os 2.11 usredotočena je na unapređenje vladavine prava, institucionalnih kapaciteta i učinkovite javne uprave u vrlo uskom području administrativnog i pravosudnog sustava. Njezin cilj također je jačanje kapaciteta NGO-a/socijalnih partnera s naglaskom na poboljšanje kapaciteta za provedbu javnih usluga. Izravno preklapanje s ostalim glavnim tematskim ciljevima nije predviđeno: TO7 smanjuje „uska grla“ željezničke i cestovne infrastrukture i gradskog prijevoza, dok se TO9 bavi nacionalnim pitanjima socijalne uključenosti, siromaštva i zdravog starenja.
- **Partnerski sporazum Hrvatska:** relevantne aktivnosti za Hrvatsku financirane su u sklopu OP Učinkoviti ljudski potencijali, Prioritetna os 4 Pametna administracija, koja se odnosi na ulaganja u institucionalne resurse i aktivnosti za poboljšanje učinkovitosti upravljanja javnom upravom i osiguravanje jače i informiranije javne službe. Jačanje kapaciteta dionika u području obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika također će biti podržane. Nadalje, specifični ciljevi OP Konkurentnost i kohezija bave se rješavanjem velikih prometnica, morskom i željezničkom infrastrukturom. Potencijalna koordinacija u sklopu Prioritetne osi 8 Socijalno uključivanje i zdravlje mogla bi biti potrebna.
- **Posebne potrebe koordinacije:** CP pruža okvir za CB institucionalnu suradnju i druga partnerstva kako bi se bolje uskladili propisi i usluge za potrebe ljudi koji žive na pograničnom području. Kao takav, temelji se na nacionalnim ciljevima i stvara dodanu vrijednost pružajući usluge od javnog interesa. Nema velikog rizika od preklapanja. Zbog specifičnosti ciljanog sektora, preporuča se vertikalna integracija partnerstva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se postigla učinkovitost usluga i širi teritorijalni utjecaj. Zbog toga je potrebno uključiti resorna ministarstva odgovorna za promet, oporavak od katastrofa, socijalnu skrb i zdravstvo. Redovita razmjena između Upravljačkog tijela i Nacionalnih vlasti potrebna je za sve tematske ciljeve.

♦ Europska teritorijalna suradnja

Teritorij programa preklapa se s nekoliko transnacionalnih CP-a (Program transnacionalne suradnje Dunav, ADRION, Program transnacionalne suradnje Središnja Europa, alpski prostor, itd.), dok su neke NUTS3 regije prihvatljive u drugim programima prekogranične suradnje.

Pregled potencijalnog preklapanja tematskih ciljeva i aktivnosti ukazuje na glavni potencijal stvaranja sinergije pod Prioritetnim osima 1 i 2. Nekoliko se programa bavi tematskim ciljem 11, koji je usredotočen na različite aspekte jačanja institucionalnih kapaciteta. Predviđa se da će CP rješavati konkretne izazove praktičnim terenskim rješenjima i demonstriranim aktivnostima, dok se daljnja suradnja na transnacionalnoj i međuregionalnoj razini može nadopuniti širim teritorijalnim kontekstom ili poboljšanom politikom razvoja i upravljanja.

◆ Centralizirani programi

Nadalje, LIFE, KREATIVNA EUROPA - POTPROGRAM KULTURA i djelomično OBZOR 2020 najvažniji su centralizirani programi s potencijalom za sinergiju s odabranim ciljevima Programa suradnje SI-HR. Stoga, uključivanje resornih ministarstava odgovornih za praćenje provedbe programa u Sloveniji i Hrvatskoj posvetit će odgovarajuću pozornost povezivanju.

◆ Koordinacija s ostalim programima i dvostruko financiranje

Kako bi se postigla sinergija programa, nužna je učinkovita koordinacija u svim fazama projektnog ciklusa. Kao opću smjernicu, prijavitelji će morati prikazati koherentnost i komplementarnost s nacionalnim programima podržanim od ESI-a. Kako bi se izbjeglo dvostruko EU financiranje identičnih aktivnosti, dodatno uz rad Državne kontrole i revizorskog tijela, za vrijeme administrativne ocjene i ocjene prihvatljivosti od korisnika će se zahtijevati potpisivanje izjave o isključivanju dvostrukog financiranja. Nadalje, prijavitelji projekata u sklopu CP-a SI-HR bit će zatraženi da osiguraju podatke o prošlim, trenutačnim i očekivanim potporama EU-a te da prikažu kako će biti postignuta koordinacija aktivnosti ostalih programa, osobito kako bi se izbjeglo preklapanje između projekata SI-HR i sličnih projekata nacionalnih programa i ostalih programa EU-a. Na razini Sektora upravljanja GODC-CB programa, koji obavlja ulogu MA za tri CB programa (SI/AT, SI/CRO, SI/HU) u kojima postoje preklapanja TO-a, uspostavljena je posebna koordinacija između programa, kako bi se prepoznali mogući rizici dvostrukog financiranja.

◆ Institucije i mehanizam koordinacije

Mehanizmi i tijela uspostavljena u državi članici radi osiguranja učinkovite koordinacije i izbjegavanja dvostrukog financiranja u Hrvatskoj i Sloveniji su sljedeća:

Slovenski pristup

U Sloveniji³⁰ **GODC** koordinira razvojne dokumente, prati provedbu razvojnih politika i njihovih programa te je odgovoran za koordinaciju dokumenata koji se odnose na planiranje razvoja i usklađenosti nacionalnih programa planiranja razvoja i razvojnih dokumenata EU-a i drugih međunarodnih organizacija. ETC i finansijski mehanizam i Ured za upravljanje CB-om također su smješteni unutar GODC-a. Kroz ETC programe, Slovenija će favorizirati zajedničke razvojne strategije.

Sadržaj zajednički svim prekograničnim programima (uključujući ovaj) kao i transnacionalnim programima u velikoj mjeri ima mjesto među mjerama dunavske, jadran-sko-jonske i buduće alpske makroregije.

Koordinacija pripreme partnerskog sporazuma, OP ECP-a i CBC-a nalazi se unutar jedne institucije, koja kako u fazi programiranja, tako i tijekom provedbe osigurava komplementarnost i sinergiju različitih fondova na nacionalnoj i regionalnoj razini. Na NUTS III razini, Slovenija priprema program regionalnog razvoja u skladu s uravnoteženim zakonodavstvom regionalnog razvoja, koji će se koristiti investicijama iz različitih izvora financiranja ključnih područja razvoja, na temelju teritorijalnih izazova i prilika.

Koordinacija makroregionalnih strategija odgovornost je Ministarstva vanjskih poslova, dok je koordinacija i provedba pojedinih elemenata strategije i priprema projekata odgovornost pojedinih ministarstava.

Prema Partnerskom sporazumu Slovenije i EC-a za razdoblje 2014.-2020. (30/10/2014) **Odbor za međuministarsku koordinaciju** osigurat će koordinaciju ESI fondova koji se provode indirektno s drugim

³⁰Informacije o koordinaciji u Sloveniji temelje se na sljedećim dokumentima: »Partnerski sporazum Slovenije i Europske komisije za razdoblje 2014.-2020.« (30/10/2014) i "Odgovornosti Ureda Vlade Republike Slovenije za razvoj i europske kohezijske politike" dostupnima na: http://www.svrk.gov.si/en/about_the_office/responsibilities/

instrumentima EU-a, kao i s drugim nacionalnim instrumentima i EIB-om. Članstvo u Odboru za međuministarsku koordinaciju predstavljaće Upravljačko tijelo svih fondova i ministarstva koja sudjeluju.

S ciljem osiguranja doprinosa Slovenije realizaciji pojedinih tematskih ciljeva, Upravljačko će tijelo uspostaviti odgovarajuće **Skupine stručnjaka** na radnoj razini u sklopu OP ECP-a 2014.-2020., kako bi osiguralo koordiniranu pripremu baze stručnjaka, sastavljenu od predstavnika posredničkih tijela, nacionalnih vlasti ETC-a, stručnjaka za pojedina područja makroregionalnih strategija, info točaka za izravne EU programe te ukoliko bude potrebno vanjskih stručnjaka.

Hrvatski pristup³¹

Vlada Republike Hrvatske ustanovila je Koordinacijski odbor za pripremu programske dokumentacije za finansijsko razdoblje 2014.-2020., te odredila MRDEUF kao odgovorno tijelo za cijelokupnu koordinaciju pripreme strateških dokumenata i OP-a za korištenje ESI fondova u razdoblju 2014.-2020.

Po završetku programiranja, Koordinacijski odbor (uz potporu Tehničke radne skupine (TWG)) bit će korišten kao trajni mehanizam koordinacije u ulozi **Nacionalnog koordinacijskog odbora (nadalje NCC)**, osiguravajući cijelokupnu koordinaciju i praćenje provedbe ESI fondova (nacionalnih OP-a i CP-a u sklopu IPA-e i ERDF-a), ostalih instrumenata Unije i relevantnih nacionalnih fondova. TWG-i, osnovani u skladu s Europskim kodeksom o dobrom ponašanju partnera, namijenjeni su da se koriste kao potpora u radu NCC-a u postizanju povećanog učinka i učinkovitosti fondova.

NCC uz potporu TWG-a i tehničkog tajništva MRDEUF-a postupno će zamijeniti ostale platforme koordinacije i praćenja.

Samostalna jedinica unutar MRDEUF-a obavlja funkciju Nacionalnog tijela za 11 programa suradnje i koordinira sudjelovanje Republike Hrvatske u 13 programa teritorijalne suradnje.

Unutarnji mehanizam bliske koordinacije između programa osiguran je dnevnim radom MRDEUF-a i ARD-a (Agencija za regionalni razvoj, Hrvatska) kao i redovnim, tjednim sastancima načelnika sektora. Koordinacija ostalih dionika uključenih u provedbu različitih programa osigurana je radom **Nacionalnog odbora za koordinaciju sudjelovanja Hrvatske u transnacionalnim i međuregionalnim programima**, kao i makroregionalnim strategijama EU-a (NC), koji je uspostavljen kao jedna od platforma koordinacije i praćenja provedbe u razdoblju 2014.-2020.. U svrhu daljnje koordinacije i aktivnosti praćenja, NC će se postepeno spojiti s Nacionalnim koordinacijskim odborom (NCC) u Hrvatskoj. Ključnu ulogu u odnosu na makroregionalne strategije u kojima sudjeluje Hrvatska imat će NCC. Kao cijelokupni koordinator svih instrumenata i fondova, imat će savjetodavnu ulogu za financiranje projekata, koji doprinose postizanju ciljeva makroregionalnih strategija. Što se tiče programa prekogranične suradnje, svi relevantni dionici su ili će biti uključeni izravno u Odbore za praćenje.

31 Informacije o koordinaciji u Hrvatskoj temelje se na Partnerskom sporazumu Hrvatske i Europske komisije za razdoblje 2014.-2020.

POGLAVLJE 7

SMANJENJE ADMINISTRATIVNOG TERETA ZA KORISNIKE

(Referenca: točka (b) članka 8(5) Uredbe ETC-a29)

Smanjenje administrativnog tereta ključno je načelo cijelokupnog procesa programiranja. Glavni izazov tijekom razdoblja 2007.-2013. bio je upravljanje u fazi odabira projekta, uključujući provjeru administrativne usklađenosti i postupak ugovaranja. S druge strane, finansijska izvješća i vrijeme potrebno za nadoknadu zatraženih plaćanja, predstavlja ključni teret za korisnike. Iako sve strukture programa nastoje napraviti procjenu i isplatu što je brže moguće, kašnjenja se pojavljuju iz nekoliko razloga: složenost investicijskih projekata; različit zakonodavni okvir u Sloveniji i Hrvatskoj; učestalost izvještavanja (za većinu projekata svakih 6 mjeseci); nedostatak osoblja unutar Zajedničkog tajništva i nacionalnih jedinica kontrole. Oba postupka uključivala su mnoge provjere provedbe za koje je bilo potrebno izvjesno vrijeme. Posebnosti ETC programa također predstavljaju određene izazove za složen sustav praćenja.

Prema iskustvu, novi program trebao bi rješavati sljedeće izazove:

- pojednostaviti procedure prijave i izvještavanja (pojednostavljenje dokumentacije),
- smanjiti birokratske/administrativne terete,
- ubrzati provedbu procedura (skraćivanje procedura donošenja odluka odobravanja projekta, skraćivanje procedura izvještavanja i povrata sredstava, brža provjera izvješća FLC-a, itd.),
- uvođenje informacijskog sustava primjerenog korisnicima (prilagođenog potrebama programa),
- staviti veći naglasak na sadržaj i dodanu vrijednost projekata, itd.

Nakon toga, programski partneri i korisnici imat će koristi od koliko god je moguće jednostavnijih mjera, koje će im pomoći u smanjivanju administrativnog tereta, kako bi osigurali glatku prijavu i postupak provedbe projekta. Sljedeće mjere za smanjenje administrativnog tereta bit će provedene u razdoblju 2014.-2020..

◆ Korištenje alata za usklađenu provedbu (HIT)

Korištenje INTERACT alata za usklađenu provedbu (prijavni obrazac, obrazac izvješća, administrativni kriteriji i kriteriji prihvatljivosti i procjene, itd.) osobito je korisno za prijavitelje koji se prijavljuju za povlačenje sredstava iz različitih fondova, koji će koristiti isti pristup, oblike ili pravila, a koja će na taj način biti već poznata partnerstvu. Dodatno, korištenje HIT-a omogućava razmjenu dobre prakse različitih ETC programa, te osigurava usredotočenost dokumentacije na bitne komponente, potrebne za dobar projekt suradnje. HIT treba koristiti za pripremu Poziva u 2015.. Edukacije vlasti, tijela, prijavitelja i korisnika HIT-a održavat će se redovno.

◆ Proširena primjena opcije pojednostavljenih troškova i pravila prihvatljivosti izdataka na razini EU-a

Pojednostavljene opcije izdataka (npr. jedinični trošak, paušalni iznosi, fiksna stopa, zajednički troškovi, itd.) omogućene Uredbama ESI-a, definirat će se i koristiti u Pozivu. Cilj pojednostavljenih opcija izdataka je smanjiti potrebnu količinu papirologije i ubrzati postupke izvještavanja, verifikacije i kontrole. Prilikom donošenja odluke o pravilima prihvatljivosti i opcijama pojednostavljenih izdataka na programskoj razini, kako je definirano u članku 67 (Mogućnosti pojednostavljenih troškova) i članku 68 (Računanje jedinstvenih stopa

uredskih i administrativnih troškova) CPR-a i u Uredbi EK (EU) br. 481/2014³², uzet će se u obzir iskustvo Upravljačkog tijela, Tijela za ovjeravanje, prvostupanske kontrole i Zajedničkog tajništva tekućeg razdoblja.

S ciljem usklađenog pristupa, Upravljačko tijelo u suradnji s FLC-om i ostalim uključenim stranama dat će smjernice o prihvatljivosti troškova partnera programa.

◆ **Pojednostavljenje sustava praćenja (eMS)**

Novi sustav praćenja Programa pripremljen je na temelju INTERACT HIT-a i u suradnji s INTERACT-om i drugim programima ETC-a. Predlošci i postupci temelje se na najvažnijim elementima, dok se struktura temeljila na analizi najboljih praksi nekoliko programa ETC-a. Također, ukoliko mnogi programi koriste iste predloške, korisnicima će se olakšati prijava na nekoliko instrumenata financiranja.

Internet sustav praćenja također će omogućiti alat s više jezika. Nadalje, otklonit će potrebu slanja potpisane papirologije, omogućiti će uravnoteženo i učinkovito rukovanje promjenama potrebnima za prijavu projekta te će omogućiti pristup istoj informaciji u bazi podataka Zajedničkom tajništvu/Upravljačkom tijelu. Također, omogućiti će interaktivne i/ili unaprijed popunjene obrasce putem sustava podataka (pohranjenih prilikom uzastopnih koraka procedure), za automatske izračune prevencije pogrešaka i ubrzavanja procesa rada (prema potrebi). Automatski ugrađene kontrole, koliko je moguće, smanjuju razmjenu dokumenata, a sustav generira obavijesti upozorenja korisniku o mogućnosti izvedbe određenih aktivnosti i online praćenja, čime korisnik može slijediti stanje projekta, što rezultira boljom transparentnošću. Zbog načela samo jednog umetanja informacije, korisnici izbjegavaju dodatan rad. eMS također uvelike smanjuje papirologiju koju je potrebno potpisati i poslati. eMS praćenja treba koristiti prilikom pripreme Poziva u 2015. i prilikom redovitih podučavanja vlasti, tijela, prijavitelja i korisnika eMS-a.

◆ **Pojednostavljenje i ubrzanje postupaka prijave i izvještavanja**

Navedena će pojednostavljenja značajno pojednostaviti i ubrzati postupke prijave i izvještavanja, što uključuje pojednostavljenje administriranja i izvještajne dokumentacije, uključujući povezane postupke, poput skraćivanje postupka donošenja odluka o prihvaćanju projekta (odлуka o podnesenim projektima donosit će se najmanje jednom godišnje, odluka Odbora za praćenje bit će donesena kao opće pravilo unutar 6 mjeseci od podnošenja prijave). Također, pregledat će se zadaće Zajedničkog tajništva, nacionalnih kontrolora i Tijela za ovjeravanje te će se uspostaviti jednostavniji postupak provedbe.

◆ **Uvođenje E-Kohezije**

Razmjena informacija i podataka elektroničkim putem između korisnika i struktura programa uvest će se postupno, kako bi se osigurao nesmetan protok informacija i podataka. Štoviše, takav pristup bi postepeno smanjio potrebu podnošenja papirologije, olakšao postupak podnošenja dokumentacije u elektroničkom obliku i izbjegao prekomjernu ručnu obradu podataka. Navedeno će osigurati da se najkasnije 31. prosinca 2015., potpuna razmjena informacija između korisnika i programske vlasti može provesti sustavom elektroničke razmjene podataka.

³² Uredba Europske komisije (EU) br. 481/2014 od 4. ožujka 2014. dopunjuje Uredbu (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na posebna pravila prihvatljivosti troškova za Programe suradnje.

POGLAVLJE 8

HORIZONTALNA NAČELA

(Referenca: Članak 8(7) Uredbe br. 1299/2013)

8.1 Održivi razvoj

U skladu s Prilogom I. CPR-a, točka 5.2. Održivi razvoj, programske vlasti poduzimat će aktivnosti tijekom cijelog životnog ciklusa programa, kako bi izbjegle ili smanjile štetne utjecaje intervencija na okoliš i osigurale korisne rezultate za društvo, okoliš i klimatske uvjete. Aktivnosti koje će se poduzeti mogu uključivati sljedeće:

- Usmjeravanje investicija prema održivim i resursno najučinkovitijim opcijama;
- Izbjegavanje investicija koje mogu imati značajan negativan utjecaj na okoliš i klimu te podržavanje aktivnosti za ublažavanje preostalih utjecaja;
- Razmatranje dugoročne perspektive prilikom uspoređivanja troškova „životnog ciklusa“ alternativnih opcija;
- Povećanje korištenja postupaka zelene javne nabave.

Programsko područje geografski je raznoliko i bogato prirodnim i kulturnim vrednotama. Veliki dio područja je zbog svoje iznimne biološke raznolikosti pod različitim oblicima prirodne zaštite. S druge strane, programski teritorij ekološki je osjetljiv i posljedice klimatske promjene postaju sve očiglednije. Očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša stavljeni su u samu srž strategije programa. Održivost okoliša se snažno ogleda u viziji programa i sloganu „Povezani u zelenom“.

Aspekti i ciljevi okoliša su izravno odraženi u sve tri prioritetne osi. Predložene aktivnosti pod **Prioritetnom osi 1** ciljaju na ublažavanje učinaka klimatskih promjena i prirodnih katastrofa zbog povećanog rizika od poplava i bavit će se poboljšanjem zajedničke baze znanja i kapaciteta, zajedničkog planiranja i koordinacije. Konkretnе strukturne mjere za sprječavanje poplava temeljene na okolišno održivim i ekosustavno temeljenim rješenjima očekuju se u odabranim slivovima pograničnih rijeka. **Prioritetna os 2** usredotočena je na očuvanje prirodnih i kulturnih resursa programskog područja s posebnim naglaskom na obnovu i mobilizaciju kulturne baštine za održivi turizam, zaštitu i obnovu biološke raznolikosti. Aktivnosti će ponovno prakticirati zajedničke pristupe, razvoj i provedbu konkretnih akcija za zaštitu, obnovu i promociju kulturnih i prirodnih vrednota, posebno na zaštićenom području prirode, zaleđu i udaljenim područjima. **Prioritetna os 3** podržava jačanje kapaciteta javnih vlasti i dionika s ciljem poboljšanja zdravstvene i socijalne skrbi, sigurnosti i olakšanog pristupa pograničnim područjima. Aktivnosti uključuju suradnju i jačanje kapaciteta službi za spašavanje za povećanje spremnosti i koordiniranih akcija u slučaju prirodnih ili ljudskim djelovanjem uzrokovanih katastrofa (požari). Aktivnosti koje ciljaju na smanjenje razlika u dostupnosti javnih usluga mogu uključivati istraživanje potencijala za energetski učinkovita rješenja, koja se odnose na pružanje mobilnih usluga u udaljenim područjima, uvođenje e-usluga ili povećanja učinkovitosti infrastrukture pograničnog područja.

Sve operacije podržane u sklopu ovog programa, uključujući tehničku pomoć, imaju potencijal da razmotre elemente okoliša, poput planiranja prekograničnih događanja na okolišno prijateljski način, povećanje razine recikliranja, korištenje lokalnih prehrabnenih proizvoda i lanaca usluga s prioritetom kupovine dugotrajnih materijala, smanjenje potrebe za putovanjima pomoću online komunikacijskih kanala i primjenom održivih koncepcata mobilnosti, smanjujući potrebu ispisa dokumenata i slično.

Korisnike će se poticati na uključivanje istraživanja, razvoja i inovacija vezanih uz zaštitu okoliša, na održivo korištenje resursa i učinkovitost resursa u razvoju i provedbi operacija podržanih u sve tri prioritetne osi.

Odabrani pokazatelji rezultata mjerit će napredak u povećanju održivosti okoliša, kao što je navedeno u Poglavlju 2.

Zaštita okoliša i održivost će se posebno razmatrati u **odabiru aktivnosti, bez obzira u sklopu koje prioritetne osi su predložene**.

Aktivnosti sa značajnim negativnim učinkom na okoliš neće dobiti potporu. Posebna pozornost bit će stavljena na izbjegavanje mogućih negativnih utjecaja na okoliš, kao što je navedeno u strateškoj procjeni utjecaja na okoliš. Aktivnosti će morati biti usklađene s odgovarajućim propisima o zaštiti okoliša.

Promovirat će se aktivnosti s posebnim doprinosom zaštiti okoliša, prilagodbi na klimatske promjene, prevenciji rizika i upravljanju. Doprinos mora biti jasno prikazan u prijavi te će biti predmet praćenja i izvještavanja tijekom provedbe aktivnosti i nakon završetka projekta.

8.2 Jednake mogućnosti i nediskriminacija

Programske vlasti slijede cilj jednakosti muškaraca i žena te će poduzeti odgovarajuće korake za prevenciju bilo kakve diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog porijekla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orientacije tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije aktivnosti.

Programsko područje identificira značajne regionalne razlike u ukupnom socioekonomskom razvoju kao i između posebnih područja (udaljena područja i neposredna pogranična područja, otoci). Urbano-ruralna podjela evidentna je u razlikama dostupnosti javnih usluga, povezanosti, problemu siromaštva, iseljavanju i depopulaciji određenih područja, nejednakosti u zdravstvu i drugo. **Specifične ciljne skupine** kojima je potrebna posebna pažnja uključuju starije osobe, mlade nezaposlene, stanovništvo udaljenih i nerazvijenih područja, osobe s invaliditetom, obitelji s niskim primanjima i druge. Stoga je uključivanje i raznolikost važan cilj kojim će se baviti program.

Prioritetne osi 2 i 3 bavit će se uključivim razvojem. Aktivnosti **Prioritetne osi 3** usredotočene su na razvoj partnerstva između javnih tijela i dionika za poboljšanje zdravila i sigurnosti, za bolju dostupnost usluga u područjima sa značajnom razlikom u pružanju usluga. Zdravstvena skrb i promocija zdravila, službe socijalne skrbi, civilna zaštita, mobilnost i povezanost su područja koja će se odnositi na skupine u nepovoljnem položaju. Daljnji izazovi programskog područja su nezaposlenost i nedostatak poduzetničke inicijative. **Prioritetna os 2** bavit će se mogućnostima za nezaposlene i za stanovništvo ruralnog područja. Aktivnosti s ciljem obnove i mobilizacije kulturne i prirodne baštine promicat će razvoj novih održivih proizvoda i usluga u turizmu, čime se povećavaju mogućnosti za zapošljavanje i pristup novim znanjima i jačanju kapaciteta. S druge strane, investicije u prirodnu i kulturnu baštinu moraju razmotriti mogućnosti osiguranja pristupačnosti obnovljene i nove infrastrukture i usluga za osobe s invaliditetom i odrasle osobe. Razvoj proizvoda i usluga za nove publike može uključiti ciljne skupine pod rizikom isključivanja. **Prioritetna os 1** također se bavi jednakosti prilikom; mjere prevencije rizika od poplava stvorit će prilike za razvoj stanovništva područja pod rizikom od poplava.

Sve prioritetne osi podržat će izgradnju društvenog kapitala područja pružajući potporu znanju i vještinama razvoja ciljanih skupina. Štoviše, proizvodi, usluge i infrastruktura nastala potporom programa, bit će dostupna svim građanima.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija bit će razmatrane u odabiru operacija, bez obzira na prioritetnu os u sklopu koje su predložene. Općenito, svi korisnici bit će dužni izbjegavati bilo kakvu diskriminaciju te osigurati usklađenost aktivnosti s načelima jednakih mogućnosti. Doprinos mora biti jasno prikazan u prijavi, te će biti

predmet praćenja i izvještavanja tijekom provedbe aktivnosti i nakon završetka projekta. Aspekti jednakih mogućnosti i diskriminacije također mogu biti predmet evaluacije programa.

8.3 Promicanje jednakosti između muškaraca i žena

Programske vlasti slijede cilj jednakosti između muškaraca i žena te će u skladu s time poduzeti odgovarajuće korake za prevenciju bilo kakve diskriminacije tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije aktivnosti programa.

Glavne razlike između muškaraca i žena u programskom području slične su razlikama na nacionalnoj razini, koje se uglavnom odnose na razinu zaposlenosti ili nezaposlenosti, jednakosti plaća za isti posao, sudjelovanju žena na upravljačkim pozicijama, uključenosti u politiku i mnoge druge. Udio nezaposlenih žena u programskom području veći je od udjela muškaraca.

Sve prioritetne osi pokazuju potencijal za uključivanje aktivnosti promocije ravnopravnosti spolova, osobito osi 2 i 3. U sklopu **Prioritetne osi 3** aktivnosti se mogu odnositi na pitanja jednakosti prilika muškaraca i žena za preuzimanjem pozicija u određenim službama (npr. civilna zaštita ili zanimanje zdravstvene skrbi), ispitivanje mogućnosti zapošljavanja žena i muškaraca u području pružanja usluga socijalne skrbi za starije osobe u udaljenim područjima. Pitanja koja se odnose na pokazatelje zdravlja i na promociju zdravlja mogu uzeti u obzir različitosti i posebne potrebe muškaraca i žena. U sklopu **Prioritetne osi 2**, mogu se promovirati mogućnosti zapošljavanja žena u zaštićenim područjima prirode i ruralnim područjima vezanima uz održivi turizam. Zaštita i promocija nematerijalne kulturne baštine također može razviti određene prilike za muškarce i žene.

Od korisnika će se tražiti da prema potrebi ispitali razlike na temelju spola i razmotri aktivnosti potpore promocije jednakih mogućnosti. Potencijalni prijavitelji projekata bit će ohrabreni prezentacijama programa i instrukcijama za prijavitelje kako bi prema potrebi analizirali potrebe žena i muškaraca ili grupa koje pate od diskriminacije te razmotrili provedbu navedenog. Svi korisnici bit će dužni izbjegavati bilo kakvu diskriminaciju te osigurati aktivnosti promocije ravnopravnog sudjelovanje žena i muškaraca. Važno je da aktivnosti koje su dobine potporu slučajno ne stvore nove barijere između spolova. Tijekom provedbe će se također zahtijevati izvještavanje o horizontalnim politikama.

Ravnopravnost muškaraca i žena također bi trebala biti razmotrena u upravljačkoj strukturi programa. Programske vlasti će prilikom imenovanje osoblja, kao i u svim drugim aktivnostima osigurati da nema diskriminacije na temelju spola. Prema potrebi, praćenjem se mogu prikupiti podaci o razlikama među spolovima (npr. pokazatelji koji se odnose na aktivnosti jačanja kapaciteta i podizanja razine svijesti, promocije zdravstvene skrbi, socijalne skrbi i službe zdravstvene zaštite). Prema potrebi, evaluacije se mogu posebno posvetiti pitanjima ravnopravnosti spolova.

POGLAVLJE 9

POSEBNI ELEMENTI – PRIKAZANI KAO PRILOZI U ISPISANOM OBlikU

(Referenca: točka (e) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

9.1 Popis velikih projekata koji će se provoditi tijekom programskog razdoblja

(Referenca: točka (e) članka 8(2) Uredbe ETC-a)

9.2 Okvir uspješnosti Programa suradnje

Sažetak tablice automatski se generira od strane SFC2014, na temelju tablica naznačenih prioritetnim osima.

9.3 Popis relevantnih partnera uključenih u izradu Programa suradnje

Ministarstva i druga državna tijela (Slovenija)	Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i Europsku kohezijsku politiku Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog planiranja Ministarstvo infrastrukture Ministarstvo zdravlja Ministarstvo kulture Ministarstvo gospodarskog razvoja i tehnologije Ministarstvo rada, obitelji, socijalne politike i jednakih mogućnosti Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i prehrane Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta Ministarstvo obrane, Uprava za civilnu zaštitu i rješavanje katastrofa Državni ured za Slovence izvan Republike Slovenije Fond za regionalni razvoj Republike Slovenije Zavod Republike Slovenije za konzervatore prirode Zavod za zaštitu kulturne baštine Republike Slovenije
Ministarstva i druga državna tijela (Hrvatska)	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Ministarstvo zaštite okoliša i prirode Ministarstvo poljoprivrede Ministarstvo kulture Ministarstvo zdravlja Ministarstvo socijalne politike i mladih Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske Ministarstvo turizma Hrvatske vode
Razvojne agencije, Poduzetničke i inovacijske potporne	Azra d.o.o. AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre INKUBATOR SEŽANA d.o.o.

institucije	IRTA D.O.O. IRTA ISTARSKA RAZVOJNA TURISTIČKA AGENCIJA POREČ Istarska Razvojna Agencija (IDA) d.o.o. JAVNA RAZVOJNA AGENCIJA OBČINE ORMOŽ LUR Lokalni pospeševalni center Pivka MRA Pomurski tehnološki park Prleška razvojna agencija, giz RA KOZJANSKO RA SAVINJA RA SAVINJSKA REGIJA RA SJEVER - DAN D.O.O. RA SOTLA Razvojni center Murska Sobota RCI CELJE RCR ZAGORJE Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske Regionalni center za razvoj Zagorje Regionalni razvojni center Koper RGZC RIC SLOVENSKA BISTRICA RRA MEDZIMURJE REDEA D.O.O. RRA MURA RRA PORIN RRA Posavje RRA Zeleni kras RRA ZELENI KRAS SAŠA INKUBATOR d.o.o. VG Poduzetnički centar Zaklada za poticanje partnerstva ISTRA ZAVOD C-TCS, SLOVENSKI ORODJARSKI GROZD
Istraživački instituti	Ekonomski institut Maribor Gozdarski institut Slovenije HRVATSKI ŠUMARSKI INSTITUT, PAZIN Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenija INŠITITUT ZA KREATIVNI RAZVOJ MLADINE Institut za poljoprivredno i turizam POREČ Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU ORZ-Okoljsko raziskovalni zavod
Socijalne i zdravstvene službe	CENTER ZNANJA PREKOMEJ CENTER ZA INKLUIZIJU I PODRŠKU U ZAJEDNICI PULA Center za zdravje in razvoj –MS

Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, ISTARSKA ŽUPANIJA
Zveza prijateljev mladine Maribor
Zveza prijateljev mladine Slovenije
Komore Gospodarsko zbornico Dolenjske in Bele Krajine
Območna obrtno-podjetniška zbornica Šmarje pri Jelšah
Obrtnička komora Istarske županije
OOZ CELJE
OOZ Sežana
SŠGZ
ŠTAJERSKA GOSPODARSKA ZBORNICA
Gradovi i općine Grad Buje (HR)
Grad Duga Resa
GRAD KARLOVAC
GRAD LABIN
GRAD OROSLAVJE
GRAD ROVINJ
Grad Velika Gorica
MO Maribor
MO VELENJE
MO Celje
MO Koper
OBČINA BRASLOVČE
Občina Cirkulane
OBČINA ČRNOMELJ
OBČINA HAJDINA
Občina Krško
Občina Lendava
OBČINA LJUBNO
OBČINA METLIKA
OBČINA PIVKA
Občina Radenci
OBČINA ŠENTJUR
Občina Sevnica
Občina Slovenske Konjice
OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH
OBČINA ŠTORE
OBČINA VOJNIK
OBČINA ŽALEC
Občina Zavrč
OPĆINA BRDOVEC
OPĆINA RADOBOJ
Općina Viškovo

Županije	Skupna služba ZIR, UE Šmarje pri Jelšah Istarska županija Karlovačka županija Varaždinska županija
Parkovi prirode	Javna ustanova "Nacionalni park Brijuni" JAVNA USTANOVA PARK PRIRODE MEDVEDNICA JU Nacionalni park Risnjak JU NATURA HISTRICA Kozjanski park KP LJ. BARJE JU Park Medvednica Notranjski regijski park NP Brijuni Park Škocjanske jame ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
Službe za poljoprivredu i ruralni razvoj	KGZ CELJE KGZS - Zavod Lj KGZS NOVA GORICA KGZS-Zavod Maribor LAG FRANKOPAN Lag Istočna Istra LAG ZELENI BREGI ZRP POMELAJ, z.o.o., MALA POLANA
Javna komunalna poduzeća	Komunala Metlika d.o.o. Komunalno Ozalj d.o.o.
Kultura i sport	KŠTM Sevnica KUD OŠTRC Kulturni dom Krško in enote Mestni muzej Krško, Galerija Krško in Grad Rajhenburg Posavski muzej Brežice Riječki sportski savezu
Transport	LUČKA UPRAVA UMAG-NOVIGRAD
Turističke zajednice	TURISTIČKA ZAJEDNICA MEDZIMURSKA ŽUP TURISTIČKA ZAJEDNICA OBČINE MARIJA BISTRICA TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE ŠTRIGOVA
Zapošljavanje, obrazovanje, HRM	TZ Istarske županije ZAVOD CELEIA CELJE Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje Izobraževalni center Prah d.o.o. LJUDSKA UNIVERZA ŠENTJUR LU ORMOŽ LU ROGAŠKA SLATINA UPI - ljudska univerza Žalec

	HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJIVANJE, KRAPINA
	RACIO D.O.O.
	MOZAIK
	ŠOLSKI CENTER VELENJE
	Univerza na Primorskem, Fakulteta za turistične študije – Turistica
	Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče
	UP ZRS
	UP FHŠ
	Visokošolsko središče Sežana,
Civilna zaštita, hitna služba i služba spašavanja	Društvo za reševalne pse Burja
	Zavod za hitnu medicinu Krapinsko-zagorske županije;
	Jamarska reševalna služba/Jamarska zveza Slovenije
	Gasilska zveza Slovenije, PGD Postojna
	Gasilska zveza Črnomelj
	Gasilska zveza Črnomelj
	Gasilska zveza Kočevje
	Gasilska zveza Loška dolina
	Gasilska zveza Ormož
	Gasilska zveza Sevnica
	Gasilska zveza Slovenije
	Gasilska zveza Šentjernej
	PGD Gornja Radgona
	Vatrogasna zajednica grada Čabar
	VATROGASNA ZAJEDNICA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
Ostali	DTRDD
	ENVIRODUAL D.O.O.
	Eplan d.o.o.,
	FIMA Projekti d.o.o.
	FMTU
	HGK ŽK PULA
	Mednarodna ustanova Sirius
	OKP ROGAŠKA SLATINA, D.O.O.
	SAVAPROJEKT KRŠKO
	TELEVIZIJA AS MURSKA SOBOTA
	Zavod Roka, zavod za projektni management
	STIK LAŠKO